

FÖRSTA TILLÄGGSBUDGET FÖR ÅR 2009

ANTAGEN AV LAGTINGET 3.6.2009

Till Ålands lagting

Förslag till första tilläggsbudget för år 2009

ALLMÄN MOTIVERING

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 5/2008-2009

Sammanfattning

Landskapsregeringens förslag

Landskapsregeringen föreslår att lagtinget antar ett förslag till första tillägg till budgeten för år 2009. Förslaget till tilläggsbudget balanserar på en nettominusning om 11.891.000 euro. Om tilläggsbudgeten antas har totalt 306.629.000 euro budgeterats för år 2009.

Motionerna

I anslutning till budgetförslaget har 27 finansmotioner inlämnats.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att landskapsregeringens förslag till första tillägg till budgeten för år 2009 antas med beaktande av de i betänkandet ingående motiveringarna. Finansmotionerna föreslås förkastade.

Utskottets synpunkter

Allmän motivering

Det allmänna ekonomiska läget

Den stora osäkerheten om den ekonomiska utvecklingen har under det senaste halvåret skapat problem för analytikerna och prognosmakarna vilket var en orsak till att finansministeriet inte gjorde någon sedvanlig prognos vid årsskiftet. Det kan också konstateras att det råder en stor variation mellan prognosinstitutens förutsägelser om den ekonomiska utvecklingen. Det är också relativt stora skillnader i den kortsiktiga konjunkturutvecklingen i Finland och i Sverige. Svenska konjunkturinstitutet hävdar i sina rapporter att fallet i ekonomin har stannat av under våren medan näringslivets forskningsinstitut i Finland (ETLA) närmast beskriver situationen som en ekonomi i "fritt fall". Skillnaden i den kortsiktiga ekonomiska utvecklingen i Finland och i Sverige beror delvis på att den svenska kronans försvagning har hjälpt den svenska exportindustrin. Under hösten 2008 antogs det att den finländska ekonomin skulle klara sig bättre än EU-genomsnittet tack vare de goda statsfinanserna och näringslivets starka balansräkningar. Nu när läget har klarnat har det visat sig att nedgången även drabbar den finländska ekonomin med full kraft. Finansministeriet kalkylerar med en volymförändring i bruttonationalprodukten (BNP) om - 5,0 procent, att jämföras med de försiktigt positiva siffror som angavs i höstens översikt. Den

finska industrin har haft en orderstock med långsiktiga kontrakt vilket delvis hållit tillbaka konjunktnerdgången men nu har det visat sig att orderstocken inte fylls på i den takt man förväntat sig vilket leder till den kraftiga nedgång som nu upplevs. Kommunsektorn i Finland har också en relativt svag ekonomisk position och staten kommer att använda en del av sin upplåning för att upprätthålla kommunernas ekonomi. Arbetslösheten i Finland förväntas stiga till 9 procent under 2009 och nästan lika högt i Sverige. Under 2010 förväntas arbetslösheten stiga ytterligare med 0,5 – 1,0 procentenheter för att därefter börja sjunka.

Den åländska ekonomin

Eftersom den åländska ekonomin huvudsakligen är tjänsteproducerande har konjunktnerdgångens effekter inte påtagligt synts i det åländska vardagslivet. Utvecklingen för den åländska bruttonationalprodukten kommer att bli negativ under de närmaste åren men det beror i första hand på utflaggningar av fartyg, annars skulle prognosen visat positiva förtecken. Arbetslösheten har inte stigit nämnvärt under vårvintern, däremot har antalet lediga platser minskat avsevärt. Arbetslösheten förväntas stiga med en procentenhet till 3,0 procent under 2009 och till 3,8 procent nästa år. Oron på kreditmarknaden har skapat problem för företagen att få tillgång till långfristigt finansieringskapital, ett problem som torde vara av övergående art. Finansieringskostnaderna för den befintliga kreditstocken är för tillfället inget större problem tack vare de låga räntorna. Bankerna har visserligen höjt sina marginalräntor men det har kompensrats av den sjunkande nivån på referensräntorna. En fortsatt svag svensk krona kan på sikt komma att skapa problem för den åländska besöksnäringen.

Den åländska offentliga sektorns ekonomi

Den globala ekonomiska krisen visar sig på Åland först och främst i form av vikande inkomster för den offentliga sektorn. I första hand är det landskapet som är utsatt för hårt tryck då inkomsterna till största delen är linjärt beroende av statens inkomster. I föreliggande förslag till tilläggsbudget är förskottet på avräkningsbeloppet sänkt från 206,6 miljoner euro till 184,6 miljoner euro och skattegottgörelsen höjd från 22,0 miljoner euro till 24,0 miljoner euro, vilket totalt utgör en minskning av skatteinkomsterna med 20,0 miljoner euro. Här kan det noteras att allmänna motiveringen och detaljmotiveringen i framställningen anger olika belopp för avräkningen, vilket förklaras med att det budgeterade beloppet under moment 39.10.90 baserar sig på Ålandsdelegationens beslut medan kalkylen på sidan 10 i framställningen baserar sig på finansministeriets prognoser. Totalt minskar budgetens inkomstsida med 33,4 miljoner euro jämfört med grundbudgeten, från 318,5 miljoner euro till 285,1 miljoner euro. Med de kostnadsbesparingar som anvisas i budgeten kommer budgetbalansen för 2009 att uppvisa ett underskott om ca 21,5 miljoner euro.

Skattegottgörelsens (flitpengen) storlek är av avgörande betydelse för totalutfallet. I planen har en avsevärd sänkning beaktats. Enligt ÅSUB kan deras tidigare prognoser beträffande skattegottgörelsen ha varit onödigt försiktiga, dels har rederiernas utflaggningar inte fått det genomslag man befarade, dels stiger inte arbetslösheten, kapitalinkomsterna sjunker inte som förväntat och landskapsregeringen skär inte lika drastiskt i budgeten som man hade lagt in i prognosmodellen. Troligtvis innebär det att skattegottgörelsen inte sjunker lika drastiskt som i planen.

En annan stor enskild inkomstpost är avkastningen från penningautomatverksamheten som inflyter på två sätt, dels som direkt avkastning från Ålands penningautomatförening rf, dels som återbäring av lotteriskatt. Enligt föreningen beräknas avkastningen uppvisa en oförändrad nivå under

planperiodens två första år (2009-2010) medan de två följande åren präglas av osäkerhet.

Sammantaget för alla inkomstslag ser utskottet ingen orsak att ändra landskapsregeringens bedömning av utvecklingen då samtliga osäkerhetsfaktorer tas i beaktande.

Det ackumulerade budgetunderskottet för den fyraåriga planperioden 2009-2012 uppges till 86,7 miljoner euro, d.v.s. i genomsnitt ca 21,7 miljoner euro per år. Utskottet konstaterar att för att täcka detta underskott fanns vid årsskiftet en likviditet om 159 miljoner euro varför landskapet inte kommer att bli tvunget att ta upp lån för att finansiera budgeten under planperioden.

Kommunsektorn som helhet är för tillfället inte under lika hårt tryck på inkomstsidan som landskapet. Kommunernas skatteinkomster utgörs till 85 procent av kommunalskatt som uppbärs av invånarna, vilket innebär att så länge som sysselsättningen hålls på en god nivå kan kommunernas skattebas bibehållas. Samfundsskatterna utgör ca 12 procent av de kommunala skatteinkomsterna och eftersom dessa inkomster följer lönsamheten i företagen så är de relativt svåra att prognostisera i en konjunkturedgång. I ÅSUB:s prognos för den kommunala ekonomin kalkylerar man inte med någon minskning av samfundsskatteinkomsterna. Totalt sett räknar ÅSUB med stigande skatteinkomster för kommunerna under 2009 och 2010. I detta sammanhang kan det vara skäl att påpeka att det är stora olikheter kommunerna emellan och att några kommuner har stora ekonomiska problem.

Om kommunsektorn försvagas märkbart kan det innebära ytterligare tryck på landskapets budget.

Utveckling av den ekonomiska självstyrelsen

Utskottet har tagit del av den nyligen publicerade rapporten som landskapsregeringen beställt för att få en analys av de samhällsekonomiska effekterna av en överföring av skattebehörigheten till landskapet (ÅSUB rapport 2009:5). Utskottet erfar att landskapsregeringen har för avsikt att till lagtinget inkomma med ett meddelande i vilket man avser lägga fram landskapsregeringens strategi för utveckling av den ekonomiska självstyrelsen. Utskottet önskar framhålla att skattefrågan redan beretts i ett antal sammanhang, bl.a. i den s.k. Roslin-utredningen och i den parlamentariska skattekommittén år 2007 och att även dessa arbeten bör utgöra underlag för det fortsatta arbetet.

Utskottet hänvisar till sitt betänkande i samband med behandlingen av grundbudgeten för 2009 (FU nr 1/2008-2009) i vilket utskottet framhåller att det är av största vikt att utveckla de ekonomisk-politiska instrument som redan finns inom självstyrelsens behörighet. Vidare föreslog utskottet i detta betänkande att landskapsregeringen kunde överväga att uppta förhandlingar med riksmyndigheterna om en justering av avräkningsgrunden för klumpsumman.

Landskapsregeringens organisation

I framställningen framgår det att landskapsregeringen i sin centralförvaltning planerar en omorganisation av verksamheten inom ett flertal avdelningar. Kansliavdelningen bildar nya enheter, trafikavdelningen bildar nya byråer medan social- och miljöavdelningen minskar antalet byråer för att spara kostnader. Utskottet vill framhålla vikten av att förvaltningen trots den snabba förändringstakten upprätthåller likvärdiga och homogena strukturer inom organisationen. En rättsserviceenhet bildas vid kansliavdelningen och utskottet anser att det är av största vikt att enheten på sikt får en rättschefsfunktion med ett anställningsförhållande som ger en oberoende position i förhållande till den politiska ledningen.

Inom landskapsorganisationen finns idag ett antal underställda större myndigheter, bl.a. Högskolan på Åland och ÅHS, samt större helheter som håller på att skapas, t.ex. en utbildningsorganisation för gymnasieskolan och en eventuell bolagisering av sjötrafiken. Gemensamt för dessa verksamheter är att de har många anställda, stor budget och en relativt sammanhållen verksamhet. Utskottet är av den uppfattningen att ekonomi- och förvaltningskontrollen bör utvecklas för att ge ledningen rätt instrument för att effektivt styra verksamheten.

Den politiska styrningen av de från centralförvaltningen fristående verksamheterna är en viktig fråga. I framställningen aviserar landskapsregeringen en ny grund för tillsättande av styrelse för ÅHS. Utskottet konstaterar att styrelsens arbetsätt och befogenheter kan vara av större vikt än frågan om dess sammansättning. Rent principiellt ser utskottet det vara av största vikt att det finns en balans mellan ansvar och befogenheter för de externa förvaltningsenheternas styrelser och att det finns en tydlig rollfördelning mellan landskapsregeringen och dessa styrelser.

I framställningen föreslås skapandet av en tydligare struktur för trafikavdelningen i en beställar- respektive utförarfunktion. Utskottet har tagit del av en plan enligt vilken avdelningens utförarfunktioner skulle bolagiseras i tre olika bolag, ett bolag för vägunderhåll, ett för skärgårdstrafik och ett för besiktningsverksamheten i nuvarande motorfordonsbyrån. Utöver detta aviserades redan i grundbudgeten en bolagisering av fastigheten på Möckelö.

Utskottet är av den åsikten att organisationen och driften av skärgårdstrafiken är ett så pass omfattande problemkomplex att det bör utredas grundligare innan utskottet kan ta ställning till dess slutliga utformning. Utskottet anser att en bolagisering av offentlig verksamhet ska ha ett klart syfte.

Utskottet anser det nödvändigt med en ökad konkurrensutsättning av skärgårds- och linjefärjornas drift såtillvida det leder till kostnadsreducingar. För att garantera ett för trafikbehovet och infrastrukturen lämpligt fartygstonnage är utskottet av den åsikten att landskapet fortsättningsvis huvudsakligen bör äga fartygen. Utskottet anser också att landskapsregeringen, för att göra skärgårdstrafiken ekonomisk, behovsanpassad och flexibel, bör utvärdera andra typer av fartyg som kunde komplettera och tidvis ersätta de nuvarande relativt dyra isgående fartygen.

Ålands polismyndighet

Utskottet har erfarit att polisens verksamhet förefaller kunna skötas väl trots den föreslagna resursminskningen men att verksamheten sannolikt bör omorganiseras för att optimalt kunna utnyttja de tillbudsstående resurserna. Eventuella lagstiftningsåtgärder som krävs bör ha hög prioritet. Vidare vill utskottet framhålla att skärgårdsborna har rätt till samma säkerhet och trygghet i sin närmiljö som resten av befolkningen varför det är av största vikt att polisarbetet organiseras så att även skärgårdsbefolkningen omfattas av polisens förebyggande och övervakande verksamhet.

Personalförsörjningen

Utskottet erfar att landskapsregeringen för tillfället tar fram en personalförsörjningsplan för att få en bättre överblick över förväntade pensionsavgångar och framtida rekryteringsbehov de kommande åren. Utskottet erfar att personalförsörjningsplanen kommer att omfatta hela förvaltningen, där ÅHS kommer att ha en egen plan. Utskottet konstaterar att den i budgeten aviserade personalminskningen om 130 personer utgör en stor utmaning för förvaltningen, speciellt för dem som ska leda förändringsarbetet. Utskottet konstaterar att den omfattande minskningen av antalet arbetsplatser inte kan genomföras utan att såväl organisation, arbetsmetoder och ar-

betsuppgifter genomgår en omfattande förändringsprocess. Vissa förändringar aviseras i budgeten men utskottet konstaterar att dessa knappast kommer att vara tillräckliga för att uppnå de ekonomiska målen på kort sikt, speciellt avvecklandet av tjänster kan ta upp till 1,5 år i anspråk. Utskottet uppmanar landskapsregeringen att vara tydlig i sina politiska ställningstaganden i frågor som berör arbetstagarna. Utskottet anser det är yttersta vikt att arbetsmarknadsorganisationerna involveras i förändringsarbetet i ett tidigt skede, bl.a. för att värna om arbetsfreden.

Pensionsfonden

Utskottet konstaterar att landskapsregeringen avser sänka den pensionspremieprocent som landskapet som arbetsgivare hittills tillämpat för inbetalningar till landskapets pensionsfond med ca 5 procentenheter till en inbetalning om i genomsnitt 17 procent. Premieprocenten skulle därigenom motsvara samma nivå som används för de pensionspremier som inbetalas till det privata pensionsförsäkringsbolag som används för nya arbetstagarers pensionsförsäkring. Genom att samtliga anställda i organisationen har ungefär lika stora lönebikostnader elimineras eventuell påverkan av olika pensionskostnader i samband med anställningsförfaranden.

Vidare föreslås att överföringen från pensionsfonden höjs från nuvarande 50 procent till 75 procent av de årliga pensionsutbetalningarna, vilket är den maximala andel som får överföras enligt 9 § landskapslagen (7/1995) om landskapet Ålands pensionsfond.

Enligt vad utskottet erfar kommer pensionsfonden trots de förändringar som genomförs att erhålla en nettoinbetalning som innebär en fortsatt ökning av det fonderade kapitalet. Ökningen av fondens kapital kommer dock att ligga på en väsentligt lägre nivå än tidigare år. Utskottet önskar framhålla att det ser med viss oro på den långsiktiga utvecklingen av balansen mellan kommande års pensionsutbetalningar och tillgången på pensionsmedel i fonden. Utskottet ser en uppenbar risk för att de framtida pensionerna i allt högre utsträckning kommer att betalas direkt från budgeten, vilket i så fall sker på bekostnad av annan verksamhet. Utskottet konstaterar att fonden kommer att fasas ut över tid och att landskapsregeringen därför bör ta fram en plan i vilken kommande pensionsansvar, premiebetalningar, överföringar från fonden och förväntad utveckling av fondkapitalet presenteras.

Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS)

Utskottet erfar att ÅHS kommer att granskas i landskapsrevisorernas rapport för 2008 och att man som en del av detta arbete låtit utföra en extern granskning av förvaltningen av ÅHS. Utskottet har fått en presentation av rapporten och önskar framhålla att rapporten och revisorernas kommande skrivning sannolikt kommer att utgöra ett gott underlag för en fortsatt utveckling av ÅHS:s organisation. Utskottet anser att planen för hälso- och sjukvården bör utvecklas ytterligare som ett instrument för styrning av verksamheten på så sätt att landskapsregeringens roll som beställare tydliggörs.

Utskottet har också erfarit att helikoptertransporterna i ökad utsträckning sker med externt inhyrda helikoptrar och att kostnadsandelen för vården utom Åland ökar kontinuerligt. Utskottet förutsätter att dessa förhållanden utreds och analyseras inom ÅHS i syfte att bromsa ytterligare kostnadsökningar.

Ålands penningautomatförening r.f. (PAF)

Utskottet erfar att konkurrensen inom PAF:s verksamhetsområden successivt skärps. Föreningens verksamhet på den finländska marknaden är speciellt svår eftersom man är förhindrad att aktivt marknadsföra sina tjäns-

ter. Ledningen i PAF bedömer att den framtida avkastningsgraden på grund av internationell konkurrens kommer att sjunka. För att motverka detta och för att kunna hålla kvar den absoluta volymen i utdelning försöker man aktivt höja den totala omsättningsvolymen. Ett viktigt led i detta arbete är att etablera sig på nya marknader. Hittills har man valt att etablera sig i Spanien och i Sverige samtidigt som andra marknader kontinuerligt undersöks. Etableringen på nya marknader är kapitalkrävande och förutsätter långsiktighet.

Utskottet har erfarit att föreningen har infört ett system med rörliga löner för att försöka höja personalens prestationer. Utskottet har inte tagit del av utformningen av detta system men vill understryka betydelsen av att föreningens verksamhet är transparent och vilar på en etiskt korrekt värdegrund som beaktar de sociala konsekvenserna av spelandet. Utskottet betonar vikten av en tydlig ägarpolitik från landskapsregeringens sida.

Integrationsarbetet

I framställningen har anslaget för en integrationssamordnare skjutits fram. Utskottet konstaterar att det är viktigt att detta arbete kommer igång och bedrivs kontinuerligt av olika myndigheter, men att det inte nödvändigtvis behöver finnas en samordnare vid landskapsregeringen för att detta arbete ska kunna förverkligas. Landskapsregeringen har det övergripande ansvaret för samordning medan det praktiska arbetet exempelvis kunde utföras av en organisation inom den s.k. tredje sektorn.

Landskapsförvaltningens utrymmesbehov

I framställningen har landskapsregeringen strukit anslaget för tillbyggnad av en fjärde våning på kanslihuset och budgeterar enbart för en renovering och ombyggnad av befintliga utrymmen. I grundbudgeten aviserades en utlokalisering av trafikavdelningen till Godby vägstation. Utrymmesfrågan var föremål för behandling i landskapsrevisorernas berättelse för 2007 där man konstaterade att "förhållandena i självstyrelsegården inte är tillfredsställande eftersom ändamålsenliga utrymmen är en förutsättning för ett effektivt arbete och trivsel på arbetsplatsen. Kraven på säkerhet och handikappanpassning har ökat och lokalisering till många mindre lokaler medför både ökade kostnader och minskade samordningsmöjligheter. Revisorerna anser det därför angeläget att landskapsregeringen vidtar åtgärder så att arbetet kan bedrivas effektivt och så att de extra kostnaderna minimeras. Särskild vikt bör läggas vid säkerhets- och handikappfrågorna".

Utskottet ansluter sig till revisorernas uppfattning om att arbetsförhållandena i självstyrelsegården måste förbättras. Utskottet är av den uppfattningen att med beaktande av den planerade personalminskningen och omstruktureringen av förvaltningen är de planerade åtgärderna tillräckliga i detta läge.

Bostadslånen

Utskottet är av den uppfattningen att bostadslånen som system ska bibehållas och att utskottet anser att anslag på nytt kan tas upp i kommande budgeter om efterfrågan på bostäder och omständigheterna i övrigt motiverar detta.

Utbildningspolitiken

Utskottet är av den uppfattningen att ansvaret för administrationen av lärplattformen Fronter måste finnas centralt. Utskottet anser att landskapsregeringen måste leva upp till de utfästelser som getts till kommunerna om implementering av lärplattformen i grundskolorna. Utskottet tar inte ställning till hur administrationen av lärplattformen organiseras.

Beträffande skolinternaten konstaterar utskottet att landskapsregeringen har ett avtal för det största internatet som är ikraft till 9.6.2012 varför kostnaderna finns kvar i budgeten flera år framöver. Frågan om skolinternaten bör utredas ytterligare för att klarlägga landskapets åtaganden gentemot de minderåriga eleverna.

Beträffande Högskolan på Åland är utskottet av den åsikten att minskningen av budgeten bör genomföras i dialog med högskolan och att skolan i högre grad måste rationalisera och prioritera i sin verksamhet.

Vidare anser utskottet att man ska vara försiktig med inrättandet av nya utbildningslinjer på gymnasialstadiet såtillvida det inte finns ett uttalat behov från arbetsmarknaden.

Enligt vad utskottet erfarit kommer nedskärningarna i Ålands musikinstitutets budget att innebära att undervisningen på Kökar i någon mån kommer att drabbas. Med tanke på de långa avstånden och den sedan länge etablerade verksamheten anser utskottet att det är av yttersta vikt att verksamheten bibehålls i någon form.

Näringspolitiken

I grundbudgeten för 2009 finns som ett av målen att utveckla det kvinnliga företagandet. Utskottet har kunnat konstatera att nuvarande stödssystem riktade till näringslivet inte gynnar etableringar inom branscher där kvinnor av tradition verkar och således också skulle kunna tänkas bilda nya företag, t.ex. inom vård- och omsorgssektorn. Eftersom inrättande av direkt genusbaserade stöd inte är möjligt anser utskottet att landskapsregeringen måste intensifiera sina ansträngningar att identifiera de branscher där kvinnligt företagande har de bästa förutsättningarna att uppstå och aktivera sina insatser för dessa branscher. Utskottet anser vidare att näringsstödens tyngdpunkt rent generellt bör riktas mot de utpräglade småföretagen.

Med tanke på behovet av en allmänt förbättrad standard inom turistnäringen anser utskottet att landskapsregeringen bör överväga att rikta stöd till standardförhöjningar av turistanläggningar i det fall att konjunkturen i byggbranschen försämras.

Förutom konjunkturanpassade stödåtgärder för investeringar anser utskottet det prioriterat att landskapsregeringen förbereder insatser som kan sättas in om arbetslösheten ökar och som riktar sig till arbetskraften i form av yrkesinriktad fortbildning och övriga kompetenshöjande insatser.

Motionerna

Med hänvisning till betänkandets och budgetframställningens allmänna motivering föreslås att finansmotionerna nr 70 - 84/2008 - 2009 och nr 86 - 97/2008 - 2009 förkastas.

I föreliggande förslag till tilläggsbudget ger landskapsregeringen inledningsvis en allmän bild av konjunkturutvecklingen i landskapet. Landskapsregeringen har bedömt att det mot bakgrund av de ekonomiska skeendena i omvärlden är motiverat att ägna detta större utrymme än vanligt i samband med en tilläggsbudget. Därefter, som uppföljningen till allmänna motiveringen till grundbudgeten för innevarande år, behandlas översiktligt beredskapen att möta förändringarna i samhällsekonomin och de stimulerande åtgärderna från den offentliga sektorns sida.

Mot bakgrund av den förändring av landskapets inkomstsituation som skett sedan såväl budgetförslaget för år 2009 som resurs- och behovsplan för landskapet Åland (RBP) uppgjordes ingår i allmänna motiveringen till tilläggsbudgeten en redogörelse för landskapets ekonomiska situation och

den förväntade budgetutvecklingen de närmaste åren. En väsentlig del av denna tilläggsbudget är en redogörelse för de ramar för uppgörandet av budgetförslaget för år 2010 som landskapsregeringen avser följa. För varje huvudtitel i budgeten anges de omprioriteringar och förändringar som arbetet inriktas på och de konsekvenser som i det här skedet kan förutses. För åren 2011 - 2012 anges de belopp som nuvarande bedömningar och en framskrivning av ramarna för år 2010 ger underlag för. Ytterligare åtgärder för begränsning av de offentliga utgifterna minskar således de nu framräknade underskotten.

En del av de åtgärder som vidtagits eller föreslås vidtagna har konsekvenser redan för budgeten för år 2009. I dessa fall föreslås ändringar av respektive anslag på det sätt som framgår av detaljmotiveringen. De allmänna besparingsåtgärderna behandlas under rubriken "Generella besparingsåtgärder i tilläggsbudgetförslaget" i allmänna motiveringen.

KONJUNKTURLÄGET VÅREN 2009

Efter en tids oro på den amerikanska bostadslånemarknaden inträffade hösten 2008 en snabb och samtidig konjunkturavmattning världen över. Prognoskurvorna för den globala ekonomiska utvecklingen började peka allt brantare nedåt under hösten 2008. Sedan dess har konjunkturedgången accelererat och blivit djupare och mer omfattande än de flesta kunnat föreställa sig.

Konjunkturedgången i världsekonomin har nu nått ett djup som bara kan jämföras med Den stora depressionen under 1930-talet. Nedgången i ekonomisk tillväxt i Finland och Sverige kommer att påverka den åländska ekonomin såväl direkt som indirekt. Erfarenheten säger att starkt exportberoende industriella exportekonomier som Finland och Sverige drabbas snabbt av internationella konjunkturedgångar, medan effekterna börjar synas med en viss fördröjning i den av tjänstesektorn dominerade åländska ekonomin.

Under hösten 2008 blev det emellertid alltmer uppenbart att den globala ekonomiska krisen skulle komma att slå hårt mot Finland. Redan i november kunde man registrera en exportnedgång på ca 20 procent. Sedan dess har krisen fördjupats i snabb takt och prognosmakarna har på senare tid bjudit under varandra när det gäller att förutspå nedgången på den finländska bruttonationalprodukten. Senaste budet från Finlands bank och finansministeriet är -5 procent. Därtill räknar man med arbetslöshetsnivåer som under detta år kommer att närma sig 9-10 procent.

Denna gång har krisen slagit lika hårt mot den likaså starkt exportberoende svenska ekonomin. Redan under det sista kvartalet i fjol kunde konstateras fallande industri- och tjänsteproduktion, sjunkande orderingång och på en mycket svag utveckling på arbetsmarknaden. Sedan dess har hela den svenska bilbranschen hamnat i akut kris. Också här räknar man med krympande BNP och stigande arbetslöshet i samma storleksordning som i Finland.

Naturligtvis kan inte Åland stå opåverkat av detta. Den *svaga svenska kronan* påverkar åländska företag som fakturerar i euro, och volymen resande från Sverige negativt. Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) räknar i sin konjunkturprognos att den *svaga kronkursen* förmodligen kommer att bestå under år 2009, vilket inverkar negativt på passagerarsjöfart, landtu-

rism och alla företag med svenska kunder. Möjligtvis kan man se något positivt i att en svag krona har en viss dämpande effekt på den åländska inflationen.

Tabell 1. Nyckeltal i ÅSUBs preliminära prognos för den åländska ekonomin

	2007	2008	2009	2010
Bruttonationalprodukt (BNP, årlig procentuell tillväxt)	4,5*	-1,8*	-4,4**	-2,6**
Arbetslöshet (procent)	2,1	2,0	3,0**	3,8**
Inflation (KPI, årlig procentuell förändring)	1,7	4,2	0,4**	1,0**

*) preliminära uppgifter **) prognos

Källa: ÅSUB (2009) *Konjunkturläget våren 2009*

Den direkta inverkan på den åländska ekonomin kommer att ske på olika sätt. Den kvardröjande osäkerheten i det finansiella systemet gör att åländska företag och hushåll kan få svårt att låna till investeringar och konsumtion, eftersom bankerna själva har svårt att låna, och kan komma att höja tröskeln för sin riskbedömning. På Åland har vi många småföretag och det finns en uppenbar risk att bankerna tenderar att behandla dessa företag just som risker, och att dessa inte får tillgång till den likviditet som skulle behövas. Detta skulle i så fall sänka efterfrågenivån på den åländska hemmarknaden. Därtill kommer att den allmänna nedgången på världens exportmarknader minskar efterfrågan på tjänster från den åländska fraktsjöfarten och på varor från den åländska industrin.

De indirekta effekterna har bland annat att göra med att den starkt exportberoende finländska ekonomin förväntas krympa med cirka 5 procent under året. Detta innebär att även statens inkomster, och därmed den avräkning som landskapet Åland erhåller, kommer att påverkas negativt, vilket i nu föreliggande förslag till tilläggsbudget märks genom att inkomsten av förskott på skattefinansiell avräkning föreslås sänkt med 22 miljoner euro. Eftersom tillväxten i den åländska ekonomin var negativ under fjolåret och då således betydligt svagare än hela landets kan även den skattegottgörelse som beräknas utgående från beskattningen för år 2008 och utbetalas till landskapet bli betydligt lägre än för år 2007. Utsikterna för landskapet Ålands ekonomi behandlas utförligare nedan.

Enligt landskapsregeringens uppfattning har de åländska kommunerna hittills inte i så hög utsträckning drabbats av den ekonomiska nedgången i omvärlden. Eftersom arbetslöshetsgraden fortsättningsvis, trots en viss ökande tendens, är relativt god torde inte heller kommunernas skatteintäkter ha minskat till följd av minskad sysselsättning. Däremot påverkas kommunernas skatteinkomstnivå givetvis av de utflaggningar som vidtagits och beslutats om av passagerarfartygsrederier. Däremot stärks kommunernas ekonomi av en sänkning av socialskyddsavgiften med 0,801 %. Kommunernas ekonomi stärks även genom en förhöjning med 2,6 procentenheter av den samfundsskatt som kanaliseras till kommunerna. Åtgärden förutsätter en förändring av kommunalskattelagen.

Det fortfarande (i slutet av mars 2009) relativt låga oljepriset är positivt för sjöfarten och konsumenterna överlag, eftersom det pressar ner inflationen. Tyvärr är den låga prisnivån förmodligen temporär. De flesta bedömare förväntar sig ett gradvis stigande oljepris under året.

I sin preliminära prognos för den närmaste 12-månadersperioden räknar ÅSUB med att den åländska *BNP-tillväxten* blir negativ tre år i rad. För år 2008 beräknas den bli -1,8 procent, för år 2009 -4,4 procent och för år 2010 -2,6 procent. Utflaggningen av passagerartonnage till Sverige inverkar starkt på prognosen för tillväxten av det samlade åländska produktionsvärdet.

Det måste emellertid i sammanhanget noteras att den kraftiga avmattningen i första hand beror på utflaggningen av passagerarfartyg från Åland, och att siffrorna sålunda inte avspeglar någon sammantagen dramatisk nedgång i produktionen på Åland. Om utflaggningarna inte skett skulle prognosen för den åländska BNP-utvecklingen ligga på den positiva sidan. Ur det perspektivet skulle man kunna säga att själva krisen inte ser ut att drabba Åland lika mycket som Finland som helhet under innevarande år.

Den branta uppgången i *inflationen* på Åland avstannade i somras, och inflationen har sedan dess minskat dramatiskt. ÅSUB räknar med en låg inflation under de kommande två åren; 0,4 procent för innevarande år, och 1,0 procent för år 2010. Relativt låga bränslepriser, sänkningen av matmomsen och en allmänt sjunkande efterfrågan pressar priserna nedåt medan skattehöjningarna på alkohol kommer att ha en viss motsatt verkan, om än en marginell sådan.

Den europeiska centralbankens (ECB:s) *styrränta* ligger nu på 1,25 procent. Men med den kvardröjande osäkerheten i det finansiella systemet har vi fortfarande ett glapp mellan styrränta och marknadsränta. Bankernas referensränta, euriborräntan, kröp i februari i år under 2 procent, efter att bara för ett knappt halvår sedan ha legat på över 5 procent. Det är, som tidigare nämnts, troligt att bankerna nu skärper sin riskbedömning när det gäller lån till småföretag och hushåll under medelinkomstnivån, vilket skulle minska efterfrågan i den åländska ekonomin.

ÅSUB räknar i vårens konjunkturrapport med att *hushållens förtroende* för den egna ekonomin visserligen är rätt lågt men ändå något högre än företagens, eftersom räntesänkningarna påverkar hushållen starkare. Sjunkande tillgångspriser (på bostäder, aktier o.s.v.) i kombination med bristande tillgång på likviditet gör att hushåll och företag blir försiktiga med att investera. En allmänt minskad och fördyrad tillgång på likviditet (lån till investeringar och konsumtion) inverkar negativt på förväntningarna. Sänkningen av matmomsen i oktober kan också vara positiv för förtroendet.

Arbetslösheten låg på 2,0 procent år 2008 och kan enligt ÅSUB:s prognos komma att stiga till cirka 3,0 procent i år. Nivåerna skulle då närma sig nivåerna för 10 år sedan. Ungdomsarbetslösheten låg i februari på 7 procent och kommer förmodligen att stiga ytterligare några procentenheter under året. Dessutom ser vi en kraftig nedgång i antalet lediga arbetsplatser i februari, från 468 förra året till 354 i år.

Färj- och passagerarsjöfartens marginaler pressas av överkapacitet, hård konkurrens och en svag kronkurs. Å andra sidan bidrar de relativt låga bunkerkostnaderna och de höjda landpriserna på alkohol med vissa positiva förutsättningar under innevarande år.

Förutom förlusten av skattemedel innebär utflaggningarna av fartyg också sänkta lönenivåer för åländska sjöanställda vilket i sin tur innebär en minskad efterfrågan i den åländska ekonomin.

ÅSUB genomför årligen en undersökning om förväntningarna hos det *privata näringslivet inför det kommande året*. I vårens konjunkturrapport konstateras att tillväxttrenderna såväl för det privata näringslivets samlade lönesumma som för den samlade omsättningen uppvisar en nedåtgående trend räknat från juli 2008 och framåt. Antalet nystartade företag på Åland började också sjunka under år 2008.

Det åländska näringslivet är hursomhelst överlag berett på en svag omsättningsutveckling under den kommande 12-månadersperioden. Utslaget på ÅSUB:s barometer är det starkaste negativa utslaget på 10 år. Sammanvägningen av svaren på frågan om huruvida företaget kommer att ha expanderat, bibehållit sin nuvarande storlek, eller upphört med verksamheten visar att man överlag tror att verksamheten kommer att bibehålla sin nuvarande storlek. När man i ÅSUB:s konjunkturrapport väger samman näringslivets förväntningar om hur konjunkturläget kommer att se ut om 12 månader, får man en liten övervikt för dem som förväntar sig bättre utsikter. Det ser alltså ut som om det åländska näringslivet överlag förbereder sig på ett dåligt år, omsättningsmässigt.

ÅSUB:s konjunkturrapport indikerar en sammantaget svag tillväxt av omsättningen inom de åländska primärnäringarna under den senaste 12-månadersperioden. Under år 2009 förväntas en ännu svagare tillväxt.

Inom den åländska livsmedelsindustrin väger det enligt ÅSUB:s barometerundersökning över mot en negativ syn på hur branschens konjunkturutsikter kommer att se ut om 12 månader. Man är emellertid övervägande positiv beträffande omsättningen och tror att år 2009 kommer att utvecklas snabbare än den allmänna kostnadsutvecklingen.

Den *övriga industrin* är exportintensiv, vilket gör att man kan förvänta sig att den globala ekonomiska krisen skulle slå särskilt hårt mot dessa företag. Sammantaget sysselsätter denna bransch cirka 700 personer och är därmed betydligt viktigare sysselsättningsmässigt än exempelvis hotell- och restaurangbranschen. Här tror branschen att konjunkturen om ett år kan vara något sämre än den är idag. Likaså förväntas det egna företaget om 12 månader ha en något minskad omfattning av verksamheten.

Konjunkturen inom *byggsektorn* ger vanligtvis en god fingervisning om vartåt konjunkturen som helhet ser ut att gå. En nedgång i investeringarna i byggande och infrastruktur leder till en allmän nedgång för den åländska byggsektorn under de kommande två åren. Om krisen fördjupas ytterligare kommer egnahemsbyggandet och hushållsrenoveringarna ytterligare att minska. Branschens samlade förväntningar är de mest negativa sedan ÅSUB började med sin konjunkturenkät våren 1998. Det verkar alltså uppenbart att en lågkonjunktur står för dörren i byggbranschen under den närmaste 12-månadersperioden.

Sammantaget tror man inom den åländska *handeln* att omsättningen blir svagare den kommande 12-månadersperioden jämfört med den gångna. Detta barometerutslag för omsättningsutvecklingen är det svagaste sedan ÅSUB började med sina konjunkturenkäter. Man förväntar sig också att det kan bli fråga om personalneddragningar under det kommande året. Bran-

schen rapporterar också en något vikande lönsamhet under år 2008. Det positiva i sammanhanget skulle kunna vara att man förväntar sig något bättre konjunkturutsikter om ett år.

Hotell- och restaurang har redan under några år uppvisat en stagnerande omsättnings- och lönsamhetsutveckling. Tillväxten i omsättning har knappt hållit takt med inflationen och lönesumman har vuxit i samma måttliga takt. Branschen själv förväntar sig överlag en sämre omsättnings- och lönsamhetsutveckling under den kommande 12-månadersperioden i förhållande till år 2008, som in sin tur var sämre än år 2007.

Hur konjunkturen påverkar transportsektorn är avgörande för hela den åländska ekonomin. För branschen *transport och kommunikation*, för passagerarrederierna, men särskilt för fraktrederierna betyder nedgången i fraktvolymen ett allvarligt avbräck. Den hårda konkurrensen pressar marginalerna, som den gjort under några år nu. Ur det perspektivet kan det måhända ses som ett ljus i mörkret att branschen sammantaget förväntar sig att konjunkturutsikterna kommer att vara ljusare om ett år. Enligt enkätsvaren tror en övervägande del av transportsektorn att omsättningen kommer att ha utvecklats svagare än den allmänna kostnadsutvecklingen under den kommande 12-månadersperioden, medan lönsamheten tros förbli ungefär oförändrad.

Det i nuläget relativt låga bunkerpriset är positivt - så länge det varar - för sjöfarten och konsumenterna överlag, eftersom det pressar ner inflationen. Priset på råolja låg på cirka 90 USD/fat i genomsnitt under år 2008, och drygt 60 USD/fat år 2007. Rederiernas bränslekostnader steg med cirka 50 procent mellan åren 2007 och 2008, vilket också innebar att de högre bränslekostnaderna bidrog med nära 40 procent av rederiernas kostnadsökningar.

Tilläggs kan att de åländska landtransporterna redan år 2008 fick vidkännas en nedgång och branschen förväntar sig allmänt en minskad verksamhet, och en krympande omsättning under innevarande år.

De åländska *bank- och försäkringsbolagen* redovisade blandade resultat under fjolåret. Sammanvägt uppvisade hela sektorn dock ett svagare resultat för år 2008, än året innan och resultaten kan bli ännu svagare åren 2009 och 2010. Inverkan av den åländska banksektorns största utländska direktinvestering som genomförts nu under våren är dock oklar vid uppgörandet av prognosen.

Generellt kan man säga att så länge den globala finans- och numera real-ekonomiska krisen pågår kommer också de åländska bankerna och försäkringsbolagen att ha det kärvt. Tillgången på likvida medel för bankerna själva är begränsad på grund av fortsatt oro på interbankmarknaden. Den fortsatt dyra långfristiga upplåningen gör att utlåningen till företagen kommer att göras selektivt. Bankernas placeringsverksamhet har redan åsamkats rejäla avbräck och marknaden kommer självfallet att vara mycket avvaktande, till dess en vändning kommer i omvärlden. Bankerna rapporterar också att omsättningen på börsen är låg och att det är värdepapper med låg risk som handlas mest.

De åländska försäkringsbolagen får räkna med en rejäl tillbakagång med svagt resultat för placeringsverksamheten. Priserna på återförsäkringsmarknaderna pressas uppåt vilket gör att bolagens upphandling inför år 2010 kommer att bli dyrare än inför år 2009.

Branschen *övriga tjänster* (tjänsteföretag riktade till personer och företag) har under senare år varit den ojämförligt mest expansiva inom det åländska näringslivet. Branschen har uppvisat en stark omsättningstillväxt under en följd av år. Branschens omsättning har ökat 3,5 gånger jämfört med år 1995, vilket innebär en tillväxttakt som är nästan dubbelt så hög som för hela det åländska näringslivet.

Med tanke på branschens starka tillväxt är det något oroande att konstatera att tillväxten av omsättningen kraftigt mattats av redan under år 2008. Det skedde visserligen från en rejält hög nivå. Branschen räknar också överlag med en försämrad omsättningsutveckling under år 2008 jämfört med år 2007.

Inom *IT-sektorn* råder också denna vår, intressant nog, en relativ optimism. Men noteras bör att den är märkbart svagare än den brukar vara. Hursomhelst väger det över mot positiva förväntningar om hur konjunkturläget kommer att vara om ett år. Man planerar en del nyanställningar och sektorn tror sammantaget på en i stort sett oförändrad omsättning under den kommande perioden.

Sammanfattningsvis kan sägas att Åland står inför två tuffa år, som bland annat ser ut att innebära en radikal försämring i den offentliga ekonomin, men att det också finns positiva tecken. Inga omfattande permitteringar har genomförts eller ställts i sikte. Den åländska arbetsmarknaden är också av den karaktären att den stora andelen små- och enmansföretag "absorberar" en sjunkande efterfrågan genom att företagarna själva sänker löneuttaget från sina företag när det går dåligt. Dessutom fungerar flyttrörelsen som en ventil för den åländska arbetsmarknaden, korttidsanställda inom exempelvis byggsektorn flyttar helt enkelt bort när konjunkturen viker.

ÅSUB påpekar i sin konjunkturrapport att man möjligtvis skulle kunna tolka det faktum att de nordiska börsindexen nu ser ut att så att säga ha bildat 'bottenformationer', som att också den allmänna botten på lågkonjunkturen är nådd. Också priset på råolja på världsmarknaden ser nu ut att vända uppåt.

BEREDSKAP ATT MÖTA FÖRÄNDRINGAR I SAMHÄLLSEKONOMIN

Året har inletts med en snabbt försämrad konjunkturutveckling i omvärlden till följd av problemen på de finansiella marknaderna. De svenska och finländska ekonomierna krymper och arbetslöshetsgraden stiger. Prognoserna för den åländska tillväxten visar att BNP minskade redan ifjol och fortsätter i år och nästa år. Förklaringen är de redan genomförda och kommande planerade utflaggningarna av åländska passagerarfartyg vars produktionsvärde inte längre kommer att räknas in i det åländska BNP. Förändringen innebär inte minskad produktion i ett internationellt perspektiv men får lokala följder för den åländska offentliga ekonomin och arbetstagarnas inkomster.

Den tilltagande osäkerheten bidrar till ökad försiktighet och under andra halvan av året bedöms arbetslöshetsgraden på Åland stiga efter att i många år legat på en internationellt sett mycket låg nivå. Mot bakgrund av den ökade osäkerheten inom ekonomin och på arbetsmarknaden kommer den arbetsmarknadspolitiska verksamheten under år 2009 att vara inriktad på att upprätthålla beredskap för ett sämre sysselsättningsläge.

Vid försämringar i sysselsättningsläget drabbas olika kategorier på arbetsmarknaden olika hårt. En grupp som alltid är mera utsatt än genomsnittet av arbetssökande är unga arbetssökande. Då nyrekryteringarna minskar blir konkurrensen om de återstående arbetsplatserna hårdare, vilket i första hand drabbar dem som har minst erfarenhet och kunskap att erbjuda. För de yngre ungdomarna, som inte har genomgått någon utbildning på gymnasialstadiet, är åtgärderna i första hand inriktade på att ge stöd för val av yrke och utbildning. För de äldre ungdomarna som har svårt att komma in på arbetsmarknaden efter genomgången utbildning kan exempelvis praktik eller utbildningsinsatser i form av kurser för fortbildning och specialisering vara verkningsfulla åtgärder.

Även om en försämring av sysselsättningssituationen kan förväntas kommer det fortsättningsvis att råda brist på arbetskraft inom vissa sektorer av arbetslivet. Detta förstärks av det ökande antalet pensionsavgångar när de stora årsklasserna från slutet av 1940-talet når pensionsåldern.

Skillnaden åren 2008 - 2009 jämfört med recessionen åren 1993 - 1994 är att det nu är en ekonomisk kris med minskande offentliga finanser. Landskapsregeringen beskrev i resurs- och behovsplanen för landskapet Åland (RBP) det strukturella problemet med en växande offentlig sektor samtidigt som klumpsummans bas (statsinkomsterna minskat med upplåning) minskar. Landskapsregeringen angav då som målsättning att antalet landskapsanställda ska minska med ca 130 tjänster och arbetsförhållanden fram till år 2020. Det nu föreliggande tilläggsbudgetförslaget bygger på och innebär att målet skall uppnås betydligt tidigare. Än så länge är förändringarna i den privata sektorns ekonomi marginella. Landskapsregeringen skiljer därför på en långsiktig effektivisering och minskning i den offentliga sektorn och eventuell nödvändighet av kortsiktiga stimulansåtgärder för hela den åländska ekonomin. I arbetet beaktas genusperspektivet, som innebär att man tar hänsyn till om och i så fall på vilket sätt de olika åtgärderna har effekter som påverkar män och kvinnor. Avsikten är även att kombinera stimulansåtgärder som samtidigt har positiva miljöeffekter.

I det skattemeddelande som landskapsregeringen har för avsikt att överlämna till lagtinget då den nu från ÅSUB beställda skatteutredningen färdigställt och behandlats inom landskapsregeringen avser landskapsregeringen att överväga hur skatteinstrumentet som verktyg för att möta förändringarna i samhällsekonomin ska användas.

STIMULANSÅTGÄRDER

Landskapsregeringen gör månatliga analyser av det ekonomiska läget på Åland genom bl.a. de indikatorer som Ålands arbetsmarknads- och studietjänstmyndighet och Ålands statistik- och utredningsbyrå tillhandahåller och som kan påvisa när en stödåtgärd är ändamålsenlig. Dessutom förs regelbundna diskussioner med olika näringslivs- och arbetstagargrupperingar för att fånga upp tidiga tecken på förändrad ekonomisk aktivitet. Avsikten är att igångsätta extraordinära stödåtgärder om de är nödvändiga för att upprätthålla sysselsättningen. För att kunna vidta de lämpligaste situationsrelaterade åtgärderna vid en konjunkturförsämring har tillgängliga instrument sammanställts. De har indelats i åtgärder för att öka arbetsplatserna i den privata sektorn, åtgärder för att bibehålla arbetsplatser, insatser för att utbilda arbetskraften, konsumtionshöjande åtgärder och arbetsmarknadsåtgärder.

Landskapsregeringen anser att budgetens och budgetramarnas utformning totalt sett ger en omfattande stimulanseffekt. Bland de åtgärder och instrument som inverkar stimulerande kan t.ex. följande nämnas

- de skattesänkningar som trätt i kraft under året och riktas till låginkomsttagare och pensionärer
- allmänna avdraget
- hushållsavdraget och information om detta
- stöd till pensionärer med låga inkomster
- Företagsamhetens år 2009
- kvinnors företagande
- "starta eget" -rådgivning
- Starthuset och Företagsinkubatorn Växthuset, Ålands teknologicentrum
- EU-programmen till stöd för näringslivsutvecklingen
- Finnvera Abp-krediter och garantier
- offentliga byggnadsprojekt, t.ex. sjöfartsmuseet och Ålands hälso- och sjukvård (se även bilagda förteckningar)
- renoveringar av landskapets fastigheter
- stöd för energi- och miljöprojekt
- stöd för vatten- och avloppsprojekt
- vägbyggnadsprojekt
- genom utarrendering av markområden främja turisminvesteringar såsom golfbana och familjepark
- stöd ur penningautomatmedel för investeringar
- landskapsandelar till kommuner samt
- sysselsättningsfrämjande utbildning.

I den händelse det ändå skulle visa sig vara motiverat att vidta mer omfattande eller andra åtgärder än vad budgeten medger avser landskapsregeringen att återkomma med förslag om upptagande av sådana anslag.

LANDSKAPETS EKONOMISKA SITUATION

Som ovan framgått befaras landskapet Ålands inkomster under de närmaste åren att sjunka. Den slutliga avräkningen för år 2007 steg till 194,4 miljoner euro och den slutliga avräkningen för år 2008 kan beräknas till 199,3 miljoner euro (efter återbetalning av uppskattningsvis 5,5 miljoner euro till statsmakten). Enligt de ekonomiska prognoser finansministeriet uppgjort för de närmaste åren kan avräkningen för år 2009 antas minska till 175,9 miljoner euro för att för år 2010 ytterligare sjunka till 169,2 miljoner euro. Därefter kan avräkningsbeloppet enligt prognoserna förväntas börja stiga så att det för år 2011 kan uppgå till 183,6 miljoner euro och för år 2012 till 194,9 miljoner euro.

Det är enligt landskapsregeringens uppfattning troligt att även skattegottgörelsen minskar under den aktuella perioden. Orsaken till detta är att den ekonomiska tillväxten i hela landet ännu under år 2008 var relativt god medan den i landskapet som ovan framgått var relativt svag. Detta inverkar sålunda på den skattegottgörelse som landskapet erhåller under år 2010. Storleken av skattegottgörelsen för de påföljande åren är av naturliga skäl svår att prognosticera. På basis av såväl ÅSUB:s kalkylmodell som beaktande att de utflaggnings som nu är kända i slutet av perioden kommer att inverka fullt ut, kan skattegottgörelsen dock successivt antas minska ytterligare. Landskapsregeringen ser en utveckling enligt detta scenario som mycket oroande och avser därför att prioritera näringslivsutvecklande åtgärder.

Till inkomstbildningen skall läggas den osäkerhet som är behäftad med de framtida inkomsterna av penningautomatföreningens verksamhet.

Utgående från landskapsregeringens bedömning av inkomsterna och de besparingsåtgärder som föreslås vidtagna i enlighet med vad som redogörs för i nedanstående textavsnitt, d.v.s. under budgettramar och omprioriteringar, kan nedanstående tabell över landskapets budgetsituation uppgöras. För att belysa effekterna av de avsedda åtgärderna anges inkomsterna i enlighet med de senaste tillgängliga prognoserna från finansministeriet. Det beräknade inkomstutfallet är därför lägre i denna tabell än vad som de facto beaktats i grund- respektive tilläggsbudget. De ytterligare minskningar av förskottet på avräkningen för år 2009 som enligt prognosen är troliga beaktas i enlighet med praxis senare och då på basen av Ålandsdelegationens beslut.

Utgifterna i nedanstående tabell anges dels i enlighet med resurs- och behovsplanen för landskapet Åland (RBP), vilken för år 2009 är identisk med grundbudgeten, och dels i enlighet med justeringarna i föreliggande förslag till tilläggsbudget. Nettoeffekterna av åtgärderna visas i tabellen för respektive scenario både isolerat för varje enskilt budgetår, och ackumulerat för tidsperioden 2009 – 2012.

Tabell 2: Förväntad inkomst- och utgiftsutveckling 2009 - 2012

	År 2009	År 2010	År 2011	År 2012
Inkomster				
Avräkningsbelopp, förskott	175 950 000	169 200 000	183 600 000	194 850 000
Avräkningsbelopp, reglering	-5 498 000			
Skattegottgörelse	24 033 000	17 000 000	11 000 000	6 000 000
Övriga finansiella inkomster	24 490 000	21 895 000	21 895 000	21 895 000
Verksamhetsinkomster	57 557 000	56 654 000	56 654 000	56 654 000
Sammanlagt inkomster	<u>276 532 000</u>	<u>264 749 000</u>	<u>273 149 000</u>	<u>279 399 000</u>
Konsumtionsutgifter				
- enligt grundbudget 2009 samt RBP	179 993 000	185 000 000	185 000 000	
- justerade i enlighet med TB1/09	174 303 000	174 690 000	172 690 000	171 690 000
Överföringsutgifter				
- enligt grundbudget 2009 samt RBP	105 516 000	106 700 000	100 000 000	
- justerade i enlighet med TB1/09	103 288 000	98 119 000	96 119 000	96 119 000
Investeringsutgifter				
- enligt grundbudget 2009 samt RBP	21 435 000	21 000 000	21 000 000	
- justerade i enlighet med TB1/09	21 612 000	21 230 000	17 000 000	17 000 000
Lån och övriga finansinvesteringar				
- enligt grundbudget 2009 samt RBP	10 726 000	10 700 000	10 700 000	
- justerade i enlighet med TB1/09	6 576 000	5 576 000	5 576 000	5 576 000
Övriga utgifter				
- enligt grundbudget 2009 samt RBP	850 000	900 000	900 000	
- justerade i enlighet med TB1/09	850 000	850 000	850 000	850 000
Utgifter totalt				
- enligt grundbudget 2009 samt RBP	318 520 000	324 300 000	317 600 000	
- justerade i enlighet med TB1/09	306 629 000	300 465 000	292 235 000	291 235 000
Netto året isolerat				
- kalk. ink. minus utg. enl grundbudget 2009/RBP	-41 988 000	-59 551 000	-44 451 000	
- justerade i enlighet med TB1/09	-30 097 000	-35 716 000	-19 086 000	-11 836 000
Akkumulerat över-/underskott				
- kalk. ink. minus utg. enl grundbudget 2009/RBP	-31 988 000	-91 539 000	-135 990 000	
- justerade i enlighet med TB1/09	-20 097 000	-55 813 000	-74 899 000	-86 735 000

I motiveringen till förslaget till ny självstyrelselag (RP 73/1990) konstaterades att man vid fastställandet av avräkningsbeloppet skall bortse från i statsbokslutet redovisade nya lån. Detta ansågs motiverat eftersom landskapet kan uppta motsvarande nya lån för egen del. Det ekonomiska systemet bygger sålunda på tanken att underskott tidvis kan förekomma även i landskapets budgethushållning och att dessa vid behov kan finansieras med låntagning. Landskapsregeringen konstaterar att avsikten med utjämningsfonden och övrig uppbyggnad av reserver har varit att motverka behovet av lånefinansiering vid en tillfällig nedgång av inkomstnivån. I kombination med de besparingsåtgärder landskapsregeringen föreslår, den likviditet som tidsskillnaden mellan beslut och den utbetalning som beslutet föranleder ger upphov till ger reserverna en god möjlighet att undvika faktisk upplåning trots att budgeten tekniskt sett måste balanseras med upplåning.

Landskapsregeringen avser att med sikte på de kommande årens budgetarbete fortsätta arbetet med att strukturera om de offentligt finansierade tjänsterna och se över förmånsnivåerna för att åstadkomma ytterligare besparingar och försäkra sig om att budgetbalansen långsiktigt kan upprätthållas även om den ekonomiska krisen blir mer långvarig och djupare än vad som nu antas.

BUDGETRAMAR OCH OMPRIORITERINGAR

Eftersom de ekonomiska ramarna på grund av minskade inkomster förändrats radikalt sedan budgeten för år 2009 bearbetades i landskapsregeringen föreslår landskapsregeringen minskade utgifter i enlighet med föreliggande tilläggsbudget. Förutom de inbesparingar som föreslås för året anger landskapsregeringen de ekonomiska ramar som ska ligga till grund för uppgörandet av budgetförslaget för år 2010 och samtidigt är riktgivande för de påföljande åren.

Vidare beskriver landskapsregeringen de viktigaste av de åtgärder som igångsätts för att anpassa utgifterna till de angivna, budgetramarna.

Tabell 3: Sammandrag av grundbudget för år 2009 samt budgetramar för år 2010

Avdelning	Inkomster totalt	Konsumtions- utgifter	Överförings- utgifter	Real- investeringar	Lån och övriga finansinvesteringar	Övriga utgifter	Utgifter totalt
Lagtinget							
Budget 2009	2 000,00	-3 007 000,00					-3 005 000,00
Ram 2010	2 000,00	-3 007 000,00					-3 005 000,00
Landskapsregeringen							
Budget 2009	285 000,00	-2 919 000,00					-2 919 000,00
Ram 2010	285 000,00	-2 900 000,00					-2 900 000,00
Kansliavdelningen							
Budget 2009	3 194 000,00	-9 904 000,00	-4 629 000,00	-3 900 000,00	-5 000 000,00		-23 433 000,00
Ram 2010	3 207 000,00	-9 810 000,00	-3 724 000,00	-4 000 000,00	0,00		-17 534 000,00
Finansavdelningen							
Budget 2009	32 980 000,00	-22 877 000,00	-19 724 000,00	-1 100 000,00	-5 500 000,00		-49 201 000,00
Ram 2010	34 930 000,00	-24 000 000,00	-16 724 000,00	-200 000,00	-5 500 000,00		-46 424 000,00
Social- och miljöavdelningen							
Budget 2009	8 528 000,00	-79 275 000,00	-31 922 000,00	-7 530 000,00	-200 000,00		-118 927 000,00
Ram 2010	9 830 000,00	-77 610 000,00	-31 429 000,00	-7 000 000,00	-50 000,00		-116 089 000,00
Utbildnings- och kulturavdelningen							
Budget 2009	2 949 000,00	-31 256 000,00	-24 797 000,00	-2 530 000,00	-16 000,00		-58 599 000,00
Ram 2010	2 535 000,00	-29 844 000,00	-23 932 000,00	-5 530 000,00	-16 000,00		-59 322 000,00
Näringsavdelningen							
Budget 2009	5 200 000,00	-6 784 000,00	-21 609 000,00	0,00	-10 000,00		-28 403 000,00
Ram 2010	4 704 000,00	-5 982 000,00	-19 870 000,00	0,00	-10 000,00		-25 862 000,00
Trafikavdelningen							
Budget 2009	1 141 000,00	-23 971 000,00	-2 835 000,00	-6 375 000,00	0,00		-33 181 000,00
Ram 2010	1 161 000,00	-21 537 000,00	-2 440 000,00	-4 500 000,00	0,00		-28 477 000,00
Finansieringsinkomster och -utgifter							
Budget 2009	264 241 000,00					-850 000,00	-850 000,00
Ram 2010	208 095 000,00					-850 000,00	-850 000,00
Sammanlagt							
Budget 2009	318 520 000,00	-179 993 000,00	-105 516 000,00	-21 435 000,00	-10 726 000,00	-850 000,00	-318 520 000,00
Ram 2010	264 749 000,00	-174 690 000,00	-98 119 000,00	-21 230 000,00	-5 576 000,00	-850 000,00	-300 465 000,00
Nettoutfall 2010							-35 716 000,00

Allmänt

Organisationen och strukturerna inom förvaltningen och avdelningarna kommer att ses över med målet att förändringsarbetet ska leda till en smidigare och mer effektiv förvaltning. Landskapsregeringen klargör möjligheter till omorganisation, samordning och förändring som finns inom avdelningarna men också mellan avdelningarna.

De ekonomiska ramarna är uppgjorda så att de redan ingångna kollektiva avtalens kostnadsverkan har beaktats. De flesta tjänstekollektivavtalen och kollektivavtalen för de privaträttsligt anställda löper ut i början av år 2010. Eftersom det enligt landskapsregeringens uppfattning inte finns utrymme för högre kostnader eftersträvas kollektivavtalsuppgörelser på oförändrad nivå. Om detta inte kan uppnås måste den högre kostnadsnivån kompenseras med minskad verksamhetsvolym. Vid utarbetandet av budgetramarna har därtill beaktats den förändring av pensionspremieprocenten och social-

skyddsavgiften för vilken närmare redogörs under avsnittet om generella besparingsåtgärder i tilläggsbudgetförslaget.

Ht 42 Landskapsregeringen

Den generella återhållsamheten påverkar även de anslag som kan ställas till förfogande för myndigheterna och organen under huvudtiteln samt landskapsregeringens egen verksamhet. Landskapsregeringen ser över landskapets deltagande i olika perifera projekt och organisationer samt avser att avsluta vissa samarbetsprojekt.

Ht 43 Kansliavdelningen

Landskapsregeringen strävar till att ge kansliavdelningen en allt tydligare roll som stabsfunktion för den politiska ledningen och förvaltningen i övrigt. Därigenom koncentreras förvaltningsresurser, samtidigt som verksamheten blir stabilare. Genom att sammanföra flera funktioner till en serviceenhet förbättras servicen gentemot allmänheten.

Vidare förbättras kommunikationen med olika aktörer i samhället och omvärlden genom bildandet av en enhet för kommunikation och externa kontakter. Den nya enheten ska inom ramen för ett decentraliserat kommunikationsansvar förbättra samordningen och kvaliteten i förvaltningens interna såväl som externa kommunikation. Enheten får dessutom ett särskilt ansvar för att samordna förvaltningens kontakter i förhållande till Helsingfors och Stockholm, samt arbetsinsatser inom ramen för det nordiska samarbetet.

I syfte att förbättra den förvaltningsrättsliga kunskapen inom förvaltningen och att allmänt höja rättssäkerheten skapas en gemensam rättsserviceenhet vid kansliavdelningen.

Förvaltningen arbetar vidare målmedvetet för att öka effektiviteten genom att ta i bruk nya elektroniska system. På det personaladministrativa området har en databaserad personalhandbok med flera policydokument tagits i bruk. Nya system för elektronisk dokumenthantering tas inom kort i bruk, och ger möjlighet till förändrade arbetssätt och minskade resursbehov.

Landskapsregeringen fortsätter arbetet med att förbättra rekryteringen till förvaltningen genom att framhålla förvaltningen som en attraktiv arbetsplats. Det sker bland annat genom att personalenheten ger ut gemensamma riktlinjer och stöd i enskilda rekryteringsärenden. Inom tio år kommer mer än en tredjedel av allmänna förvaltningens anställda att gå i pension. För att möta denna utmaning och för att anpassa verksamheten till sänkta inkomstrar utarbetas en omfattande personalförsörjningsplan.

Landskapsregeringen avser att sammanföra personalenheten vid kansliavdelningen med avtalsområdet inom avtals- och pensionsbyrån vid finansavdelningen. Därigenom ökar förutsättningarna för att bedriva en effektiv och resurssnål avtals- och personalpolitik samtidigt som personalinbesparing kan genomföras på sikt.

Stödet till bostadsproduktionen genom direkt långivning har enligt landskapsregeringens uppfattning ingen funktion i nuvarande situation och ränteläge. Avsikten är därför att inte uppta anslag för bostadslån de kommande åren. De utfästelser som landskapsregeringen givit beträffande långivning med redan upptagna anslag kommer dock att fullföljas.

Landskapsregeringen kommer att i enlighet med de antagna principerna föreslå avyttrande av de landskapsägda fastigheter som det inte finns ett klart behov av eller det annars finns särskilda, t.ex. kulturhistoriska skäl att behålla. I sammanhanget kan nämnas att landskapsregeringen som majoritetsägare i Ålands Industrihus Ab stöder bolagets planer att bilda ett särskilt bolag för ITiden för att i följande steg möjliggöra försäljningar samt att landskapsregeringen har för avsikt att avyttra Fastighets Ab Söderkåkar i Lemland.

Vid dimensioneringen av ramen under kansliavdelningens huvudtitel har landskapsregeringen utgått från att konsumtionsutgifterna för Ålands polismyndighet år 2010 får uppgå till högst 5.100.000 euro. Detta innebär att minskningen av verksamhetsvolymen i förhållande till den för innevarande år budgeterade omfattningen i stort motsvarar fyra tjänster. Polismyndigheten är därför tvungen att koncentrera sig på kärnuppgifterna dit narkotikabekämpningen enligt landskapsregeringens uppfattning hör.

Anslagen för radio- och tv-verksamhet budgeteras så att ingen nettobudgetbelastning uppstår. Upphovsrättskostnaderna finansieras sålunda fr.o.m. nästa år i sin helhet med licensmedel. Förändringen innebär att stödet till Ålands Radio och TV Ab minskas med omkring 240.000 euro. Enligt landskapsregeringens uppfattning kommer detta att medföra behov av åtgärder inom bolaget som kan riktas så att program- och nyhetsförmedlingen drabbas i begränsad omfattning.

Ht 44 Finansavdelningen

Grundläggande för arbetet som pågår med att förnya de regelverk som styr ekonomiförvaltningen och effektivisera denna är det förslag till ny lagstiftning om landskapets ekonomiförvaltning, som för närvarande är föremål för remissbehandling inom landskapets avdelningar och underlydande myndigheter. Efter det att en ny lag antagits, behöver ett tämligen omfattande arbete läggas ner på att utforma detaljerade anvisningar och förordningar i syfte att utveckla finansförvaltningen, redovisningen och den interna kontrollen till effektiva och ändamålsenliga instrument för verksamhetsstyrningen.

Som ett led i denna utveckling, i enlighet med budgeten för år 2009, har avdelningen omorganiserats, så att ansvaret för den interna kontrollen i finansiellt hänseende, inklusive den administrativa kontrollen av EU-medel, överförs till en finanscontrollerfunktion vid finansavdelningens allmänna byrå. Samtidigt renodlas redovisningsbyråns roll till en servicefunktion med bokföring, betalningsrörelse och bokslut som huvudsakliga arbetsuppgifter.

En grundförutsättning för en effektiv ekonomiförvaltning är moderna och välfungerande IT-system. I enlighet med landskapsregeringens handlingsprogram pågår därför en omfattande förnyelse av förvaltningens IT-system med avsikt att förbättra möjligheterna till uppföljning och kontroll samtidigt som samordnings- och rationaliseringsvinster kan uppnås och leda till mindre behov av personal.

Hittills har finansavdelningen inför år 2009 tagit i bruk ett nytt system för löneadministration och matrikelföring. Arbetet fortskrider enligt plan men fortfarande återstår anpassningar innan systemet levererar funktionalitet enligt förvaltningens behov. Under våren och sommaren år 2009 tar landskapsförvaltningen i drift det elektroniska fakturahanteringssystemet. Un-

der resten av år 2009 kommer landskapsregeringen att inleda ibruktagandet av ett motsvarande elektroniskt ärendehanteringssystem.

Finansavdelningen kommer att genomföra en behovsanalys för att fastställa vilka systembehov landskapsregeringen har för att kunna verkställa målsättningarna med ett räkenskapsverk. Resultatet av behovsanalysen är ett avgörande redskap för att landskapsregeringen i framtiden ska få en rationell, effektiv och modern ekonomiförvaltning där samordning med landskapets skolor, Ålands hälso- och sjukvård samt övriga externa myndigheter är möjlig. En modern IT-infrastruktur är avgörande för möjligheten att utlokalisera delar av den samordnade ekonomiförvaltningen.

Landskapsregeringen konstaterar att den landskapsandelsreform som trädde i kraft fr.o.m. år 2008 medförde att landskapsandelarna för driftskostnader ökade betydligt och att reformen stärkt kommunernas ekonomi. Landskapsregeringen konstaterar att reformens effekter, utöver den utvärdering som skall göras efter fyra år, under år 2010 kommer att granskas särskilt med beaktande av hur reformen påverkat samarbetet mellan kommunerna. Då såväl reformens inverkan som den ekonomiska utvecklingen för den kommunala sektorn ännu behöver klarläggas föreslår landskapsregeringen inte i detta skede några omfattande besparingsåtgärder i förhållande till kommunerna. Till de delar landskapets eller statens åtgärder påverkar kommunernas ekonomi och de inte automatiskt beaktas i landskapsandelssystemet avser dock landskapsregeringen att föreslå åtgärder som siktar till kostnadsneutralitet. Landskapsregeringen anser att kommunerna därmed även i rådande ekonomiska situation har relativt goda möjligheter att upprätthålla den lagstadgade servicen.

Landskapsregeringen avser att utvärdera reseavdragets regionala och miljömässiga effekter.

Ht 45 Social- och miljöavdelningen

En strukturell översyn kommer att genomföras inom social- och miljöavdelningen. Antalet byråer kommer att minska och därmed genomförs effektiviseringar och inbesparingar. I tilläggsbudgeten föreslås slopande av en tillfällig utredartjänst.

Landskapsregeringen ska i samband med revisionen av barnomsorgslagen klargöra omfattningen av kommunernas skyldighet att tillhandahålla barnomsorg.

Landskapsregeringen ser över konsekvenserna av en eventuell överföring av lagstiftningsbehörigheten inom det miljömedicinska området till riket. Lagstiftningen inom området baserar sig i stor utsträckning på EU-lagstiftning och utrymmet för egen avvikande lagstiftning är begränsad. Åtgärden skulle ge betydande inbesparingsmöjligheter inom förvaltningen och den veterinära verksamheten i landskapet.

En viktig aktör på miljöområdet är Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet som ansvarar för tillsyn och tillståndsgivning. Vid dimensioneringen av ramen under huvudtiteln har landskapsregeringen beaktat en minskning av anslagen för miljömyndighetens verksamhet på basis av nuvarande lagstiftning med i stort 10 %, vilket kommer att få konsekvenser för verksamheten. Med minskade resurser förväntas servicenivån både vid laboratoriet och veterinärvården att sjunka liksom inom tillsyns- och inspektionsverksamheten. Landskapsregeringen kommer att föreslå förändringar och förändringar av lagstiftningen.

Med en snävare budgettram kommer landskapets stödåtgärder till olika miljöförbättrande projekt att minska. Fortsättningsvis är den övergripande målsättningen en hållbar utveckling och att miljön skyddas och vårdas i tillräcklig grad. Det kommer dock att krävas hårdare prioriteringar och noggranna överväganden när medel fördelas.

Den tillfälliga åtgärden med miljöbilspremie och skrotningspremie föreslås avslutad. Landskapsregeringens stöd till åtgärder för förbättrad avloppsbehandling och vattenförsörjning bibehålls, men i mindre omfattning. Arbetet med vattenvårdsprogrammet fortgår men också till den delen med minskade anslag.

Den högsta ledningen och övervakningen av renhållningsverksamheten ankommer på landskapsregeringen medan varje kommun inom sitt område skall ansvara för verkställigheten av renhållningsuppgifterna, såvitt det inte ankommer på fastighetsinnehavare eller någon annan. Det krävs enligt landskapsregeringens uppfattning gemensamma lösningar för att bland annat farligt avfall sköts på ett bra sätt. Rollfördelningen mellan olika parter bör klargöras. Landskapsregeringens roll ska vara att se över lagstiftningen när det gäller renhållningen, att utarbeta en övergripande avfallsplan för landskapet och att tillsammans med kommunerna ta ansvar för att farligt avfall och producentansvar fungerar. Landskapsregeringen kan också medverka till satsningar på infrastruktur.

Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS)

Vid utarbetandet av ramar för 2010 års budget har landskapsregeringen dimensionerat ramen för ÅHS till 72,0 miljoner euro. I bokslutet för år 2008 steg kostnaderna till 71,0 miljoner euro. Efter den justering av anslaget för år 2009 som föreslås i denna tilläggsbudget uppgår anslaget för innevarande års verksamhet till 72,0 miljoner euro. Vid bedömningen av anslagsnivån bör beaktas att de nu gällande tjänstekollektivavtalen medför en merkostnad för år 2010 i förhållande till innevarande år om i storleksordningen 2,5 miljoner euro, medan förändringen av pensionspremierna och socialskyddsavgiften medför en inbesparing om 1,3 miljoner euro.

Hälso- och sjukvården är således fortsatt ett högprioriterat område men verksamheten måste effektiveras för att minska kostnaderna per prestationsenhet. Ett mera rationellt samutnyttjande av befintliga resurser inom organisationen, en modernisering/rationalisering av rutiner på olika nivåer och en ytterligare fokusering på kvalitetsutveckling bör implementeras.

En rationell personalrekrytering är en av grundförutsättningarna för den åländska hälso- och sjukvårdens existens. En personalförsörjningsplan bör upprättas så att helhetsbilden av pensionsavgångar, behoven av att tillsätta vakanserna och att nyrekrytera personal med olika kompetenser klargörs. Avrapporteringen av planens uppfyllelse ger dels underlag för styrningen av rekryteringsåtgärderna och utbildningsinsatserna, dels indikationer för hur personalpolitiken borde utformas så att rekryterad personal stannar kvar.

Inrättande av vissa tjänster medför rationalisering genom att flera patienter än tidigare, där det är medicinskt, ekonomiskt och medmänskligt motiverat, kan få sin vård helt eller delvis på hemmaplan.

En stor och växande utgiftspost är vård utom Åland. Patientströmmarna bör analyseras både övergripande och på individnivå. En övergripande och kontinuerlig uppföljning av samarbetet och arbetsfördelningen mellan ÅHS och de närliggande remissjukhusen, Åbo universitets centralsjukhus och Uppsala akademiska sjukhus är nödvändig för ett rationellt resursutnyttjande. Som remitterande part kan ÅHS långt styra vart den enskilda patienten eller definierade patientgrupper remitteras och vilka tjänster man önskar köpa för hur lång tid.

Den medicinska och teknologiska utvecklingen och den aktuella situationen i sig ställer krav på både de fysiska faciliteternas utformning, flexibilitet och utrustning. Mer ändamålsenliga utrymmen torde i många fall kunna minska både drifts- och personalkostnader, t.ex. i form av smidigare logistik och minskat antal kostsamma komplikationer.

De helikopterburna patienttransporterna genererar ökande driftskostnader. En analys av kostnadsstrukturerna är påbörjad. Den bör vara kontinuerlig, inkluderande en analys av alarmeringsgrunder, nyttjandegrad, utbildning och tillgång på personal, eventuella alternativ till primär-/sekundärtransporterna, verksamhetens volym samt utfärdande av riktlinjer för att uppnå en medicinskt och logistiskt rationell aktivitet utan att äventyra patientsäkerheten. Analyserna utgör ett viktigt underlag för den kommande upphandlingen av helikoptertjänster år 2011.

Landskapsregeringen har baserat inkomstnivån för ÅHS under år 2010 utgående från att avgifterna inom hälso- och sjukvården utformas så att de med låga inkomster fortsättningsvis ska ha ett lågt högkostnadstak medan avgifterna generellt kan höjas.

Landskapsregeringen ställer sig positivt till att ÅHS med full kostnadstäckning hyr ut utrymmen och utrustning för privat sjukvård.

Enligt landskapsregeringens uppfattning fyller den årliga hälso- och sjukvårdsplanen fortfarande, trots förbättringar, inte den styrfunktion för verksamheten vid ÅHS som ursprungligen avsågs. Kopplingen mellan det politiska beslutsfattandet i lagtinget och landskapsregeringen och myndighetens verksamhet behöver sålunda förbättras. Arbetet med planen bör omstruktureras och mer få karaktär av förhandling mellan beställare och utförare. En logisk följd blir att grunderna för tillsättande av myndighetens styrelse bör omprövas.

Ht 46 Utbildnings- och kulturavdelningen

Utbildning är ett fortsatt prioriterat politikområde. Utbildningssektorn spelar en viktig roll för att möta samhällets behov av kompetens och sysselsättning. Inom utbildningsområdet pågår ett utvecklingsarbete. Utbildnings- och kulturavdelningen kommer liksom andra avdelningar att genomgå en översyn när det gäller strukturer. Inom avdelningen sker en omfördelning och prioritering i färre åtgärder men med bibehållen kvalitet i undervisningen.

Målsättningen med reformeringen av gymnasialstadieskolorna är att med en lägre kostnadsnivå erbjuda ungdomarna studier på hög nivå. På kort sikt finns behov av en utökning i form av en linje för studerande antagna enligt prövning. Ytterligare borde utbildningsutbudet med utgångspunkt från ett genusperspektiv kompletteras med en praktisk utbildning med inriktning på försäljning/inredning.

Budgetramen för gymnasialstadieskolornas verksamhet kommer att minska och en genomgång av strukturerna att göras. Samordning av gemensamma servicefunktioner kommer att ge inbesparingsmöjligheter. Utbildningslinjer av dubblerande karaktär kommer inte att genomföras. Däremot kommer möjliga samarbetsprojekt mellan olika skolor att genomföras. Linjer och program kan inte starta om inte tillräckligt många sökt till utbildningen. En översyn av gruppstorlekar genomförs. Landskapsregeringen konstaterar att kostnaderna för utbildningen vid Ålands naturbruksskola är för höga i förhållande till antalet studerande. Landskapsregeringen anser att tillgången till en högkvalitativ utbildning inom naturbruk ska tryggas. Landskapsregeringen avser att bereda frågan och inför budgeten för år 2010 presentera det mest förmånliga sättet att bedriva jordbruksutbildning.

Genom ett nära samarbete mellan olika gymnasieskolor föreslås inom budgetramen en kursverksamhet i turism.

Hotell- och restaurangprogrammen vid Ålands sjömansskola och Ålands yrkesskola överförs till att i sin helhet administrativt och budgetmässigt höra under Ålands hotell- och restaurangskola.

Samarbetet med United World College i Norge kommer att avslutas. Därför kommer kostnaderna att minska successivt under åren 2009 och 2010 i och med att ingen ny åländsk studerande antas till utbildningen med landskapets finansiering.

Landskapsregeringen avser att säga upp hyresavtalen för de elevhem/studerandebostäder, som för närvarande hyrs upp för Ålands sjömansskolas och Ålands hotell- och restaurangskolas studerande inom avtalad uppsägningstid inför läsåret 2010 - 2011.

Ålands handelsläroverk kommer att få det övergripande ansvaret för samordningen av gymnasialstadiets vuxenutbildning på distans. Planerna innebär att verksamheten vid lärcentret Navigare minskas och integreras i verksamheten vid skolan, samtidigt som erfarenheterna från det avslutade Flexlearn och pågående Nätpedagogik-projekten kan tas tillvara. Landskapsregeringen avser samtidigt att inordna delar av verksamheten vid läromedelscentralen i utbildningsavdelningens verksamhet medan andra delar avslutas. Lokalerna föreslås säljas eller hyras ut i den mån de inte lämpligen kan användas inom landskapsförvaltningen. De förändrade planerna i förhållande till vad som redogjordes för i förslaget till budget innebär totalt sett betydande besparingar av personalkostnader.

Ålands folkhögskola får som tilläggsuppgift att bereda ungdomar som inte fått studieplats eller arbete en meningsfull sysselsättning. Detta förutsätter dock beredskap att ta emot flera studerande även under pågående läsår. Linjesystemet bör därför ses över så att skolans verksamhet är så flexibel som möjligt. Enskilda linjer med få sökande kan komma att läggas ned, alternativt kunde skolan fokusera på enskilda ämnen i stället för fasta linjer.

Sjöfartsutbildningens olika nivåer samordnas till en enhetlig sjöfartsutbildning i samarbete med näringen.

Det extra anslag om 50.000 euro som använts för att underlätta för kommunerna att ge sina invånare möjlighet till deltagande i medborgarinstitutets verksamhet dras in från år 2010 och LL (1993:75) om medborgarinstitut kommer att genomgå en översyn.

Landskapsregeringen håller tillsvidare biblioteksverksamheten och där-
ibland centralbiblioteket för Åland som en prioriterad verksamhet. Från år
2011 är det dock aktuellt att omförhandla innehållet och kostnaderna gäl-
lande centralbiblioteksavtalet med Mariehamns stad.

Budgetramen för utbildningsavdelningen innebär att nettoanslaget för
Ålands högskolas verksamhetsutgifter minskar med 10 procent varvid strä-
van är att detta i första hand skall innebära en minskning av högskolans
kostnader för förvaltning och forskning.

Organisationen av och prioriteringarna vid museibyran ses över.

Ht 47 Näringsavdelningen

Investeringsviljan hos de åländska företagen har varit hög de senaste två
åren och det finns fortfarande efterfrågan på finansiering för investeringar.
Landskapsregeringen räknar med något avtagande efterfrågan på finansie-
ring i slutet av året dels till följd av åren med hög investeringstakt, dels till
följd av finanskrisen. En sämre konjunktur pressar samtidigt investerings-
kostnaderna vilket gör det gynnsammare för företag att expandera eller ra-
tionalisera verksamheter. Budgetramen förutsätter att avdelningens kon-
sumtionsutgifter dras ned genom att strukturella åtgärder vidtas. Organisa-
tionen och verksamhetens omfattning vid avdelningen ses även över med
målet att rådgivning och myndighetsutövning är tydligt åtskilda.

Tillgången på avbytarservice är en viktig faktor för att upprätthålla både
mjölk- och köttproduktionen i landskapet. Omfattningen av den avbytar-
service som erbjuds kommer att ses över och möjligheterna till alternativa
driftsformer t.ex. i privat regi eller andra rationella förändringar kommer att
införas. Landskapsregeringen kommer att lämna förslag om nödvändiga
förändringar av LL (1998:57 samt ändring 2005/83) om avbytarverksamhet
för lantbrukare.

Verksamheten vid Ålands försöksstation kommer att genomgå en grund-
läggande omstrukturering som berör såväl verksamhetens omfattning som
huvudmannskap där en samverkan med Pro Agria - Ålands hushållnings-
sällskap är ett förstahandsalternativ. Syftet med förändringarna är att nå be-
tydande inbesparingar av landskapets kostnader. Omstruktureringen sker i
samråd med berörda intresseorganisationer.

Den fiskevårdande verksamheten med odling och utplantering av fiskyngel
från Ålands fiskodling i Gutterop genomgår en översyn med beaktande av
att den del av verksamheten som stöder en hållbar fisketurism samt det
kustnära yrkesfisket är högst prioriterade.

Den bakomliggande avsikten med de planerade förändringarna inom när-
ingsavdelningens förvaltningsområde är att bättre anpassa utformningen av
de näringslivsfrämjande insatserna till förändringarna i näringslivet och
allmänt i samhället med bibehållen uppmärksamhet på primärnäringsarna
som grund för en stor del av landskapets förädlingsindustri. Landskapsre-
geringens förvaltningsansvar styrs alltså av vilka näringslivsfrämjande
behörighetsområden som hör till landskapet och i vilken omfattning dessa
är reglerade. Primärnäringsarna, som i stor utsträckning hör till landskapets
behörighet, är omgärdade av såväl gemenskaps- som landskapslagstiftning
med åtföljande administrativa krav.

Landskapsregeringen avser att i sin näringspolitik - utöver insatserna för turism, sjöfart och primärnäringsarna - tydligare fokusera på den potential i näringslivsutvecklingen som IT-sektorn, miljöteknik, service och företags- och personliga tjänster, småskalig industri och den s.k. "må-gott" industrin erbjuder.

Den förändrade näringslivsstrukturen leder till konsekvenser även för olika kringtjänster och rådgivningsverksamhet som riktas till företag. Landskapsregeringen inleder under nästa år arbetet med att samordna företagsrådgivningen för att uppnå en högre grad av kunskapsförmedling till olika verksamhetsinriktningar bland företag. Med användning av ny teknik skapas effektivare redskap och ökad tillgänglighet av rådgivningstjänster. Verksamheten vid Ålands teknologocentrum utvärderas i det sammanhanget och ges en tydligare roll. För att betona nödvändigheten av ökat samarbete går nyordningen under benämningen "Team Åland" och utformas tillsammans av offentlig och privat sektor. Landskapsregeringen kommer att anta en ny turismstrategi för åren 2010 - 2017. I samband med detta kommer även finansiering och organisation av destinationsmarknadsföringen samt de turismfrämjande insatserna att granskas. Även nya former av samverkan mellan landskapsregeringen och näringslivet kommer att övervägas. Tydligare resultatkrav formuleras för företagsrådgivningsverksamhet och marknadsföring. Landskapsregeringens roll är att skapa gynnsamma förutsättningar för etablerade och nya företag inkluderande generationsväxlingar samt att främja kvinnors företagande.

Landskapsregeringen avser att uppdatera och sammanställa materialet om det åländska sjöfartsklustrets stora ekonomiska påverkan i samhället. Klustersammanställningen skall för sin del vara en av grunderna i arbetet för en gynnsam utveckling av åländsk sjöfart och Åland som sjöfartsregion.

Inom ramen för arbetsmarknadspolitiken har Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet beredskap att agera snabbt vid försämrat sysselsättningsläge. Bland de åtgärder som kan tillämpas finns skraddarsydd projekt för arbetslösa, arbetsmarknadskurser, sysselsättningsfrämjande utbildning, sysselsättnings- eller utbildningsstöd. Myndigheten gör även upp rehabiliteringsplaner för unga arbetslösa.

Ht 48 Trafikavdelningen

Trafikavdelningen kommer att genomföra vissa organisationsförändringar och kommer att minska viss verksamhet för att hålla sig inom fastställda budgetramar.

Trafikavdelningen har redan ett antal år genomfört personalminskningar som skötts med naturliga avgångar. Arbetet har pågått sedan år 2000 och under den tiden har avdelningen minskat med 20 personer. Kompetensväxling har också varit en del i förändringsarbetet. Trafikavdelningen har ändå, trots minskad personalstyrka, upprätthållit tidigare servicenivå till trafikanterna till förhållandevis lägre kostnader.

Ytterligare minskning av ramen kan inte genomföras utan att det blir kännbart för brukarna. Dessutom måste strukturerna ändras inom avdelningen. Landskapsregeringen avser därför att förverkliga beställar- och utförarfunktionerna fullt ut.

Beställarfunktionen

I beställarfunktionen inbegrips också myndighetsfunktionen. Beställarfunktionen indelas i fyra olika byråer

- vägbyrån
- bro- och hamnbyrån
- trafikjänstbyrån samt
- trafikförvaltningsbyrån.

Genom att inrätta byråer (vilkas benämningar ännu är preliminära) kombinerat med naturlig avgång kan avdelningens behov av juristtjänster tillgodoses. Då reformen genomförts i sin helhet finns även förutsättningar att fullfölja överföringen av ärenden som berör trafiktillstånd mm från kansliavdelningen.

Utförarfunktionen

I det pågående reformarbetet består utförarfunktionen enligt planerna av följande enheter som kan bolagiseras och/eller konkurransutsättas

- motorfordonsbyrån
- verkstad /lager och Möckelöområdet
- vägunderhållet samt
- skärgårdstrafiken.

Budgetramen för år 2010 för avdelningen förutsätter att även anslaget för stöd till kollektivtrafiken minskas. Konsekvensen är att antalet turer kommer att minskas med ca 15 %.

De s.k. arbetarturerna och skolturerna kommer att säkerställas och avgifterna blir oförändrade. Nuvarande avtal med bussbolagen, för att bedriva linjetrafik, går ut i juni 2010. Landskapsregeringen överväger att inför kommande avtalsperiod se över upphandlingsprocessen.

Budgetramen för sjötrafiken har beräknats så att kostnaderna utan inverkan av oljeprisförändringar ska minskas med ca 5 procent. Ett arbete med kostnads-effektiveringar pågår där bemanningskostnaderna ses över. Konsekvensen, om tillräckliga inbesparingar inte nås på annat sätt, blir ändrade turlistor och färre turer från nästa år.

Även 2010 års anslag för väghållning inklusive linfärjor, broar och hamnar avses sänkta så att konsumtionsutgifterna uppgår till 5.000.000 euro. Konsekvensen blir neddragningar inom alla områden. Bland annat införs "ekodrivning" på alla linfärjor, vilket medför betydande inbesparingar. Mindre slitage på färjorna ger också besparingsvinster. Landskapsregeringen har för avsikt att konkurransutsätta och/eller införa turlistor för linfärjeverksamheten under åren 2010 - 2013 för att pröva möjligheten att uppnå inbesparingar.

Anslagen för år 2010 för investeringar har beräknats till 4.500.000 euro vilket får som följd att många planerade projekt får senareläggas och det kommer att ta längre tid att förverkliga investeringsplanen. De projekt som på lång sikt syftar till att sänka driftskostnaderna kommer att ha hög prioritet.

GENERELLA BESPARINGSÅTGÄRDER I TILLÄGGSBUDGETFÖRSLAGET

Mot bakgrund av den försvagning av de ekonomiska utsikterna som skett efter det att landskapsregeringen avlämnade sitt förslag till budget för år 2009 gick landskapsregeringen in för att i samband med antagandet av direktiven för förverkligandet av budgeten för år 2009 ge anvisningar i syfte

att minska landskapets kostnader redan under innevarande budgetår. Landskapsregeringen uppmanade bl.a. i anvisningarna de egna verksamheterna och de underlydande myndigheterna att bedriva verksamheten så att en inbesparing om minst 2 % av konsumtionsutgifterna kan uppnås.

Vid antagandet av förverkligandedirektivet beslöt landskapsregeringen att tillämpa en synnerligen restriktiv anställningspolitik och antog därför ett system för prövning av vakanta tjänster. Systemet går i korthet ut på att alla andra möjligheter systematiskt utreds och övervägs innan en anställning kan bli aktuell.

Landskapsregeringen har i samförstånd med fackföreningarna reviderat tjänstekollektivavtalet som möjliggör att semesterpenningen uttas i ledig tid i syfte att utöka möjligheterna för arrangemanget. Samtidigt har personalen ombetts att ta ut så mycket som möjligt av semesterpenningen i ledig tid och cheferna har uppmanats att planera verksamheterna så att det i så hög utsträckning som möjligt är genomförbart.

Landskapsregeringen konstaterar att den pensionspremieprocent som landskapet som arbetsgivare (och kommunerna för grundskolelärare) inbetalar till landskapet Ålands pensionsfond överstiger den allmänt tillämpade. Därmed är den även högre än den pensionspremieprocent som för landskapets nyanställda enligt LL (2007:29) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om pension för arbetstagare, inbetalas till det privata försäkringsbolag som ansvarar för dessas pensionsskydd. Enligt landskapsregeringens uppfattning är detta förfarande inte ändamålsenligt och kan innebära risk för ojämlig behandling av arbetstagare. Landskapsregeringen har därför gått in för att sänka den uppburna pensionspremieprocenten från f.n. 22 % till den allmänt tillämpade som varierar beroende på arbetstagarens ålder men i snitt beräknas vara 17 %. Ändringen avses träda i kraft den 1.6.2009.

Regeringen har som en stimulansåtgärd beslutat att alla arbetsgivares folkpensionsavgift sänks med 0,801 procentenheter från och med april 2009. Sänkningen av avgiften gäller samtliga arbetsgivare, även landskapet Åland, kommunerna och de övriga arbetsgivarna inom den offentliga sektorn. Den sänkta avgiften gäller de löner som betalas ut mellan april och december 2009.

Till de delar som ovan relaterade åtgärder redan i detta skede kan konstateras leda till minskat anslagsbehov har de beaktats i det nu föreliggande tilläggsbudgetförslaget som förslag om sänkta anslag. Det bör i sammanhanget konstateras att besparingsåtgärderna då de leder till en lägre bemanning även leder till sämre måluppfyllelse. I det fall kopplingen redan i detta skede är klar har konsekvenser angetts under respektive moment.

I de generella åtgärderna ingår att landskapsregeringen noggrant överväger varje enskilt projekt.

Till lagtinget överlämnas landskapsregeringens framställning med förslag till första tillägg till budgeten för landskapet Åland under år 2009.

Tillägget balanserar på en nettominusning om 11.891.000 euro.

I och med tillägget uppgår budgeten för år 2009 till 306.629.000 euro.

Med hänvisning till ovanstående samt till detaljmotiveringen får landskapsregeringen vördsamt föreslå

att lagtinget antar följande förslag till första tillägg till budgeten för år 2009.

Mariehamn den 8.4.2009

L a n t r å d

Viveka Eriksson

Landskapsregeringsledamot

Mats Perämaa

Bilagor

1. Landskapets byggnadsinvesteringar 2008 - 2010
  2. Byggnadsinvesteringar enligt de kommunala planerna 2008 - 2010
-

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 5/2008-2009**Ärendets behandling**

Lagtinget har den 20 april 2009 inbegärt finansutskottets yttrande över framställningen och finansmotionerna.

Utskottet har i ärendet hört lantrådet Viveka Eriksson, vicelantrådet Britt Lundberg, landskapsregeringsledamöterna Roger Eriksson, Runar Karlsson, Jan-Erik Mattsson, Mats Perämaa och Katrin Sjögren, förvaltningschefen Arne Selander, avdelningscheferna Dan E. Eriksson, Linnéa Johansson, Niklas Karlman och Carina Strand, t.f. avdelningschef Jan-Ole Lönnblad, vd Monica Hansen vid Fastighets ab Marstad, verksamhetsledare Ronny Holmström vid lärcentret Navigare, organisationssekreterare Maria Hagman vid Akava rf, organisationssekreterare Anne-Helena Sjöblom vid FOA-Å rf, organisationschef Tuula Mattsson vid TCÅ rf, organisationssekreterare Jörgen Erlund vid Tehy rf på Åland, vd Annica Jansson vid Ålands turistförbund rf, myndighetschef Casper Wrede vid AMS, rektor Björn Blomqvist vid Ålands musikinstitut, vd Jan-Erik Eklund vid Eklunds Bygg ab, förvaltningsassistent Björn Häggblom, informatör Ann-Kristin Åvall vid Ålands läromedelscentral, föreståndare Ulla Boman vid Ålands försöksstation, ordförande för den rådgivande kommissionen vid Ålands försöksstation Trygve Sundblom, shippingentreprenör Simon Nordberg, informationssekreterarna Britt-Inger Wahe och Gunnar Westerholm, personalchef Terese Åsgård, vd Lars Porko vid Ålands penningautomatförening rf, direktören Agneta Karlsson vid forskningsinstitutet AICIS, vd Frej Nordlund vid Ansgar ab, direktör Bjarne Lindström vid ÅSUB, rektor Bodil Regårdh och direktionsordförande Tage Eriksson vid Ålands naturbruksskola, vd Anders Ingves vid Ålands penningautomatförening rf, prognoschef Hannu Kaseva vid ETLA (telefonhörande), byråchef Gösta Helander, kommisarie Olof Lindqvist, Birgitta H. Eriksson, landskapsläkare Birger Ch. Sandell, bildningschef Christer Svedmark från Saltviks kommun, styrelseordförande Torbjörn Björkman ÅHS, styrelseordförande Jarl Danielsson för Ålands penningautomatförening rf, stf. prognoschef Kerstin Hallsten vid Konjunkturinstitutet i Sverige (telefonhörande), grundtrygghetschef Arne Nummenmaa vid Raseborgs stad (telefonhörande), styrelsemedlem Tony Karlström vid Landskapet Ålands pensionsfond, direktör Olof Widén vid Rederierna i Finland r.f., fiskerivårdsinspektör Stefan Lindqvist, direktör Tor-Rolf Karlsson, konsulten Anders Norrbelius, förvaltningschef Tom Axberg vid ÅHS, medlem Stefan Simonsen i stödgruppen för United World College, understatssekreterare Juhani Turunen vid finansministeriet (telefonhörande), företagarna Lena Karlsson och Margareta Troberg vid omsorgshemmet Villa Gustava, utredare Jouko Kinnunen vid ÅSUB, styrelseordförande Carin Holmqvist för Högskolan på Åland, landshövding Peter Lindbäck, vd Pia Rothberg-Olofsson vid Ålands Radio och TV ab, direktören Rabbe Ede vid samkommunen Optima (telefonhörande), byråchef Göran Frantzén, projektingenjör Elisabeth Rosenlöf och vd Lars Skoglund vid sjukvårdsbolaget TioHundra ab i Norrtälje (telefonhörande).

Ledamöterna Camilla Gunell och Danne Sundman har vardera fogat en reservation till betänkandet. Samma ledamöter har dessutom fogat en gemensam reservation till betänkandet.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Torbjörn Eliasson, viceordförande Raija-Liisa Eklöv samt ledamöterna Camilla Gunell, Torsten Sundblom och Danne Sundman.

Utskottets förslag

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att lagtinget antar landskapsregeringens förslag till första tilläggsbudget för år 2009, samt

att lagtinget förkastar finansmotionerna nr 70-84/2008-2009 och nr 86-97/2008-2009.

Mariehamn den 25 maj 2009

Ordförande

Torbjörn Eliasson

Sekreterare

Sten Eriksson

Reservationer

RESERVATION

Undertecknad föreslår följande tillägg i finansutskottets betänkande över förslaget till första tilläggsbudget för år 2009, sidan 5 rubrik Pensionsfonden.

I samband med första tilläggsbudget föreslår landskapsregeringen vidta två åtgärder beträffande landskapets pensionsfond. Dels föreslås att premieinbetalningen sänks från 22 % till 17 % och därmed är inbetalningskyldigheten för arbetsgivaren lika för anställda både före och efter 1.1.2008. Åtgärden förefaller rimlig, även om argumentet att arbetsgivaren skulle frestas till "ojämlig behandling av arbetstagare" på grund av merkostnader för vissa grupper av anställda är märkligt. Landskapet som arbetsgivare måste kunna lita på sin egen förmåga att inte förfalla till diskriminering och ojämlik behandling pga högre lönebikostnader.

Åtgärden medför att inbetalningarna till fonden minskar med ca 5 miljoner. Utöver det föreslår man ta ut det maximala beloppet ur fonden, dvs 75% av pensionsutgifterna, dvs 2,7 miljoner euro. Dessa medel används för att täcka underskott av konsumtionsutgifter i budgeten för 2009.

Med tanke på att fondens tillgångar under lågkonjunkturen inte stärks i lika hög grad vore det klokare att värna fonden så att dess tillgångar i så hög grad som möjligt täcker landskapets pensionsåtaganden framöver. Därmed minskar man den andel som annars måste betalas över budget. Därför bör man återgå, åtminstone till ett maxuttag på 50 % så att man inte överanvänder kommande generationers pensionsmedel till dagskonsumtion. För dagens konsumtionsutgifter finns det andra medel, sådana som uttryckligen är avsedda för konjunkturutjämning.

Förslag till tillägg:

Landskapet återgår i budgeten för 2010 till ett uttag på max 50% eller mindre av pensionsutgifterna ur pensionsfonden i syfte att stärka fondkapitalet och kompensera det bortfall som lågkonjunktur och minskade premieinbetalningar förorsakar.

Mariehamn den 25.5.2009

Camilla Gunell (S)

R E S E R V A T I O N

Undertecknad reserverar sig mot finansutskottets betänkande (FU 5/2008-2009) med anledning av landskapsregeringens förslag till första tillägg till budgeten för landskapet Åland 2009 på följande punkter:

1. Samordning av ombudsmannafunktioner

Motivering

I förvaltningen finns flera tjänster som är ombudsmän eller har karaktären av det och sålunda har liknande uppgifter. För att hushålla med resurser bör dessa sammanföras till en enhet. Tjänsten som diskrimineringsombudsman kan därefter indras.

Förslag

Att motiveringen under moment 45.50.20 ges följande lydelse: "Tjänsten indras efter att ombudsmannafunktionerna i förvaltningen sammanförts till en enhet."

2. Åtgärder för en fungerande avreglerad bostads- marknad

Motivering

Landskapsregeringen behöver föra en långsiktig och stabil bostadspolitik som uppmuntrar främst privata aktörer att producera bostäder. Att avskaffa enhetslånen är i det långa perspektivet en sund åtgärd om man inte inför dem igen, vilket majoriteten nu verkar överväga. Enhetslånesystemet är främst anpassat för offentliga aktörer som t.ex. FAB Marstad som kan få både borgen och kapital utan avkastningskrav från sin ägare. Den marknadssituation som detta skapar utestänger många aktörer från bostadsmarknaden med bostadsbrist och regional obalans som följd.

För att få räntestöd som subvention att fungera också utanför Mariehamn bör systemet kompletteras med andra åtgärder såsom t.ex. garantier för att det ska vara möjligt att bygga bostäder på landsbygden och i skärgården. På sikt bör man överväga ett system med skatteavdrag istället för räntesubvention så att hyresnivån kan ligga på en mer marknadsanpassad nivå samtidigt som hyresboende och ägarboende subventioneras i huvudsak på lika grunder. Vidare bör regelverket för bostadsfinansieringen ses över för att möjliggöra för fastighetsägare att lösgöra kapital ur befintligt fastighetsbestånd genom s.k. friköp som tidigare varit aktuellt. Detta är särskilt viktigt mot bakgrund av situationen på finansmarknaden och bristen på tillgängligt kapital.

Förslag

a) att motiveringen under moment 43.25.67 Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F) kompletteras med följande: "För att skapa förutsättningar för att räntestöd som subvention för produktion av hyresbostäder ska fungera regionalt på hela Åland och oavsett konjunktur revideras regelverket för landskapsborgen för dessa typer av lån så att garantier upp till 50% kan beviljas av landskapsregeringen"

b) att motiveringen under moment 43.25.83 Bostadslån (R) i enlighet med finansmotion nr 84 ges följande tillägg: "Utskottet anser att landskapsregeringen snarast ska se över gällande lagstiftning och därefter till lagtinget lämna förslag på lagstiftning som ger goda möjligheter att på ett enkelt sätt avyttra de bostäder som producerats med av landskapsregeringen beviljade bostadslån."

3. Försäljning av lösdriftsstallet för dikor

Motivering

Undertecknad har konsekvent motsatt sig byggandet av detta projekt, i folkmun kallat "regeringsladugården" och utskottet har vid tidigare höranden kunnat erfara att landskapet i stället för denna etablering kunde hyrt in verksamheten hos en privat aktör förutsagt att övervakningen ordnats. Trots detta har detta projekt förverkligats och nu borde anläggningen säljas till någon aktör som önskar driva den i privat regi.

Förslag

Att motiveringen under moment 46.44.76 Lösdriftsstall för dikor (R) ges följande tillägg: "Efter att projektet färdigställts utbjudes det till försäljning på den öppna marknaden i syfte att hitta en köpare som kan driva anläggningen"

4. Minskat anslag för museibyrå

Motivering

När landskapsregeringen år 2004 började se över omfattningen av museibyråns verksamhet gjordes en del inbesparingar, arbetet avbröts tyvärr av den regeringkris som åtgärden orsakade. Sedan dess tenderar omfattningen av verksamheten att öka ånyo, särskilt anslaget för köp av tjänster.

Förslag

Att anslaget under moment 46.60.20 sänks med ytterligare 180 000 euro, därmed med sammanlagt 300 00 euro i enlighet med finansmotion nr 87.

5. Utarrendering av markerna vid Grelsby Kungsgård

Motivering

Landskapsregeringen avser arrendera ut delar av marken vid Grelsby kungsgård. Det är bra att markerna kommer i produktiv användning. Det är dock en brist att man inte avser arrendera ut all mark på detta långsiktiga sätt. Det finns intresse hos jordbrukare att arrendera de odlingsbara markerna vid kungsgården på längre tid än hittills och dessutom har dessa marker förekommit i diskussionerna kring förverkligandet av en golfbana i Godby/Ämnäs vilket isåfall borde göras iform av ett öppet förfarande där hela kungsgårdens marker utbjudes till arrende som helhet eller i delar och där arrendetagarna kan bjuda arrende i pengar och/eller markområden i arrendebyte.

Förslag

Att motiveringen under moment 37.52.20 ersätts med följande: "Föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att efter ett öppet förfarande arrendera ut Grelsby Kungsgårds (RNR 2:27) marker på så lång tid att in-teckning kan sökas för arrendeavtalets bestånd. I arrendet kan även ingå produktionsbyggnaderna och mangårdsbyggnaden. Markområdena kan arrenderas ut som helhet eller i delar och arrendetagare kan bjuda arrende i pengar eller markområde i arrendebyte. Värdet av eventuellt markområde som erbjuds i utbyte fastställs av oberoende värderare. Vattenområden ingår inte. De odlingsbara områdena ska användas som jordbruksmark, i övrigt ska områdena användas för kommersiellt eller allmännyttigt ändamål."

6. Driftsprivatisering av skärgårdstrafik

Motivering

Utskottet har erfarenhet att betydande inbesparingar kan göras vid driftsprivatisering av skärgårdstrafiken. Två linjer som omedelbart kan driftsprivatiseras är trafiken mellan Svinö och Degerby samt mellan Åva och Jurmo. Eftersom den nya färjan som ska trafikera Föglölinjen är kraftigt försenad finns god tid att förbereda en driftsprivatisering.

Förslag

a) Föreslås i enlighet med finansmotion nr 81 att motiveringen under moment 48.20.20 Sjötrafiken - verksamhetsutgifter (VR) ges följande tillägg: "landskapsregeringen ges i uppdrag att förbereda en driftsprivatisering av linjen Åva-Jurmo."

b) Föreslås i enlighet med finansmotion nr 82 att motiveringen under moment 48.20.20 Sjötrafiken - verksamhetsutgifter (VR) ges följande tillägg: "landskapsregeringen ges i uppdrag att förbereda en driftsprivatisering av Föglölinjen."

c) Föreslås i enlighet med finansmotion nr 91 att anslaget under moment 48.20.20 Sjötrafiken - verksamhetsutgifter (VR) minskas med ytterligare 100.000 euro eller sammanlagt med 1.489.000 euro.

7. Avreglering av välfärdsproduktion som stimulansåtgärd

Motivering

I allmänna motiveringen nämner landskapsregeringen kvinnligt företagande som en potentiellt område för stimulansåtgärder. Utskottet har erfarit att landskapsregeringen inte har några konkreta åtgärder för att genomföra detta men avser ta fram sådana under året. Utskottet uttalar sig om detta men nämner inte den allra viktigaste åtgärden för att stimulera ökat entreprenörskap inom branscher som är särskilt sysselsättningsintensiva och kvinnodominerade; avreglering och skapandet av en marknad för dessa företag. Till denna bransch hör olika företag som producerar välfärdstjänster - omsorg av olika slag. Att stöda etableringen av denna typ av företag genom bidrag, garantier och räntestödslån på lika grund som i andra branscher är viktigt men allra viktigast är att skapa en marknad för dessa aktörer. Det görs genom att avreglera och konkurrensutsätta samhällets egen välfärdsproduktion och genom att skapa tydliga regelverk för genomförande av denna produktion i privat regi samt system för uppföljning och utvärdering av kvalitén på tjänsterna. Som positivt exempel kan nämnas barnomsorgen där lagstiftningen ger rätt till enskilda daghem, denna typ av avreglering kan tjäna som modell i vissa fall.

Förslag

Att följande tilläggs görs under allmänna motiveringen under rubriken **STIMULANSÅTGÄRDER**: "Landskapsregeringen återkommer under året med förslag på hur samhällets produktion av välfärdstjänster generellt kan avregleras för att skapa en marknad för nya företag inom välfärdsbranschen. Samtidigt tas tydliga regler fram för uppföljning och utvärdering av kvalitén på dessa tjänster. Denna bransch är sysselsättningsmässigt kvinnodominerad varför detta är en av de viktigaste åtgärderna för att gynna kvinnors företagande."

8. Åtstramning av budgetramar

Motivering

I landskapsregeringens förslag till budgetramar för de kommande åren räknar man med ett underskott om ca 86 miljoner euro. Det är för mycket och åtgärder måste vidtas för att om möjligt nedbringa underskottet ytterligare, annars riskera budgetunderskottet resultera i skuldsättning om den ekonomiska nedgången blir långvarig. Landskapsregeringen bör i budgetförslaget för 2010 presentera ett scenario där underskottet blir maximalt 50 miljoner euro. För att uppnå detta bör man bl.a. särskilt granska möjligheten till att effektivisera ÅHS och fastställa ett nettokostnadstak för verksamheten på 2008 års nivå fem år framåt, se över överföringsavgifterna på näringsavdelningen i syfte att nedbringa dessa, konkurrensutsätta hela trafikavdelningens utförarfunktion och ta i bruk den mest kostnadseffektiva organisationen för utbildning på gymnasialstadiet. Vidare bör man utreda hur landskapets intäkter i form av skatter och avgifter kan ökas utan att det påverkar köpkraften och verkar negativt på ekonomin.

Förslag

Att följande stycket tillfogas allmänna motiveringen under rubriken Landskapets ekonomiska situation: "Landskapsregeringen ska i budgetförslaget för 2010 komma med förslag på nya budgetramar så att det ackumulerade underskottet t.o.m. år 2012 om möjligt nedbringas till 50 miljoner euro"

9. Sänkning av lagtingets kostnader

Motivering

I förslaget till tilläggsbudget sägs inget om lagtingets kostnader annat än att de beräknas vara de samma framdeles. Detta skickar fel signaler, lagtinget självt borde också förmå spara minst lika mycket som man kräver av landskapsförvaltningen i dess helhet. En neddragning av anslaget i samma storleksordning som resten av förvaltningen borde därför göras. Ett sätt att spara är att sänka lagtingsledamöternas arvode i samma omfattning som det är underskott i budgeten och låta arvodet vara sänkt så länge ett underskott finns i budgeten, det sporrar lagtinget att vara tydligt i sina beslut om den ekonomiska politiken. När det åter råder balans i budgeten kan arvodets nivå återställas."

Förslag

Att följande stycket tillfogas allmänna motiveringen under en ny rubrik Ht 41 Lagtinget: "Inför beredningen av budgeten för 2010 bör åtgärder vidtas för att sänka kostnadsanslaget för lagtinget i motsvarande mån som den totala budgetomslutningen. Ett sätt att nedbringa kostnaden är att sänka lagtingsledamöternas arvode så länge det råder ett underskott i landskapsbudgeten."

10. Effektivisering av verksamheten inom Ålands Radio och TV Ab

Motivering

Förslaget att Åland Radio och TV Ab ska börja betala sina egna upphovsrättskostnader är i grunden en sund åtgärd som eliminerar en konkurrensnedvridning. För att finansiera detta bör bolaget få tydliga direktiv att prioritera rätt och effektivisera i verksamheten för att undvika förslag som att dra in återutsändningen av svensk TV på Åland. Förslagen bör förankras i det etermediapolitiska programmet som bör revideras.

Förslag

Att följande stycket tillfogas allmänna motiveringen under rubriken Ht 43 Kansliavdelningen: "Det etermediapolitiska programmet revideras och Ålands Radio och TV Ab ges tydliga direktiv om hur verksamheten bör omprioriteras och effektiviseras för att uppnå betydande inbesparingar. Återutsändningen i landskapet av svensk radio och TV ska garanteras."

11. Utredning om Naturbruksskolans framtid

Motivering

Verksamheten vid Naturbruksskolan har länge kämpat med sjunkande antal studerande och höga kostnader. Jordbrukets andel av ekonomin har minskat drastiskt de senaste 50 åren och tiden är kommen att fundera över naturbruksskolans framtid. Utbildningarna som planeras kunde göras i en annan skolas regi och fastigheterna kring skolan och själva skolbyggnaden kunde säljas helt eller delvis. Detta bör utredas inför budgeten 2010.

Förslag

Att följande stycket tillfogas allmänna motiveringen under rubriken Ht 46 Utbildnings- och kulturavdelningen, efter tredje stycket: "Landskapsregeringen utreder inför budgeten 2010 möjligheten att sammaföra verksamheten vid Naturbruksskolan med en annan skola, t.ex. Yrkesskolan och helt eller delvis sälja fastigheterna vid Naturbruksskolan."

12. Utfasning av samhällssubventionen i avbytarsystemet för lantbruket.

Förslag

Att andra stycket under rubriken Ht 47 Näringsavdelningen i allmänna motiveringen ersätts med följande: "Tillgången på avbytarservice är en viktig faktor för att upprätthålla mjölk- och köttproduktionen i landskapet. Systemet är en kvarleva från den tiden då lantbrukets inkomstnivå fastställdes genom förhandlingar och har mer och mer kommit att ifrågasättas, särskilt i jämförelse med andra företag som själv får stå för ersättande personal vid semestrar och sjukledigheter. Omfattningen av den avbytarservice som erbjuds från samhällets sida kommer att ändras så att verksamheten bolagiseras och samhällets stöd på sikt fasats ut och bolaget får verka på marknadsmässiga grunder och finansieras av branschen. Landskapsregeringen kommer att lämna förslag om nödvändiga förändringar av LL (1998:57 samt ändring 2005/83) om avbytarverksamhet för lantbrukare för att på sikt fasa ut avbytarsystemet."

Lemland den 25 maj 2009

Danne Sundman

RESERVATION

Undertecknade reserverar sig mot finansutskottets betänkande (FU 5/2008-2009) med anledning av landskapsregeringens förslag till första tillägg till budgeten för landskapet Åland 2009 på följande punkter:

1. Utbyggnad av självstyrelsegården

Motivering

Landskapsregeringen föreslår att planerna på en utbyggnad av självstyrelsegården inte genomförs trots att lagtinget beslöt att genomföra projektet så sent som i innevarande års budget. Utskottets majoritet stöder detta men förefaller inte ha några som helst sakliga argument för sin ståndpunkt. Enligt vad utskottet erfarit elimineras inte utbyggnadsbehovet av de personalnedskärningar som planeras. Även om personalen inom allmänna förvaltningen minskas med 15% föreligger behovet av en fjärde våning. Enligt vad utskottet vidare erfarit finns eventuella planer på en utlokalisering av trafikavdelningen till Godby vilket inte redovisas i budgeten eller är närmare utrett. Kostnaden för att bygga nya lokaler i Godby är troligen avsevärt högre än en tillbyggnad på självstyrelsegården samtidigt som den regionalpolitiska nyttan kan ifrågasättas när utlokaliseringen sker endast 15 km från Mariehamn. Förvaltningen hyr därtill ca 15 externa utrymmen för landskapets personal till en kostnad om 465.000 euro per år exklusive moms. Därtill tillkommer de merkostnader som uppstår för bl.a. IT-support, postgång, vaktmästeri, städning, mötesutrymmen m.m. En utbyggnad betalar sig sålunda på mindre än tio år. Kostnaden för att inte göra denna tillbyggnad torde på 20 års sikt bli i storleksordningen 7-8 miljoner euro. Det moderniseringsarbete som pågår inom organisationen i landskapsförvaltningen försvåras av att förvaltningen är splittad och produktiviteten blir lidande av beslutet att inte samla förvaltningsresurserna i en och samma byggnad. Dessutom uppstår ytterligare utrymmesbehov ifall självstyrelsens behörigheter utvecklas t.ex. inom skatteområdet. Förutom att det är en avsevärd inbesparing av skattemedel att göra utbyggnaden, särskilt nu när konjunkturen dessutom är lämplig, så skulle projektet utgöra en viktig stimulansåtgärd för byggsektorn som är den mest konjunktur känsliga branschen. Totalekonomiskt är det sålunda synnerligen dumsnålt att inte genomföra utbyggnaden nu.

Förslag

Föreslås att motiveringen under moment 43.40.74 Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården (R) utgår.

2. Prioriteringar av verksamheten vid Högskolan på Åland

Motivering

Trots att landskapsregering skriver i allmänna motiveringarna att utbildning ska vara ett prioriterat område föreslås neddragningar för Högskolan på Åland om 10%. Det kan ifrågasättas om det är rätt att spara på denna verksamhet i dessa tider när en lågkonjunktur står för dörren och behovet av utbildning kan öka för att lindra åtgärderna av denna. Landskapsregeringen anger inte hur högskolan bör spara annat än att det ska göras inom

förvaltning och forskning. Högskolans verksamhet är i stort bunden av det utbildningsavtal som tecknas mellan landskapsregeringen och Högskolan. Detta gör det svårt för Högskolan att utan närmare prioriteringar avgöra vad man ska spara på. Landskapsregeringen bör omförhandla avtalet med Högskolan och i samråd med Högskolan överenskomma om tydliga prioriteringar.

Förslag

Att motiveringen under moment 46.55.20 Högskolan på Åland - verksamhetsutgifter (VR) ges följande tillägg: "Landskapsregeringen omförhandlar utbildningsavtalet med Högskolan på Åland i syfte att i samråd med Högskolan överenskomma om tydliga prioriteringar för att möjliggöra inbesparingen görs på ett för verksamheten och ett för samhällets utbildningsbehovs lämpligt sätt."

3. Skrotbilspremie

Motivering

Landskapsregeringen avser avsluta miljöbils- och skrotningspremien. Miljöbilspremien blev aldrig någon större succé och har troligen spelat ut sin roll. Miljöbilarna är redan så pass attraktiva och benägenheten hos konsumenterna att köpa dessa så pass stor att premien mycket väl kan skrinläggas. Däremot finns ett behov av att fortsätta med skrotningspremien. Enligt vad utskottet erfarit finns det på Åland ett stort bestånd bilar som är tillverkade för 20 år sedan eller mer. Dessa bilar saknar katalysator, de har generellt högre bränsleförbrukning och är mycket trafikfarligare än nya bilar. Sammantaget utgör dessa fordon ett stort strukturellt miljöproblem som kunde åtgärdas i stor utsträckning med en fortsatt och utökad skrotningspremie. En utfasning av dessa åldersdigna fordon skulle också vara en betydande trafiksäkerhetsinsats och skulle bespara både dödsolyckor och olyckor med allvarliga personskador. Dessutom är det också en stimulansåtgärd för bilbranschen som har drabbats hårt av konjunkturbedgången. Skrotbilspremie har införts i flera länder i Europa med stor framgång. Att skrota skrotbilspremien nu, när den som mest behövs, är inte hållbar utveckling. Skrotbilspremien räddar både liv, miljö och jobb och bör därför istället utvecklas.

Förslag

Att första meningen i sjätte stycket under rubriken Ht 45 Social- och miljöavdelningen i allmänna motiveringen ersätts med följande: "Den tillfälliga åtgärden med miljöbilspremie föreslås avslutad. Skrotningspremien bibehålls i syfte att stimulera till en strukturell förnyelse av fordonsbeståndet på Åland till förmån för miljö och trafiksäkerhet. Landskapsregeringen återkommer i samband med kommande tilläggsbudget med förslag till hur premien ytterligare kan utvecklas för att uppnå avsedd effekt."

Mariehamn den 25 maj 2009

Danne Sundman

Camilla Gunell

Ålands lagtings beslut om antagande av
Första tilläggsbudget för landskapet Åland för år 2009

På framställning av landskapsregeringen har lagtinget antagit nedanstående första tilläggsbudget för landskapet Åland år 2009:

I N K O M S T E R

Avdelning 32

32.	LANDSKAPSREGERINGEN	-4 000
32.05.	LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER	
		<u>-4 000</u>
32.05.04.	Skärgårdssamarbetet och Interreg III	-2 000
32.05.12.	Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013	-2 000

Avdelning 34

34.	FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	3 050 000
34.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	<u>350 000</u>
34.10.75.	Inkomst för finansiering av investeringar för kulturell verksamhet	350 000
34.90.	PENSIONER OCH PENSIONSÅVGIFTER	<u>2 700 000</u>
34.90.04.	Överföring från pensionsfonden	2 700 000

Avdelning 35

35.	SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	1 010 000
35.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	<u>1 010 000</u>
35.70.20.	Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsinkomster	950 000
35.70.39.	Kommunernas ersättning för Gullåsen	60 000

Avdelning 36

36.	UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖR- VALTNINGSOMRÅDE	-434 000
36.19.	VUXENUTBILDNING	<u>-25 000</u>
36.19.08.	Inkomster för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland	-25 000
36.20.	EUROPEISKA UNIONEN - SOCIALFONDEN	<u>-455 000</u>
36.20.46.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sys- selsättning, ESF	-455 000
36.25.	ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL	<u>-2 000</u>
36.25.39.	Kommunernas andel i kostnaderna	-2 000
36.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	<u>13 000</u>
36.34.20.	Ålands musikinstitut - verksamhetsinkomster	13 000
36.35.	ÅLANDS LYCEUM	<u>35 000</u>
36.35.20.	Ålands lyceum - verksamhetsinkomster	35 000

Avdelning 37

37.	NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-350 000
37.05.	EUROPEISKA UNIONEN - REGIONALA UTVECKLINGS- FONDEN	<u>-350 000</u>
37.05.47.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sys- selsättning, ERUF	-350 000
37.52.	SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	<u>0</u>
37.52.20.	Skötsel av jordegendomar - verksamhetsinkomster	0

Avdelning 38

38.	TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	6 000
38.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>5 000</u>
38.01.01.	Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsin- komster	5 000
38.50.	VERKSTAD OCH LAGER	<u>1 000</u>
38.50.20.	Verkstad och lager - verksamhetsinkomster	1 000

Avdelning 39

39.	SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER	-15 169 000
39.01.	FINANSIELLA POSTER	<u>-1 200 000</u>
39.01.92.	Ränteinkomster	-2 400 000
39.01.94.	Dividendinkomster	1 200 000
39.10.	SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR	<u>-20 009 000</u>
39.10.90.	Avräkningsbelopp	-22 042 000
39.10.91.	Skattegottgörelse	2 033 000
39.30.	UPPTAGNA LÅN	<u>3 353 000</u>
39.30.90.	Finansieringslån	3 353 000
39.98.	ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR	<u>2 687 000</u>
39.98.99.	Föregående års överskott	2 687 000
	Inkomsternas totalbelopp	-11 891 000

UTGIFTERHuvudtitel 42

42.	LANDSKAPSREGERINGEN	76 000
42.01.	LANTRÅDET OCH LANDSKAPSREGERINGENS LEDAMÖTER	<u>20 000</u>
42.01.01.	Landskapsregeringen - verksamhetsutgifter (VR)	20 000
42.05.	LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER	<u>9 000</u>
42.05.04.	Skärgårdssamarbetet och Interreg III (F)	2 000
42.05.05.	Utredningar	0
42.05.09.	Externt samarbete	-35 000
42.05.12.	Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013 (VR)	2 000
42.05.13.	Koordinering av integrationsarbetet	40 000
42.25.	REVISIONSBYRÅN	<u>9 000</u>
42.25.01.	Revisionsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)	9 000
42.30.	ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ	<u>18 000</u>
42.30.20.	Ålands statistik- och utredningsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)	18 000

42.40.	LAGBEREDNINGEN	<u>14 000</u>
42.40.01.	Lagberedningen - verksamhetsutgifter (VR)	14 000
42.50.	DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN	<u>1 000</u>
42.50.20.	Diskrimineringsombudsmannen - verksamhetsutgifter (VR)	1 000
42.59.	DATAINSPEKTIONEN	<u>5 000</u>
42.59.20.	Datainspektionen - verksamhetsutgifter (VR)	5 000

Huvudtitel 43

43.	KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	4 897 000
43.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>90 000</u>
43.01.01.	Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	90 000
43.03.	KOMMUNIKATIONSVERKSAMHET	<u>8 000</u>
43.03.01.	Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsutgifter (VR)	4 000
43.03.02.	Ålandskontoret i Stockholm - verksamhetsutgifter (VR)	3 000
43.03.04.	Informationsverksamhet (VR)	1 000
43.04.	FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	<u>3 000</u>
43.04.01.	Främjande av jämställdheten - verksamhetsutgifter (VR)	3 000
43.20.	PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET	<u>3 000</u>
43.20.01.	Planläggnings- och byggnadsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)	3 000
43.25.	FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION	<u>4 500 000</u>
43.25.67.	Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)	500 000
43.25.83.	Bostadslån (R)	4 000 000
43.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	<u>3 000</u>
43.27.04.	Befrämjande av energihushållning och tryggande av energiförsörjning (VR)	3 000
43.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	<u>1 000</u>
43.30.01.	Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)	1 000
43.32.	LANDSKAPSALARMCENTRALEN	<u>19 000</u>
43.32.20.	Landskapsalarmcentralen - verksamhetsutgifter (VR)	19 000
43.40.	FASTIGHETSFÖRVALTNING	<u>42 000</u>
43.40.01.	Fastighetsförvaltningen - verksamhetsutgifter (VR)	42 000
43.40.74.	Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården (R)	0
43.40.75.	Ombyggnader och grundförbättringar (R)	0

43.60.	ÅLANDS POLISMYNDIGHET	<u>228 000</u>
43.60.20.	Ålands polismyndighet - verksamhetsutgifter (VR)	228 000

Huvudtitel 44

44.	FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-77 000
44.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>112 000</u>
44.01.01.	Finansavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	107 000
44.01.04.	Verkställande av beskattningen	5 000
44.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	<u>-350 000</u>
44.10.74.	Landskapsprojekt (R)	-350 000
44.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	<u>0</u>
44.20.51.	Projektbidrag ur penningautomatmedel	0
44.90.	PENSIONER OCH PENSIONSAVGIFTER	<u>6 000</u>
44.90.01.	Pensioner - verksamhetsutgifter (VR)	6 000
44.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	<u>155 000</u>
44.95.01.	Förvaltningens ofördelade verksamhetsutgifter (VR)	12 000
44.95.04.	Ålandsdelegationen - verksamhetsutgifter (VR)	5 000
44.95.05.	IKT-utveckling (VR)	6 000
44.95.08.	Övriga avlöningar	32 000
44.95.70.	Anskaffning av inventarier (R)	100 000

Huvudtitel 45

45.	SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	1 714 000
45.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>61 000</u>
45.01.01.	Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	61 000
45.10.	ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER	<u>2 000</u>
45.10.01.	Övriga sociala uppgifter - verksamhetsutgifter (VR)	2 000
45.20.	MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR	<u>-170 000</u>
45.20.30.	Mottagande av flyktingar (R)	-170 000
45.30.	ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER	<u>-16 000</u>
45.30.52.	Understöd för Kumlinge filialapotek	-16 000
45.50.	ALLMÄN MILJÖVÅRD	<u>3 000</u>
45.50.01.	Allmän miljövard - verksamhetsutgifter (VR)	3 000

45.52.	NATURVÅRD	<u>156 000</u>
45.52.20.	Naturresevat - verksamhetsutgifter (VR)	6 000
45.52.88.	Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)	150 000
45.54.	VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD	<u>5 000</u>
45.54.01.	Vattenförsörjning och vattenvård - verksamhetsutgifter (VR)	5 000
45.60.	ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET	<u>97 000</u>
45.60.20.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsutgifter (VR)	68 000
45.60.21.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsutgifter (VR)	29 000
45.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	<u>1 576 000</u>
45.70.20.	Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter (VR)	1 476 000
45.70.70.	Anskaffningar (R)	100 000

Huvudtitel 46

46.	UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	1 936 000
46.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>104 000</u>
46.01.01.	Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	42 000
46.01.04.	Utvecklingsarbete (VR)	32 000
46.01.23.	Utvecklingsprojektet Ålands gymnasieskola (VR)	30 000
46.03.	STUDIESTÖD	<u>-167 000</u>
46.03.50.	Studiepenning (F)	-167 000
46.09.	ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET	<u>10 000</u>
46.09.04.	Utgifter för Ålands kulturdelegation	3 000
46.09.05.	Nordiskt kulturutbyte	1 000
46.09.26.	Projekt för kultur i skärgården (VR)	5 000
46.09.30.	Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet (F)	0
46.09.59.	Övrig kulturell verksamhet	1 000
46.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	<u>0</u>
46.13.74.	Utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum (R)	0
46.17.	YRKESUTBILDNING	<u>26 000</u>
46.17.04.	Utgifter för studerande i behov av särskilt stöd (VR)	1 000
46.17.05.	Utgifter för åländska studerande i Norden (VR)	25 000

46.19.	VUXENUTBILDNING	<u>-38 000</u>
46.19.04.	Läroavtalsutbildning - verksamhetsutgifter (VR)	15 000
46.19.05.	Yrkesinriktad vuxenutbildning (VR)	2 000
46.19.06.	Sysselsättningsfrämjande utbildning (VR)	-80 000
46.19.08.	Utgifter för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland (VR)	25 000
46.20.	EUROPEISKA UNIONEN - SOCIALFONDEN	<u>910 000</u>
46.20.41.	Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)	455 000
46.20.46.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)	455 000
46.25.	ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL	<u>3 000</u>
46.25.20.	Ålands läromedelscentral - verksamhetsutgifter (VR)	3 000
46.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	<u>46 000</u>
46.32.20.	Ålands folkhögskola - verksamhetsutgifter (VR)	46 000
46.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	<u>33 000</u>
46.34.20.	Ålands musikinstitut - verksamhetsutgifter (VR)	33 000
46.35.	ÅLANDS LYCEUM	<u>130 000</u>
46.35.20.	Ålands lyceum - verksamhetsutgifter (VR)	130 000
46.40.	ÅLANDS SJÖMANSSKOLA	<u>120 000</u>
46.40.20.	Ålands sjömansskola - verksamhetsutgifter (VR)	105 000
46.40.21.	M.s. Michael Sars - verksamhetsutgifter (VR)	15 000
46.41.	ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	<u>14 000</u>
46.41.20.	Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsutgifter (VR)	14 000
46.42.	ÅLANDS YRKESSKOLA	<u>188 000</u>
46.42.20.	Ålands yrkesskola - verksamhetsutgifter (VR)	188 000
46.44.	ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA	<u>30 000</u>
46.44.20.	Ålands naturbruksskola - verksamhetsutgifter (VR)	40 000
46.44.21.	Skoljordbruket Jomala gård - verksamhetsutgifter (VR)	46 000
46.44.76.	Lösdriftsstall för dikor (R)	-56 000
46.48.	ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA	<u>69 000</u>
46.48.20.	Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsutgifter (VR)	69 000
46.50.	ÅLANDS VÅRDINSTITUT	<u>47 000</u>
46.50.20.	Ålands vårdinstitut - verksamhetsutgifter (VR)	47 000
46.52.	ÅLANDS HANDELSLÄROVERK	<u>53 000</u>
46.52.20.	Ålands handelsläroverk - verksamhetsutgifter (VR)	53 000

46.55.	HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND	<u>230 000</u>
46.55.20.	Högskolan på Åland - verksamhetsutgifter (VR)	230 000
46.60.	MUSEIBYRÅN	<u>120 000</u>
46.60.20.	Museibrån - verksamhetsutgifter (VR)	120 000
46.80.	ÅLANDS LANDSKAPSARKIV	<u>8 000</u>
46.80.20.	Ålands landskapsarkiv - verksamhetsutgifter (VR)	8 000

Huvudtitel 47

47.	NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	1 335 000
47.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>196 000</u>
47.01.01.	Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	196 000
47.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	<u>38 000</u>
47.03.23.	Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsutgifter (VR)	2 000
47.03.24.	Skärgårdsutveckling - verksamhetsutgifter (VR)	1 000
47.03.41.	Turismens främjande (R)	35 000
47.03.44.	Nationella investeringsbidrag (R)	0
47.03.62.	Internationella utvecklingsprojekt (R)	0
47.05.	EUROPEISKA UNIONEN - REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN	<u>500 000</u>
47.05.42.	Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)	350 000
47.05.45.	EU:s finansieringsandel - målprogram 2 (RF)	-200 000
47.05.47.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)	350 000
47.15.	FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	<u>332 000</u>
47.15.23.	Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)	32 000
47.15.43.	Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)	100 000
47.15.44.	Investeringsstöd till lantbruket (R)	200 000
47.17.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING	<u>374 000</u>
47.17.05.	Tekniskt stöd, landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013 (R)	12 000
47.17.06.	Tekniskt stöd, EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013 (R)	12 000
47.17.42.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)	209 000
47.17.46.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)	141 000

47.26.	EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN	<u>-220 000</u>
47.26.04.	Tekniskt stöd, landskapets finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (R)	10 000
47.26.05.	Tekniskt stöd, EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (R)	10 000
47.26.69.	Återbetalning av medel för strukturprogram för fiskerisektorn	-240 000
47.30.	ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICE-MYNDIGHET	<u>48 000</u>
47.30.20.	Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)	43 000
47.30.23.	Arbeta och bo på Åland (VR)	5 000
47.44.	ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM	<u>14 000</u>
47.44.20.	Ålands teknologocentrum - verksamhetsutgifter (VR)	14 000
47.46.	FÖRSÖKSVERKSAMHETEN	<u>30 000</u>
47.46.20.	Försöksverksamheten - verksamhetsutgifter (VR)	30 000
47.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	<u>5 000</u>
47.55.20.	Skötsel av egna skogar - verksamhetsutgifter (VR)	5 000
47.58.	ÅLANDS FISKODLING, GUTTTORP	<u>18 000</u>
47.58.20.	Ålands fiskodling, Guttorp - verksamhetsutgifter (VR)	18 000

Huvudtitel 48

48.	TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	2 010 000
48.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>15 000</u>
48.01.01.	Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	15 000
48.10.	ÖVRIG TRAFIK	<u>207 000</u>
48.10.04.	Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)	2 000
48.10.40.	Understöd för flygtrafik	130 000
48.10.45.	Understöd för kollektiv trafik	75 000
48.20.	SJÖTRAFIKEN	<u>1 389 000</u>
48.20.20.	Sjötrafiken - verksamhetsutgifter (VR)	1 389 000
48.20.22.	Upphandling av tonnage	0
48.30.	KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING	<u>367 000</u>
48.30.22.	Utgifter för drift och underhåll av vägar och linfärjor (VR)	215 000
48.30.24.	Utgifter för drift och underhåll av färjfästen, bryggor, broar, hamnar och byggnader (VR)	103 000

48.30.30.	Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)	20 000
48.30.74.	Byggnadsinvesteringar (R)	44 000
48.30.77.	Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)	-105 000
48.30.79.	Bro- och hamnbyggnadsinvesteringar (R)	90 000
48.31.	VÄGUNDERHÅLLSVERKSAMHET	<u>0</u>
48.31.20.	Vägunderhållsenheten - verksamhetsutgifter (VR)	0
48.32.	PROJEKTERING, MARK- OCH VATTENPLANERING	<u>16 000</u>
48.32.20.	Projekterings- och vattenenheten - verksamhetsutgifter (VR)	16 000
48.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	<u>16 000</u>
48.70.20.	Motorfordonsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)	16 000
	Utgifternas totalbelopp	11 891 000

Mariehamn den 3 juni 2009

Roger Nordlund
talman

Gunnar Jansson
vicesalman

Gun-Mari Lindholm
vicesalman

DETALJMOTIVERING

32./42. LANDSKAPSREGERINGEN

42.01. LANTRÅDET OCH LANDSKAPSREGERINGENS LEDAMÖTER

Utgifter

42.01.01. Landskapsregeringen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-722.194,91	-782.000	20.000
(t.a. -28.680,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	19.400
4800	Övriga utgifter	<u>600</u>
	Minskning	20.000

42.05. LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER

Inkomster

32.05.04. Skärgårdssamarbetet och Interreg III

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
153.261,22	84.000	-2.000

Se moment 42.05.04.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	-2.000
	Minskning	-2.000

32.05.12. Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
30.000,00	154.000	-2.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder. Se även moment 42.05.12.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	-2.000
	Minskning	-2.000

Utgifter

42.05.04. Skärgårdssamarbetet och Interreg III (F)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-153.261,22	-84.000	2.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder. Landskapsregeringen

föreslår därtill att deltagandet i och huvudmannaskapet för Skärgårdssamarbetet avslutas. Se även moment 32.05.04.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>2.000</u>
	Minskning	2.000

42.05.05. Utredningar

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-40.632,77	-100.000	0

Landskapsregeringen avser att genomföra en översyn av revisionsverksamheten. Syftet med utredningen är att föreslå ett regelverk för en stark och oberoende revision som självständigt granskar den offentliga verksamheten, dess resultat och effekter. Revisionen ska ha en koppling till det parlamentariska arbetet. Ansvaret för revisionen skulle åvila en självständig, oberoende myndighet under Ålands lagting. Revisionsmyndigheten ska fritt kunna välja granskningsobjekt, granskningsmetod och dra egna slutsatser av granskningen. Kostnaden för utredningen täcks av budgeterat anslag.

42.05.09. Externt samarbete

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-57.627,85	-78.000	-35.000

Såsom under behandlingen av grundbudgeten i lagtinget framkom kommer ett av regionkommitténs utskottsmöten att hållas på Åland under hösten. Eftersom kostnaderna för detta inte beaktats i det av landskapsregeringen föreslagna anslaget föreslås ett tillägg om 35.000 euro.

Dispositionsplan:

4200	Hyror	-23.600
4300	Inköp av tjänster	-1.300
4800	Övriga utgifter	<u>-10.100</u>
	Tilläggsbehov	-35.000

42.05.12. Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013 (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-60.302,31	-154.000	2.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder. Se även moment 32.05.12.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>2.000</u>
	Minskning	2.000

42.05.13. Koordinering av integrationsarbetet

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
	-40.000	40.000

Minskning av anslaget beror på att projektet med en samordnare framkjuts ett år. En förstudie har genomförts och en projektplan för integrationsarbetet på Åland har utformats. Landskapsregeringen har beredskap att inleda lagstiftningsåtgärder som kan komma att krävas framöver. Landskapsregeringen avvaktar också det

arbete med integrationsfrågor som är under planering inom andra organisationer i landskapet.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>40.000</u>
	Minskning	40.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 5/2008-2009

Enligt framställningen föreslås en minskning av anslaget med hänvisning till att projektet med en samordnare framskjuts ett år.

I tll Carina Aaltonens m.fl. finansmotion nr 76/2008-2009 föreslås en ny motivering under anslag 42.05.13 att lyda: ” En förstudie har genomförts och en projektplan för integrationsarbetet på Åland har utformats. Landskapsregeringen avser att inleda lagstiftningåtgärder som krävs för att klargöra de inflyttade ålänningarnas rättigheter och skyldigheter i en särskild integrationslag samt att basinformationsmaterial för vuxna om det åländska samhället tas fram på de mest förekommande språken. Landskapsregeringen avser även att i samverkan med andra organisationer utveckla integrationsarbetet på olika nivåer i landskapet”.

Med hänvisning till den allmänna motiveringen föreslår utskottet att motionen förkastas.

42.25. REVISIONSBYRÅN

Utgifter

42.25.01. Revisionsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-76.333,33	-122.000	9.000
(t.a. -59.816,00)	(t.a. -55.000)	(t.a. -5.000)

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>4.000</u>
	Minskning	4.000
	Användning av tidigare års anslag	<u>5.000</u>
	Förslag	9.000

42.30. ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ

Utgifter

42.30.20. Ålands statistik- och utredningsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-394.036,17	-550.000	18.000
(t.a. -81.831,79)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	17.000
4100	Material och förnödenheter	500
4300	Inköp av tjänster	<u>500</u>
	Minskning	18.000

42.40. LAGBEREDNINGEN*Utgifter***42.40.01. Lagberedningen - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-293.030,15	-574.000	14.000
(t.a. -259.329,26)	(t.a. -40.000)	

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>14.000</u>
	Minskning	14.000

42.50. DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN*Utgifter***42.50.20. Diskrimineringsombudsmannen - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-50.764,18	-65.000	1.000
(t.a. -3.694,31)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>1.000</u>
	Minskning	1.000

42.59. DATAINSPEKTIONEN*Utgifter***42.59.20. Datainspektionen - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-40.316,27	-120.000	5.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>5.000</u>
	Minskning	5.000

33./43. KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**43.01. ALLMÄN FÖRVALTNING***Utgifter***43.01.01. Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-1.641.474,10	-1.917.000	90.000
(t.a. -306.624,79)	(t.a. -180.000)	

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Serviceenhet

En av kansliavdelningens viktigaste målsättningar är att utveckla servicen gentemot allmänheten och förvaltningen. Föreslås därför att en ny serviceenhet inrättas genom sammanslagning av receptionen/telefonväxeln, registraturen och vaktmästeri. Den nya enheten får utöver nuvarande uppgifter, även ett utvidgat ansvar för ett bättre mottagande av och bättre service till landskapsregeringens besökare. Genom förändringen blir verksamheten samtidigt effektivare. Målsättningen är också att i högre grad kunna samordna serviceenhetens arbete med finansavdelningens kassafunktion, där motsvarande behov av lättillgänglig kundbetjäning finns.

Genom omfördelning av vissa arbetsuppgifter inom avdelningen, samtidigt som andra uppgifter har upphört, har effektivitetsvinster uppkommit. Därför föreslås att tjänsterna som byråsekreterare (lkl A15), vaktmästare-chaufför (lkl A14) och vaktmästare (lkl A13) indras.

Rättsserviceenhet

Kansliavdelningen har såsom stabsfunktion inom landskapsregeringen ett särskilt ansvar för det allmänna juridiska stödet inom den allmänna förvaltningen. Detta ansvar accentueras nu av att finansavdelningens tillfälliga tjänst som biträdande avdelningsjurist och näringsavdelningens tjänst som avdelningsjurist lämnas vakanta.

Under förvaltningschefens ledning bildas därför en rättsservicefunktion. Förändringen förutsätter inte några ytterligare resurser.

Kommunikationsenhet

Föreslås att landskapsregeringen bildar en särskild enhet för kommunikation och externa kontakter vid kansliavdelningen för att förbättra samordningen och kvaliteten i kommunikationen och verksamheten vid Ålandskontoren i Helsingfors och Stockholm. Enheten får även ansvar för samordning av arbetet inom nordiskt ministerråd.

I enlighet med fastslagen kommunikationspolicy bibehålls det decentraliserade informationsansvaret, men den interna och externa kommunikationen förbättras genom att förstärka samordningen. Enheten ska svara för samordning, planering och uppföljning av kommunikationen och agerar aktivt stödjande till hela förvaltningen.

Föreslås att en tjänst som kommunikationschef (lkl A26) inrättas fr. o. m. 1.10.2009. Som en följd av detta föreslås att tjänsterna som projektledare (lkl A24) och webbsamordnare (lkl A21) indras, samtidigt som den tillfälliga tjänsten

som förvaltningsassistent avslutas.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	51.900
4800	Övriga utgifter	<u>38.100</u>
	Minskning	90.000

43.03. KOMMUNIKATIONSVERKSAMHET

Utgifter

43.03.01. Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-170.971,78	-178.000	4.000
(t.a. -6.540,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	2.500
4100	Material och förnödenheter	300
4300	Inköp av tjänster	700
4800	Övriga utgifter	<u>500</u>
	Minskning	4.000

43.03.02. Ålandskontoret i Stockholm - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-75.949,72	-87.000	3.000
(t.a. -68,20)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	1.300
4800	Övriga utgifter	<u>1.700</u>
	Minskning	3.000

43.03.04. Informationsverksamhet (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
	-66.000	1.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>1.000</u>
	Minskning	1.000

43.04. FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN*Utgifter***43.04.01. Främjande av jämställdheten - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-69.387,08	-75.000	3.000
(t.a. -27.794,64)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Jämställdhetslagstiftning, EU-medlemskapet och situationen i det åländska samhället ställer höga krav och är en utmaning för den åländska jämställdhetspolitiken och för jämställdhetsarbetet i landskapet. Landskapsregeringen strävar efter att utveckla, effektivisera och modernisera strukturerna kring jämställdhetsarbetet. Befintliga resurser ska koncentreras till utvecklingsarbete och till fördjupade insatser inom olika sakområden. Mot den bakgrunden blir det oändamålsenligt att upprätthålla jämställdhetsdelegationen varför landskapsregeringen kommer att föreslå att LL (1982:34) om Ålands jämställdhetsdelegation ska upphävas. Som en ersättning för jämställdhetsdelegationen kommer referens- och arbetsgrupper vid behov att tillsättas.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	2.000
4800	Övriga utgifter	<u>1.000</u>
	Minskning	3.000

43.20. PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET*Utgifter***43.20.01. Planlägnings- och byggnadsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-97.162,99	-100.000	3.000
(t.a. -14.515,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	1.000
4800	Övriga utgifter	<u>2.000</u>
	Minskning	3.000

43.25. FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION*Utgifter***43.25.67. Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-984.244,51	-1.360.000	500.000

Föreslås en minskning om 500.000 euro under momentet emedan nivån för de re-

ferensräntor som styr räntesättningen för räntestödslånen har sjunkit drastiskt under årets början.

Förelås vidare att landskapsregeringen ges fullmakt att vid behov inrätta en stödordning med avsikt att stödja grundreparationer av flerbostadshus. Stödet föreslås inrättas endast om landskapsregeringen bedömer att konjunktursituationen utvecklas i en negativ riktning och sysselsättningsbrist uppstår inom byggbranschen. Stödet skulle ges som ett femårigt räntestöd och inom ramen för den fullmakt om 5.000.000 euro som redan ingår i grundbudgeten för år 2009.

Föreslås vidare att det maximala beloppet för de räntestödslån som beviljas med stöd av landskapslagen (1983:29) om räntestödslån för förvärv av ägarbostad och landskapslagen (1994:41) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar angående stöd vid förvärv av bostad får höjas från nuvarande 64.000 euro till 100.000 euro. Höjningen motiveras med vikten av att gynna bostadssparandet på lång sikt. Åtgärden ingår i landskapsregeringens långsiktstrategi för utvecklande av bostadsfinansieringen och har inga märkbara konsekvenser för budgeten på kort sikt. Räntestödet utgör 70 % av den del av räntan som överskrider 3,8 % och utgår under de tio första låneåren. Antalet nya lån med stöd av bostadssparavtal har årligen uppgått till ca 10 st.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	<u>500.000</u>
	Minskning	500.000

43.25.83. Bostadslån (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-720.000,00	-5.000.000	4.000.000

Med hänvisning till allmänna motiveringen föreslås anslaget sänkt med 4.000.000 euro.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	<u>4.000.000</u>
	Minskning	4.000.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 5/2008-2009

I framställningen föreslås anslaget för bostadslån sänkt med 4.000.000 euro.

I ltl Johan Ehns m.fl. finansmotion nr 84/2008-2009 föreslås att lagtinget ger landskapsregeringen i uppdrag att snarast se över gällande lagstiftning och där efter till lagtinget lämna förslag på lagstiftning som ger goda möjligheter att på ett enkelt sätt avyttra de bostäder som producerats med av landskapsregeringen beviljade bostadslån.

Med hänvisning till den allmänna motiveringen föreslår utskottet att motionen förkastas.

43.27. ELSÄKERHET OCH ENERGI*Utgifter***43.27.04. Befrämjande av energihushållning och tryggande av energiförsörjning (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
0,00 (t.a. -46.028,81)	-90.000	3.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	1.000
4800	Övriga utgifter	<u>2.000</u>
	Minskning	3.000

43.30. BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET*Utgifter***43.30.01. Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-18.985,63 (t.a. -22.037,69)	-52.000	1.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4800	Övriga utgifter	<u>1.000</u>
	Minskning	1.000

43.32. LANDSKAPSALARMCENTRALEN*Utgifter***43.32.20. Landskapsalarmcentralen - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-391.203,94 (t.a. -21.734,74)	-436.000	19.000 (t.a. -9.000)

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	9.700
4800	Övriga utgifter	<u>300</u>
	Minskning	10.000
	Användning av tidigare års anslag	<u>9.000</u>
	Förslag	19.000

43.40. FASTIGHETSFÖRVALTNING*Utgifter***43.40.01. Fastighetsförvaltningen - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-1.210.572,82	-1.300.000	42.000
(t.a. -111.459,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	16.000
4100	Material och förmödenheter	<u>26.000</u>
	Minskning	42.000

43.40.74. Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
0,00	0	0

Landskapsregeringen avser inte att bygga ut självstyrelsegården med en fjärde våning men prioriterar genomförandet av en allmän renovering och ombyggnad.

43.40.75. Ombyggnader och grundförbättringar (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-2.495.342,58	-3.900.000	0

Föreslås en omdisponering av anslagna medel i ordinarie budget för år 2009 enligt följande:

Förnyande av vattentak vid Ålands sjömansskola senareläggs.

Med anslagna medel genomförs istället

- ombyggnad av f.d. Ålands vårdinstituts lokaler för studerandehälsans behov (ca 350.000 euro) samt
- ombyggnad vid Ålands lyceum och Ålands handelsläroverk för Ålands vårdinstituts behov (ca 150.000 euro).

Ombyggnaderna ska dels lösa utrymmesbehovet för studerandehälsan vid Ålands vårdinstitut, Ålands handelsläroverk samt Ålands lyceum, dels anpassa lokalerna vid Ålands lyceum och Ålands handelsläroverk för Ålands vårdinstituts behov.

43.60. ÅLANDS POLISMYNDIGHET*Utgifter***43.60.20. Ålands polismyndighet - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-4.734.881,94	-5.210.000	228.000
(t.a. -427.041,66)	(t.a. -100.000)	

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	210.600
1125	Maskiner och inventarier	<u>17.400</u>
	Minskning	228.000

34./44. FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**44.01. ALLMÄN FÖRVALTNING***Utgifter***44.01.01. Finansavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-1.778.875,65	-2.040.000	107.000
(t.a. -118.310,00)	(t.a. -20.000)	

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>107.000</u>
	Minskning	107.000

44.01.04. Verkställande av beskattningen

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-177.725,00	-210.000	5.000
(t.a. -32.275,00)		(t.a. -5.000)

Med beaktande av tidigare års anslag föreslås en minskning om 5.000 euro under momentet.

Dispositionsplan:

Användning av tidigare års anslag	<u>5.000</u>
Minskning	5.000

44.10. SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR*Inkomster***34.10.75. Inkomst för finansiering av investeringar för kulturell verksamhet**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
4.800.000,00	3.450.000	350.000

Under momentet föreslås ett tillägg om 350.000 euro. Se även moment 44.10.74 och 44.20.51.

Specifikation:

8109	Övriga kapitalöverföringar	<u>350.000</u>
	Tillägg	350.000

44.10.74. Landskapsprojekt (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-3.080.607,64	-750.000	-350.000

Byggnadsprojektet Alandica Kultur och Kongress är nu i det närmaste slutfört och byggnaden har överlämnats till driftsbolaget som inledde sin verksamhet den 1 mars 2009. Vissa efterarbeten pågår dock ännu en tid framöver.

I budgeten för år 2009 framfördes bl.a. att en terrass mot byggnadens östra fasad måste byggas, men att kostnaderna för terrassen vid upprättande av budgetförslaget inte hade klarlagts. Utöver nämnda kostnad har dessutom tillkommit vissa kostnader för tilläggsarbeten som varit nödvändiga att beställa för att kunna slutföra projektet.

Med anledning av detta föreslås ett tilläggsanslag om 350.000 euro utöver tidigare anslagna medel. Den sammanlagda kostnaden för projektet uppgår i och med detta till 17,6 miljoner euro, d.v.s. ca 6,7 % över tidigare anslag om 16,5 miljoner euro.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-350.000
	Tilläggsbehov	-350.000

44.20. PENNINGAUTOMATMEDEL

Utgifter

44.20.51. Projektbidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-5.041.657,00	-7.604.000	0

Föreslås att ytterligare 350.000 euro av anslaget under momentet kan användas för finansiering för uppförande av Alandica Kultur och Kongress.

I och med detta har totalt 17.600.000 euro av penningautomatmedel budgeterats för finansiering av Alandica Kultur och Kongress.

44.90. PENSIONER OCH PENSIONSavgIFTER

Inkomster

34.90.04. Överföring från pensionsfonden

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
8.800.000,00	9.300.000	2.700.000

Enligt LL (1995:71) om landskapet Ålands pensionsfond ska för dem som hör till landskapets pensionssystem pensionspremier och pensionsavgifter betalas till fonden medan från fonden till budgeten kan överföras ett belopp som får uppgå till högst tre fjärdedelar av landskapets årliga pensionsutgifter. Med beaktande av detta föreslår landskapsregeringen att det fr.o.m. 1.6.2009 överförs ett belopp som uppgår till ca 75 % av pensionsutgifterna från pensionsfonden till landskapets budget. Med hänvisning till ovanstående föreslås ett tillägg om 2.700.000 euro

under momentet.

Specifikation:

7000	Pensionsinkomster	<u>2.700.000</u>
	Tillägg	2.700.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 5/2008-2009

I framställningen föreslås en ökning av de överförda medlen från pensionsfonden med 2.700.000 euro.

I ltl Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 75/2008-2009 föreslås att anslaget under moment 34.90.04 utgår för att inte äventyra de landskapsanställdas och grundskolläraernas framtida pensionsförmåner.

Med hänvisning till den allmänna motiveringen föreslår utskottet att motionen förkastas.

Utgifter

44.90.01. Pensioner - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-145.500,00	-300.000	6.000
(t.a -158.750,00)	(t.a. -80.000)	

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>6.000</u>
	Minskning	6.000

44.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER

Utgifter

44.95.01. Förvaltningens ofördelade verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-557.107,96	-600.000	12.000
(t.a. -19.376,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	2.000
4300	Inköp av tjänster	<u>10.000</u>
	Minskning	12.000

44.95.04. Ålandsdelegationen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-6.986,01	-12.000	5.000
(t.a. -320,88)		(t.a. -5.000)

Med beaktande av tidigare års anslag föreslås en minskning om 5.000 euro under momentet.

Dispositionsplan:

Användning av tidigare års anslag	<u>5.000</u>
Minskning	5.000

44.95.05. IKT-utveckling (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-103.136,15	-275.000	6.000
(t.a. -31.905,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4300 Inköp av tjänster	<u>6.000</u>
Minskning	6.000

44.95.08. Övriga avlöningar

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-130.045,43	-100.000	32.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter	<u>32.000</u>
Minskning	32.000

44.95.70. Anskaffning av inventarier (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-90.839,03	-350.000	100.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

1125 Maskiner och inventarier	<u>100.000</u>
Minskning	100.000

35./45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**45.01. ALLMÄN FÖRVALTNING***Utgifter***45.01.01. Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-975.184,63	-1.245.000	61.000
(t.a. -203.362,00)	(t.a. -50.000)	

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter	<u>61.000</u>
Minskning	61.000

45.10. ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER*Utgifter***45.10.01. Övriga sociala uppgifter - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-39.717,73 (t.a. -84.438,00)	-111.000	2.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>2.000</u>
	Minskning	2.000

45.20. MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR*Utgifter***45.20.30. Mottagande av flyktingar (R)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-155.169,88	-300.000	-170.000

Föreslås ett tillägg under momentet om 170.000 euro. Anslaget används till betalning av ersättningar enligt avtal mellan staden och landskapet om mottagande av flyktingar. Mariehamns stad tog under våren 2008 emot 21 kvotflyktingar, varför det vid tidpunkten för uppgörandet av budgetförslaget för år 2009 var svårt för Mariehamns stad att uppskatta kostnaderna för mottagandet.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>-170.000</u>
	Tilläggsbehov	-170.000

45.30. ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER*Utgifter***45.30.52. Understöd för Kumlinge filialapotek**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-14.000,00	-14.000	-16.000

Föreslås ett tillägg om 16.000 euro under momentet för att understöda läkemedelsdistributionen i Kumlinge - Brändöregionen.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>-16.000</u>
	Tilläggsbehov	-16.000

45.50. ALLMÄN MILJÖVÅRD*Utgifter***45.50.01. Allmän miljövard - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-15.891,86	-40.000	3.000
(t.a. -42.034,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>3.000</u>
	Minskning	3.000

45.52. NATURVÅRD*Utgifter***45.52.20. Naturresevat - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-143.705,52	-165.000	6.000
(t.a. -41.523,00)	(t.a. -30.000)	

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>6.000</u>
	Minskning	6.000

45.52.88. Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-34.756,92	-200.000	150.000

Föreslås en minskning under momentet om 150.000 euro. Minskningen medför att anskaffningar för naturskyddsändamål senareläggs.

Dispositionsplan:

1112	Övriga immateriella rättigheter	<u>150.000</u>
	Minskning	150.000

45.54. VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD*Utgifter***45.54.01. Vattenförsörjning och vattenvård - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-276.290,20	-369.000	5.000
(t.a. -90.904,18)	(t.a. -66.000)	

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	1.000
4300	Inköp av tjänster	<u>4.000</u>
	Minskning	5.000

45.60. ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET*Utgifter***45.60.20. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-1.257.142,17	-1.600.000	68.000
(t.a. -147.367,00)		(t.a. -33.000)

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>35.000</u>
	Minskning	35.000
	Användning av tidigare års anslag	<u>33.000</u>
	Förslag	68.000

45.60.21. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-234.848,50	-800.000	29.000
		(t.a. -15.000)

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>14.000</u>
	Minskning	14.000
	Användning av tidigare års anslag	<u>15.000</u>
	Förslag	29.000

45.70. ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD*Inkomster***35.70.20. Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
5.233.340,41	4.900.000	950.000

Föreslås ett tillägg om 950.000 euro under momentet.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- patient- och klientavgifter	400.000
	- FPA-ersättningar	250.000
	- övriga avgifter och ersättningar	<u>300.000</u>
	Tillägg	950.000

35.70.39. Kommunernas ersättning för Gullåsen

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
3.375.510,40	3.100.000	60.000

Föreslås ett tillägg om 60.000 euro under momentet.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>60.000</u>
	Tillägg	60.000

Utgifter

45.70.20. Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-71.042.834,51	-73.518.000	1.476.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	1.383.000
4100	Material och förnödenheter	22.000
4300	Inköp av tjänster	<u>71.000</u>
	Minskning	1.476.000

45.70.70. Anskaffningar (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-404.973,58	-820.000	100.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

1125	Maskiner och inventarier	<u>100.000</u>
	Minskning	100.000

36./46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE**46.01. ALLMÄN FÖRVALTNING**

Utgifter

46.01.01. Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-747.512,84	-858.000	42.000
(t.a. -22.601,30)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	20.700
4300	Inköp av tjänster	300
4800	Övriga utgifter	<u>21.000</u>
	Minskning	42.000

46.01.04. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-173.894,69	-230.000	32.000
(t.a. -31.945,83)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Besparingsåtgärderna föranleder att följande åtgärder prioriteras.

Anslaget avser utgifter för landskapsregeringens i lagstiftningen avsedda allmänna ledning, tillsyn och utveckling av utbildningen inom skolbyråns och yrkesutbildningsbyråns ansvarsområden.

Målsättningen för regeringens tillsyns- och utvecklingsarbete är att främja den allmänna skolutvecklingen i landskapet. Under budgetåret läggs tonvikten vid

- skolornas arbetsro och trygghet, specialundervisning, nätbaserade arbetssätt och metoder samt undervisning om märkesåret
- skolornas språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för elever och studerande med annat modersmål än svenska
- skolornas undervisning i fysik och kemi samt hälsokunskap
- skolornas undervisning i kärnämnen
- lärande i arbete och yrkesprov samt
- utbildning på högskolenivå, utbud, efterfrågan och profilering.

Ifråga om nämnda områden kan landskapsregeringens åtgärder innebära samarbete med andra utbildningsmyndigheter och allmännyttiga organisationer inom tredje sektorn.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	22.000
4300	Inköp av tjänster	<u>10.000</u>
	Minskning	32.000

46.01.23. Utvecklingsprojektet Ålands gymnasieskola (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-78.500,64	-77.000	30.000
(t.a. -881,63)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Därtill föreslås att anslaget under momentet kan användas för att kunna arbeta vidare med de föreslagna planerings-, samordnings- och verkställighetsåtgärder som arbetsgruppen "Optimering av sjöfartsutbildningen på Åland" avlämnade i februari 2009. Rapporten föreslår fem konkreta förslag till åtgärder för att optimera sjöfartsutbildningen på Åland genom ett funktionellt samarbete mellan de berörda parterna och en samordning av de ingående och planerade resurserna.

De åtgärder för sjöfartsutvecklingen som i första hand bör vidtas så snart som möjligt är (a) koordinering av innehållet i läroplaner och utbildningsplaner, samt implementering av ett periodiseringssystem för undervisningen från och med hösten 2010 och (b) uppgörande av ett förslag till affärsplan med affärskoncept, marknadsplan, organisation, ägarstruktur och genomförande för ett driftsbolag enligt arbetsgruppens förslag med utgångspunkten att inrätta tre samverkande resultatenheter, där även den verksamhet som berör skolfartyget och ett planerat simu-

latorcenter ingår.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>30.000</u>
	Minskning	30.000

46.03. **STUDIESTÖD**

Utgifter

46.03.50. **Studiepenning (F)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-5.675.986,86	-5.850.000	-167.000

Föreslås ett tillägg under momentet om 167.000 euro för indexhöjning av studie-stödsbeloppen för studiepenning, vuxenstudiepenning, särskilt studietillägg, bo-stadstillägg samt försörjartillägg fr.o.m. 1.8.2009. Tillägget föranleds av att in-dexjusteringen blev högre än vad som beaktats i grundbudgeten.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>-167.000</u>
	Tilläggsbehov	-167.000

46.09. **ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET**

Utgifter

46.09.04. **Utgifter för Ålands kulturdelegation**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-18.303,89	-21.000	3.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	1.500
4800	Övriga utgifter	<u>1.500</u>
	Minskning	3.000

46.09.05. **Nordiskt kulturutbyte**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-90.565,95	-96.000	1.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>1.000</u>
	Minskning	1.000

46.09.26. Projekt för kultur i skärgården (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-50.064,33	-50.000	5.000
(t.a. -9.201,64)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	1.200
4300	Inköp av tjänster	1.900
4800	Övriga utgifter	<u>1.900</u>
	Minskning	5.000

46.09.30. Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet (F)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-610.489,76	-647.000	0

Rubriken ändrad. Föreslås att momentet ändras till förslagsanslag.

46.09.59. Övrig kulturell verksamhet

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-84.193,88	-78.000	1.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>1.000</u>
	Minskning	1.000

46.13. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET*Utgifter***46.13.74. Utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum (R)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
	-2.500.000	0

Enligt planering ska om- och tillbyggnaden vara genomförd huvudsakligen under år 2010 så att de nya utrymmena kan tas i bruk under år 2011.

Tidigare har projektet kostnadsberäknats till 8 miljoner euro. En ny kostnadsberäkning från slutet av år 2008 visar att projektkostnaderna har stigit till 10,4 miljoner euro. Det angivna beloppet är enligt landskapsregeringen den kostnadsram inom vilken projektet ska förverkligas. Kostnader för iordningsställande av utställningen ingår inte i denna kostnadsberäkning.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 5/2008-2009

Enligt framställningen kommer kostnaderna för projektet att öka från tidigare 8 miljoner euro till 10,4 miljoner euro. I denna summa ingår inte kostnader för iordningsställande av utställningen.

I ltl Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 71/2008-2009 föreslås ett tillägg till motiveringen under anslag 46.13.74 att lyda: "Innan slutlig ställning tas till för-

verkligandet av projektet måste kostnadsökningarna på museets drift redovisas.”

Motionen föreslås förkastad.

Utskottet anser att detta är ett prioriterat projekt som bör förverkligas. Utskottet konstaterar att kostnaderna för utställningen inte är kända. Det finns inte heller någon kalkyl över driftkostnaderna för det nya museet. Ett avtal med Stiftelsen för Ålands sjöfartsmuseum för driften tas fram för tillfället. Enligt vad utskottet erfar kommer inget fastighetsbolag att bildas utan användningen av fastigheten kommer att regleras genom avtal med Ålands Nautical Club r.f.

Utskottet föreslår att landskapsregeringen återkommer med närmare specifikation av drifts- respektive utställningskostnaderna i samband med budgetförslaget för 2010.

Utskottet föreslår vidare att budgetramen för projektet får uppgå till högst 10,4 miljoner euro, inkluderande landskapets del av kostnaderna för att anlägga utställningen.

46.17. YRKESUTBILDNING

Utgifter

46.17.04. Utgifter för studerande i behov av särskilt stöd (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-32.422,25 (t.a. 0,00)	-20.000	1.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	1.000
	Minskning	1.000

46.17.05. Utgifter för åländska studerande i Norden (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-40.273,98	-55.000	25.000

Rubriken ändrad.

Föreslås att momentet ändras till ett tvåårigt reservationsanslag (VR) för större flexibilitet. Föreslås att anslaget, som i huvudsak avser kostnaderna för åländska studerande vid United World College i Norge, minskas successivt åren 2009 och 2010 genom, att ingen ny åländsk studerande antas till utbildningen med landskapets finansiering, utan att de studerande som redan är antagna för studier 2007 - 2009 respektive 2008 - 2010 avslutar studierna våren 2009 respektive 2010.

Med hänvisning till ovanstående föreslås en minskning om 25.000 euro under momentet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	25.000
	Minskning	25.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 5/2008-2009

I framställningen föreslås att anslaget minskas successivt och att ingen finansieringen för nya studerande vid United World College i Norge upphör.

I ltl Camilla Gunells m.fl. finansmotion nr 77/2008-2009 föreslås att motiver-

ingen under moment 46.17.05 ändras att lyda: "Landskapsregeringen finansierar även i fortsättningen en studieplats vid United World College".

Motionen föreslås förkastad.

Utskottet uppmanar landskapsregeringen att undersöka eventuella andra finansieringsmöjligheter för en studerande och att slutlig ställning till frågan tas i samband med behandlingen av budgeten för 2010.

46.19. VUXENUTBILDNING

Inkomster

36.19.08. Inkomster för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
31.631,68	550.000	-25.000

Med hänvisning till moment 46.19.08 föreslås en minskning om 25.000 euro under momentet.

Specifikation:

3900	Verksamhetens övriga inkomster	<u>-25.000</u>
	Minskning	-25.000

Utgifter

46.19.04. Läroavtalsutbildning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-264.001,00	-640.000	15.000
(t.a. -183.917,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>15.000</u>
	Minskning	15.000

46.19.05. Yrkesinriktad vuxenutbildning (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-106.939,60	-140.000	2.000
(t.a. -5.082,69)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>2.000</u>
	Minskning	2.000

46.19.06. Sysselsättningsfrämjande utbildning (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-263.594,70	-320.000	-80.000
(t.a. -44.953,00)		

Föreslås ett tillägg under momentet om 80.000 euro för att ha beredskap för ut-

bildningsinsatser från och med hösten 2009 om den ekonomiska utvecklingen blir sådan att behovet uppstår.

Ändamålet med det föreslagna tilläggsanslaget är att kunna möta effekterna av en befarad ökning av i första hand ungdomsarbetslösheten redan hösten 2009. Anslaget i grundbudgeten om 320.000 euro, är redan uppbundet till åtaganden som kunde förutses i budgeteringsskedet. Det föreslagna tilläggsanslaget om 80.000 euro avses använt utgående från de behov som kan uppstå men skulle exempelvis motsvara en 60 dagars utbildning för 30 personer med en utbildningskostnad om ca 45 euro/dag och person.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-80.000
	Tilläggsbehov	-80.000

46.19.08. Utgifter för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-118.803,36	-668.000	25.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder. Se även moment 36.19.08.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	10.800
4300	Inköp av tjänster	10.000
4800	Övriga utgifter	4.200
	Minskning	25.000

46.20. EUROPEISKA UNIONEN - SOCIALFONDEN

Inkomster

36.20.46. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
93.766,56	893.000	-455.000

Föreslås en minskning under momentet om 455.000 euro. Se även moment 46.20.46.

Specifikation:

8000	Europeiska Unionen	-455.000
	Minskning	-455.000

Utgifter

46.20.41. Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-580.177,50	-865.000	455.000

Med beaktande av det allmänna ekonomiska läget och ett ändamålsenligt genomförande av programmet föreslås anslaget under momentet sänkt med 455.000 euro. Beloppet avser finansieringsramen för år 2011 och omfördelas till den återstående programperioden.

Dispositionsplan:

8301	Undervisning, kultur och idrott	<u>455.000</u>
	Minskning	455.000

46.20.46. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-885.682,65	-865.000	455.000

Med beaktande av det allmänna ekonomiska läget och ett ändamålsenligt genomförande av programmet föreslås anslaget under momentet sänkt med 455.000 euro. Beloppet avser finansieringsramen för år 2011 och omfördelas till den återstående programperioden. Se även moment 36.20.46.

Dispositionsplan:

8301	Undervisning, kultur och idrott	<u>455.000</u>
	Minskning	455.000

46.25. ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL

Inkomster

36.25.39. Kommunernas andel i kostnaderna

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
98.523,12	91.000	-2.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder. Se även moment 46.25.20.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>-2.000</u>
	Minskning	-2.000

Utgifter

46.25.20. Ålands läromedelscentral - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-140.023,72	-158.000	3.000
(t.a. -3.667,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder. Se även moment 36.25.39.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>3.000</u>
	Minskning	3.000

46.32. ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA*Utgifter***46.32.20. Ålands folkhögskola - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-980.298,12 (t.a. -97.841,00)	-1.184.000	46.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Med beaktande av förslaget kommer följande målsättningar i grundbudgeten inte att kunna förverkligas

- erbjuda lärare och personal IT-handledning för att kunna förverkliga landskapsregeringens vision om nätbaserad undervisning samt
- erbjuda motiverade studerande som vill höja sina grundskolebetyg handledning av lärare i ämnena svenska, engelska och matematik.

Föreslås att en tjänst som kock (lkl A14) indras. I anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande beaktas samtidigt anslag för en kock för återstoden av år 2009.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>46.000</u>
	Minskning	46.000

46.34. ÅLANDS MUSIKINSTITUT*Inkomster***36.34.20. Ålands musikinstitut - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
64.608,37	69.000	13.000

Terminsavgifterna föreslås höjas från höstterminen 2009 enligt följande:

Huvudämne från 110 euro till 140 euro

Biämne från 50 euro till 65 euro

Syskonrabatten om 30 euro kvarstår.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett tillägg om 13.000 euro under momentet.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>13.000</u>
	Tillägg	13.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 5/2008-2009

Enligt framställningen föreslås terminsavgifterna höjda från höstterminen 2009.

I ltl Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 70/2008-2009 föreslås att anslaget om 13.000 euro under moment 36.34.20 stryks och motiveringen ändras att lyda: "Terminsavgifterna bibehålls på nuvarande nivå".

Med hänvisning till den allmänna motiveringen föreslår utskottet att motionen förkastas.

Utgifter

46.34.20. Ålands musikinstitut - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-847.535,85	-947.000	33.000
(t.a. -8.348,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>33.000</u>
	Minskning	33.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 5/2008-2009

I framställningen föreslås anslaget sänkt med 33.000 euro.

I ltl Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 74/2008-2009 föreslås att anslaget under moment 46.34.20 sänks med 47.000 euro för att undvika en höjning av terminsavgifterna samt för att öka verksamhetens produktivitet.

Med hänvisning till den allmänna motiveringen föreslår utskottet att motionen förkastas.

46.35. ÅLANDS LYCEUM

Inkomster

36.35.20. Ålands lyceum - verksamhetsinkomster

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
125.698,80	100.000	35.000

Med beaktande av nivån på influtna inkomster år 2008 och att lunchpriset höjs föreslås ett tillägg om 35.000 euro under momentet.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	15.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	<u>20.000</u>
	Tillägg	35.000

Utgifter

46.35.20. Ålands lyceum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-3.662.666,25	-3.710.000	130.000
(t.a. -10.325,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Med beaktande av förslaget kommer följande målsättningar i grundbudgeten inte att kunna förverkligas

- att utveckla skolans bibliotek till ett kompetenscentrum med biblioteks- och mediatekstjänster för studerande, lärare och övrig personal i fastigheten samt
- att på basis av studerandes studieval utveckla och förändra examinationssystemet.

I förslaget har även vissa korrigeringar av dispositionsplanen som ingår i grundbudgeten beaktats.

<i>Dispositionsplan:</i>		
4000	Personalutgifter	96.200
4100	Material och förnödenheter	-5.000
4200	Hyror	55.900
4300	Inköp av tjänster	-10.000
4800	Övriga utgifter	-22.100
1125	Maskiner och inventarier	<u>15.000</u>
	Minskning	130.000

46.40. ÅLANDS SJÖMANSSKOLA

Utgifter

46.40.20. Ålands sjömansskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-2.304.766,47	-2.539.000	105.000
(t.a. -224.320,00)	(t.a. -260.000)	(t.a. -51.000)

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

<i>Dispositionsplan:</i>		
4000	Personalutgifter	<u>54.000</u>
	Minskning	54.000
	Användning av tidigare års anslag	<u>51.000</u>
	Förslag	105.000

46.40.21. M.s. Michael Sars - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-274.108,07	-434.000	15.000
(t.a. -71.235,00)	(t.a. -40.000)	(t.a. -9.000)

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

<i>Dispositionsplan:</i>		
4000	Personalutgifter	<u>6.000</u>
	Minskning	6.000
	Användning av tidigare års anslag	<u>9.000</u>
	Förslag	15.000

46.41. ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM

Utgifter

46.41.20. Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-58.011,54	-119.000	14.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	7.300
4300	Inköp av tjänster	<u>6.700</u>
	Minskning	14.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 5/2008-2009

I framställningen föreslås anslaget sänkt med 14.000 euro.

I ltl Jörgen Strands m.fl. finansmotion nr 83/2008-2009 föreslås att landskapsregeringen ges i uppdrag att driftsprivatisera Ålands sjösäkerhetscentrum.

Motionen föreslås förkastad. Utskottet hänvisar till framställningens motivering under moment 46.01.23.

46.42. ÅLANDS YRKESSKOLA*Utgifter***46.42.20. Ålands yrkesskola - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-4.379.691,14	-4.700.000	188.000
(t.a. -189.779,45)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	94.000
4100	Material och förnödenheter	28.800
4300	Inköp av tjänster	15.000
1112	Immateriella rättigheter	10.200
1125	Maskiner och inventarier	<u>40.000</u>
	Minskning	188.000

46.44. ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA*Utgifter***46.44.20. Ålands naturbruksskola - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-1.099.157,82	-1.150.000	40.000
(t.a. -26.451,92)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Med beaktande av förslaget kommer följande målsättning i grundbudgeten inte att kunna förverkligas

- att hösten 2009 starta en 40 studieveckors utbildning inom landsbygdsturism och hästturism med totalt 20 platser.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	17.000
4100	Material och förnödenheter	1.000
4200	Hyror	10.000
4300	Inköp av tjänster	11.000
4800	Övriga utgifter	<u>1.000</u>
	Minskning	40.000

46.44.21. Skoljordbruket Jomala gård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-18.214,73	-78.000	46.000
(t.a. -25.193,59)		(t.a. -11.000)

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Besparingsåtgärderna består främst av ökade inkomster. Se även moment 46.44.76.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		2.000
4100	Material och förnödenheter		-8.000
4300	Inköp av tjänster		-1.300
4800	Övriga utgifter		300
3000	Inkomster av verksamheten		
	- lantbruksinkomster	2.000	
	- stödinkomster	<u>40.000</u>	<u>42.000</u>
	Minskning		35.000
	Användning av tidigare års anslag		<u>11.000</u>
	Förslag		46.000

46.44.76. Lösdrifts stall för dikor (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-25.000,00		-56.000

Momentet nytt.

I grundbudgeten och tredje tillägget till budgeten för år 2007 upptogs anslag om 380.000 euro samt i andra tillägget till budgeten för år 2008 25.000 euro, sammanlagt 405.000 euro för uppförande av lösdrifts stall.

Då genomförandet av projektet visats sig bli dyrare än beräknat, främst p.g.a. högre kostnader för sprängning och anläggande av bassäng, föreslås ett tillägg under momentet om 56.000 euro. Totalkostnaden för projektet beräknas därmed uppgå till 461.000 euro. Se även moment 46.44.21.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	<u>-56.000</u>
	Anslagsbehov	-56.000

46.48. ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA*Utgifter***46.48.20. Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-1.354.877,72	-1.651.000	69.000
(t.a. -265.241,81)	(t.a. -150.000)	

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	64.200
4100	Material och förnödenheter	<u>4.800</u>
	Minskning	69.000

46.50. ÅLANDS VÅRDINSTITUT*Utgifter***46.50.20. Ålands vårdinstitut - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-826.716,38	-944.000	47.000
(t.a. -249.124,74)	(t.a. -200.000)	

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	28.800
4300	Inköp av tjänster	2.500
4800	Övriga utgifter	2.000
1125	Maskiner och inventarier	<u>13.700</u>
	Minskning	47.000

46.52. ÅLANDS HANDELSLÄROVERK*Utgifter***46.52.20. Ålands handelsläroverk - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-1.069.147,47	-1.240.000	53.000
(t.a. -88.138,07)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	39.100
4100	Material och förnödenheter	2.000
4200	Hyror	1.000
4300	Inköp av tjänster	7.600
4800	Övriga utgifter	<u>3.300</u>
	Minskning	53.000

46.55. HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND*Utgifter***46.55.20. Högskolan på Åland - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-4.794.678,34	-5.390.000	230.000
(t.a. -252.347,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	179.600
4200	Hyror	7.000
1125	Maskiner och inventarier	<u>43.400</u>
	Minskning	230.000

46.60. MUSEIBYRÅN*Utgifter***46.60.20. Museibyrån - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-2.685.716,28	-3.005.000	120.000
(t.a. -65.854,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	113.300
4100	Material och förnödenheter	3.000
4300	Inköp av tjänster	<u>3.700</u>
	Minskning	120.000

46.80. ÅLANDS LANDSKAPSARKIV*Utgifter***46.80.20. Ålands landskapsarkiv - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-161.092,36	-195.000	8.000
(t.a. -6.373,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	3.800
4100	Material och förnödenheter	2.200
4300	Inköp av tjänster	<u>2.000</u>
	Minskning	8.000

37./47. NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**47.01. ALLMÄN FÖRVALTNING***Utgifter***47.01.01. Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-1.751.585,99	-2.013.000	196.000
(t.a. -29.822,00)	(t.a. -80.000)	(t.a. -80.000)

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Med beaktande av förslaget kommer följande målsättning i grundbudgeten inte att kunna förverkligas

- förbättra den externa informationen.

Föreslås att tjänsten som avdelningsjurist lämnas vakant under året.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>116.000</u>
	Minskning	116.000
	Användning av tidigare års anslag	<u>80.000</u>
	Förslag	196.000

47.03. NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE*Utgifter***47.03.23. Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-186.528,07	-242.000	2.000
(t.a. -27.294,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>2.000</u>
	Minskning	2.000

47.03.24. Skärgårdsutveckling - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-21.085,89	-68.000	1.000
(t.a. -35.122,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>1.000</u>
	Minskning	1.000

47.03.41. Turismens främjande (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-1.519.682,66	-1.610.000	35.000

Föreslås att anslaget för Ålands Turistförbunds kvalitetsutvecklingsarbete sänks med 35.000 euro samt att 30.000 euro av anslaget används till marknadsföring av evenemang under år 2009 för att stimulera besöksnäringen.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	<u>35.000</u>
	Minskning	35.000

47.03.44. Nationella investeringsbidrag (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-517.989,76	-1.000.000	0

Rubriken ändrad. Föreslås att momentet ändras till ett reservationsanslag.

Landskapsregeringen har som svar på en förfrågan från delar av det åländska näringslivet sagt att landskapsregeringen tillsammans med näringslivet vill arbeta för ett förverkligande av en högkvalitativ golfbana i privat regi. Investeringsbidraget skulle utgöra 30 % av godtagbara kostnader.

Landskapsregeringen återkommer till lagtinget för beslut om markarrangemangen till de delar landskapets marker berörs och med förslag om nödvändiga anslag vid behov i samband med budget då en formell finansieringsansökan föreligger och beslut om finansiering och markarrangemang erfordras.

Landskapsregeringen ser således positivt på en utveckling av golfturismen och har beredskap att också medverka till att andra högkvalitativa golfprojekt kan förverkligas med samma finansieringsvillkor.

47.03.62. Internationella utvecklingsprojekt (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-8.000,00	-250.000	0

Rubriken ändrad. Föreslås att momentet ändras till reservationsanslag.

47.05. EUROPEISKA UNIONEN - REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN*Inkomster***37.05.47. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
0,00	893.000	-350.000

Föreslås en minskning under momentet om 350.000 euro. Se även moment 47.05.47.

Specifikation:

8100	Europeiska Unionen	<u>-350.000</u>
	Minskning	-350.000

 Utgifter

47.05.42. Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-488.336,75	-865.000	350.000

Med beaktande av det allmänna ekonomiska läget och ett ändamålsenligt genomförande av programmet föreslås anslaget under momentet sänkt med 350.000 euro. Beloppet avser del av finansieringsramen för år 2011 och omfördelas till den återstående programperioden.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	<u>350.000</u>
	Minskning	350.000

47.05.45. EU:s finansieringsandel - målprogram 2 (RF)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
0,00	0	-200.000

Föreslås ett tillägg om 200.000 euro under momentet för att möjliggöra att finansieringsramen för landskapets mål 2-program 2000 - 2006 kan nyttjas fullt ut. Samtidigt indras i bokslutet för år 2008 motsvarande anslag om 200.000 euro under moment 47.05.40.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	<u>-200.000</u>
	Tilläggsbehov	-200.000

47.05.47. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-617.186,75	-865.000	350.000

Med beaktande av det allmänna ekonomiska läget och ett ändamålsenligt genomförande av programmet föreslås anslaget under momentet sänkt med 350.000 euro. Beloppet avser finansieringsramen del av för år 2011 och omfördelas till den återstående programperioden. Se även moment 37.05.47.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	<u>350.000</u>
	Minskning	350.000

47.15. FRÄMJANDE AV LANTBRUKET

 Utgifter

47.15.23. Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-933.037,07	-877.000	32.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>32.000</u>
	Minskning	32.000

47.15.43. Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-271.204,13	-360.000	100.000

Med hänvisning till det rådande ränteläget föreslås en minskning om 100.000 euro under momentet.

Dispositionsplan:

8304	Primärnärningar	<u>100.000</u>
	Minskning	100.000

47.15.44. Investeringsstöd till lantbruket (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-590.321,61	-700.000	200.000

Föreslås en minskning om 200.000 euro under momentet.

Dispositionsplan:

8304	Primärnärningar	<u>200.000</u>
	Minskning	200.000

47.17. EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING*Utgifter***47.17.05. Tekniskt stöd, landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013 (R)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-53.440,91	-131.000	12.000
(t.a. -53.047,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>12.000</u>
	Minskning	12.000

47.17.06. Tekniskt stöd, EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013 (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-53.441,05	-131.000	12.000
(t.a. -53.047,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>12.000</u>
	Minskning	12.000

47.17.42. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-1.295.965,13	-1.435.000	209.000

Med hänvisning till bokslutet för år 2007 och överskridningen om 208.451,20 euro föreslås en minskning om 209.000 euro under momentet. Se även moment 47.17.46.

Dispositionsplan:

8304	Primärnäringsar	<u>209.000</u>
	Minskning	209.000

47.17.46. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-863.977,42	-957.000	141.000

Med hänvisning till bokslutet för år 2007 och överskridningen om 140.656,80 euro föreslås en minskning om 141.000 euro under momentet. Se även moment 47.17.42.

Dispositionsplan:

8304	Primärnäringsar	<u>141.000</u>
	Minskning	141.000

47.26. EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN

Utgifter

47.26.04. Tekniskt stöd, landskapets finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
0,00	-10.000	10.000
(t.a. 0,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>10.000</u>
	Minskning	10.000

47.26.05. Tekniskt stöd, EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
0,00	-10.000	10.000
(t.a. 0,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>10.000</u>
	Minskning	10.000

47.26.69. Återbetalning av medel för strukturprogram för fiskerisektorn

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
		-240.000

Momentet nytt.

Vid slutredovisning av strukturprogram för fiskerisektorn 2000 - 2006 har framkommit att landskapsregeringen har erhållit för stort förskott och skall återbetala 239.194,29 euro.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 240.000 euro under momentet.

Dispositionsplan:

8100	Europeiska Unionen	<u>-240.000</u>
	Anslagsbehov	-240.000

47.30. ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICEMYNDIGHET

Utgifter

47.30.20. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-991.033,23	-1.094.000	43.000
(t.a. -16.192,83)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	21.000
4800	Övriga utgifter	<u>22.000</u>
	Minskning	43.000

47.30.23. Arbeta och bo på Åland (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-100.578,77	-144.000	5.000
(t.a. -10.661,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	2.000
------	------------------	-------

4800	Övriga utgifter	3.000
	Minskning	5.000

47.44. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM

Utgifter

47.44.20. Ålands teknologicentrum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-94.785,53	-260.000	14.000
(t.a. -197.292,00)	(t.a. -93.000)	

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	7.000
4800	Övriga utgifter	7.000
	Minskning	14.000

47.46. FÖRSÖKSVERKSAMHETEN

Utgifter

47.46.20. Försöksverksamheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-622.858,25	-757.000	30.000
(t.a. -68.379,95)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	15.000
4300	Inköp av tjänster	10.000
1125	Maskiner och inventarier	5.000
	Minskning	30.000

47.52. SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR

Inkomster

37.52.20. Skötsel av jordegendomar - verksamhetsinkomster

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
46.148,41	15.000	0

Föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att efter ett öppet förfarande arrendera ut ca. 72 ha av Grelsby Kungsgårds (RNR 2:27) marker på så lång tid att in-teckning kan sökas för arrendeavtalets bestånd. Området, som utgörs av obrukad åker, skogsmark och impediment ligger väster om Pålshölevägen och sträcker sig ned mot Markusbölefjärden. I arrendet kan även ingå produktionsbyggnaderna och mangårdsbyggnaden och angränsande marker. Vattenområden ingår inte.

Området ska användas för kommersiellt eller allmännyttigt ändamål.

47.55. SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR*Utgifter***47.55.20. Skötsel av egna skogar - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-106.417,69	-122.000	5.000
(t.a. -17.529,12)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	2.000
4800	Övrig utgifter	<u>3.000</u>
	Minskning	5.000

47.58. ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP*Utgifter***47.58.20. Ålands fiskodling, Guttorp - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-426.948,46	-483.000	18.000
(t.a. -31.514,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	8.000
4300	Inköp av tjänster	5.000
4800	Övriga utgifter	<u>5.000</u>
	Minskning	18.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 5/2008-2009

I framställningen föreslås en sänkning av anslaget med 18.000 euro.

I ltl Jörgen Strands m.fl. finansmotion nr 80/2008-2009 föreslås att lagtinget omedelbart ger landskapsregeringen i uppdrag att förbereda en försäljning alternativt utthyrning av Ålands fiskförädling vid Guttorp till privata intressenter.

I ltl Carina Aaltonens m.fl. finansmotion nr 95/2008-2009 föreslås att anslaget under moment 47.58.20 sänks med 50.000 euro till 433.000 euro samt att motiveringen under momentet ändras till att lyda: " Verksamheten vid Ålands fiskodling Guttorp under år 2010 övergår till att bedrivas på marknadsmässiga grunder."

Motionerna föreslås förkastade.

Utskottet konstaterar att det i dagsläget inte förefaller finnas några förutsättningar att på marknadsmässiga grunder bedriva verksamheten.

38./48. TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**48.01. ALLMÄN FÖRVALTNING***Inkomster***38.01.01. Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
61.787,21	55.000	5.000

Föreslås en ökning av inkomsterna om 5.000 euro på grund av ett antaget större antal myndighetsbeslut jämfört med det ursprungligen budgeterade för år 2009.

Landskapsregeringen föreslår även införande av nya avgifter för beviljande av förturer samt bokningsrätter från och med 1.1.2010, vilka beräknas kunna uppgå till ca 10.000 euro på årsbasis.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>5.000</u>
	Tillägg	5.000

*Utgifter***48.01.01. Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-602.965,56 (t.a. -139.544,00)	-721.000	15.000 (t.a. -15.000)

I överensstämmelse med allmänna motiveringen i budgeten för år 2009 kommer landskapets område i Möckelö att bolagiseras under året. Även verkstaden och motorfordonsbyrån bolagiseras, den sistnämnda till den del som inte utgörs av myndighetsavgifter. Bolagen beräknas kunna inleda sina verksamheter 1.1.2010.

För bolagsbildningarna kommer utomstående expertis att anlitas. För bolagsbildning och uppstart av nämnda bolag krävs ca 30.000 euro i tilläggsresurser.

Landskapsregeringen kommer även att utreda möjligheterna för och konsekvenserna av att bolagisera vägunderhållet, projekteringen samt skärgårdstrafiken.

Trafikavdelningen omorganiseras för att kunna handha förvaltning, konkurrensut-sättning, upphandlingar och myndighetsutövning på ett effektivt sätt samt tydliga-re särskilja beställare och utförare. Fyra separata byråer bildas för att handlägga ärenden inom de olika ansvarsområdena väg, bro och hamn, trafik tjänster samt motorfordon.

Med hänvisning till omorganiseringen föreslås att den i grundbudgeten för år 2009 föreslagna tjänsten som biträdande avdelningschef ej inrättas. Istället föreslås att en tjänst som byråchef (lkl A26) inrättas fr.o.m. 1.7.2009.

Därtill föreslås, med hänvisning till omorganiseringen, att tjänsterna som vägin-genjör (lkl A25) och bro- och hamningenjör (lkl A25) ombildas till tjänster som byråchefer (lkl A26) fr.o.m. 1.1.2010.

Ytterligare föreslås att tjänsten som trafikkoordinator ej inrättas.

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	16.000
4300	Inköp av tjänster	<u>-30.000</u>
	Tilläggsbehov	-14.000
	Användning av tidigare års anslag	<u>29.000</u>
	Förslag	15.000

48.10. ÖVRIG TRAFIK

Utgifter

48.10.04. Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-56.109,95	-61.000	2.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	1.000
4300	Inköp av tjänster	<u>1.000</u>
	Minskning	2.000

48.10.40. Understöd för flygtrafik

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-462.993,83	-595.000	130.000

Anslaget föreslås sänkt eftersom det nya avtalet för Stockholmstrafiken är förmånligare än vad som ursprungligen antogs.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	<u>130.000</u>
	Minskning	130.000

48.10.45. Understöd för kollektivtrafik

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-1.632.028,67	-1.800.000	75.000

Anslaget minskas med 75.000 euro och medför motsvarande neddragning i turlistan på turer med lägsta beläggning. Arbetar- och skolturer samt glesbygds- och matartrafiken berörs i minsta möjlig mån. Inbesparingen får effekt från och med augusti 2009 och neddragningen får full effekt under år 2010.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	<u>75.000</u>
	Minskning	75.000

48.20. SJÖTRAFIKEN*Utgifter***48.20.20. Sjötrafiken - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-13.860.643,39 (t.a. -386.621,00)	-14.479.000	1.389.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Därtill föreslås en minskning om 1.135.000 euro, varav 10.000 euro på basen av effektiviseringsåtgärder, vilka inte påverkar trafiken och 1.125.000 euro eftersom det nu antagna bunkerpriset är lägre än vid budgeteringstillfället.

Bunkerpriset antogs i ordinarie budget för år 2009 uppgå till i medeltal 0,68 euro/liter netto. I slutet av februari år 2009 uppgick medelpriset för året kumulativt till 0,388 euro/liter och det kumulativa medelpriset för hela året beräknas till 0,53 euro/liter.

Landskapsregeringen avser att begränsa antalet turer i Åva - Jurmo-trafiken fr.o.m. hösten 2009. Landskapsregeringen prioriterar de ombyggnadsarbeten som krävs för att kunna övergå till linfärja på rutten.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		254.000
4100	Material och förnödenheter		
	- bränsle och smörjmedel	1.125.000	
	- övrigt	<u>10.000</u>	<u>1.135.000</u>
	Minskning		1.389.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 5/2008-2009

Enligt framställningen sänks anslaget med 1.389.000 euro.

I ltl Jörgen Strands m.fl. finansmotion nr 81/2008-2009 föreslås att lagtinget omedelbart ger landskapsregeringen i uppdrag att förbereda en driftprivatisering av linjen Åva-Jurmo.

I ltl Jörgen Strands m.fl. finansmotion nr 82/2008-2009 föreslås att lagtinget omedelbart ger landskapsregeringen i uppdrag att förbereda en driftprivatisering av Föglölinjen.

I ltl Roger Janssons m.fl. finansmotion nr 91/2008-2009 föreslås att anslaget under moment 48.20.20 minskas med ytterligare 100.000 euro eller sammanlagt med 1.489.000 euro.

Med hänvisning till allmänna motiveringen föreslås motionerna förkastade.

48.20.22. Upphandling av tonnage

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-1.170.718,80	-972.000	0

Anslaget avser främst upprätthållande av färjtrafik på Asterholmalinjen och Enklinge - Kumlingelinjen. Vid den förnyade upphandlingen kunde konstateras att kostnaderna stigit i förhållande till tidigare avtal. Landskapsregeringen avser med anledning av detta att begränsa trafiken så att den motsvarar anslaget i grundbudgeten.

48.30. KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING*Utgifter***48.30.22. Utgifter för drift och underhåll av vägar och linfärjor (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-4.019.973,20	-4.500.000	215.000
(t.a. -241.837,00)		

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Därtill föreslås en minskning under momentet om 140.000 euro varvid beaktats minskade bränslekostnader samt vissa effektiviseringsåtgärder. Landskapsregeringen har för avsikt att konkurrensutsätta och/eller införa turlistor i linfärjeverksamheten. Se även moment 48.31.20.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>215.000</u>
	Minskning	215.000

48.30.24. Utgifter för drift och underhåll av färjefästen, bryggor, broar, hamnar och byggnader (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-397.777,77	-675.000	103.000
(t.a. -76.969,00)		(t.a. -33.000)

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Av besparingen föreslås 88.000 euro omdisponeras för projektet Svinö - Degerby. Se även moment 48.30.77.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>70.000</u>
	Minskning	70.000
	Användning av tidigare års anslag	<u>33.000</u>
	Förslag	103.000

48.30.30. Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-158.198,82	-200.000	20.000

Föreslås en minskning om 20.000 euro under momentet, vilket medför att 10 % färre meter väg erhåller bidrag.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	<u>20.000</u>
	Minskning	20.000

48.30.74. Byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-138.810,92	-325.000	44.000

Föreslås en minskning om 7.000 euro, under momentet.

Minskningen har beräknats enligt följande fördelning:

Delanslag enskilda avlopp	5.000 euro
Mindre ombyggnader och renoveringar	<u>2.000 euro</u>
	7.000 euro

Med hänvisning till från tidigare år återstående medel föreslås en ytterligare besparing om 37.000 euro under momentet, totalt 44.000 euro. Av besparingen föreslås 37.000 euro omdisponerat till projektet Svinö - Degerby. Se även moment 48.30.77.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	<u>44.000</u>
	Minskning	44.000

48.30.77. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-3.261.704,52	-4.360.000	-105.000

Under år 2008 har grundläggningsarbeten med inre och yttre dykdalben vid Degerby färjäste pågått. Den inre dykdalbens grundläggning har utförts utan problem. Vid den yttre dykdalben har dock problem uppstått då en sprickzon i berget ca 3 m under bergets överyta upptäckts. Sprickzonen är minst 17 m djup. Detta har medfört högre produktions-, projekterings- och projektledningskostnader uppgående till ca 34.000 euro.

Manövreringen av rampen har också till viss del ändrats i ett sent skede vilket medfört behov av tilläggsbeställningar till entreprenören. Kostnaden för dessa tilläggsbeställningar beräknas uppgå till ca 9.000 euro.

Dessutom tillkommer ca 15.000 euro för att täcka kostnaderna för beläggning (asfaltering) av hamnområdena i både Svinö och Degerby.

Kostnader för trafikomläggningar och trafik under entreprenadtiden beräknas uppgå till totalt ca 100.000 euro. Kostnaderna består till största delen av lönekostnader för extrapersonal på linfärjan över Embarsund och arbeten med förändringar av skyltning, trafikmålning och hamnplaner i Lumparland, Långnäs och Föglö, Överö.

På grund av att trafiken ska inledas mellan Svinös och Degerbys nya färjästen med ms Knipan och inte nybygget, vilken färjästena är specialbyggda för, erfordras anpassning av färjästena till ms Knipans behov. Anpassningen består i att angörningsanordningar, sk horn, och ett skydd i landrampernas framkant tillverkas och monteras. Kostnader för detta uppskattas till 37.000 euro.

I och med detta uppgår den beräknade totalkostnaden för projektet till 3.305.000 euro. Se även moment 48.30.24, 48.30.74 och 48.30.79.

För vägbyggnads- och vägförbättringsprojekt föreslås en minskning om 90.000 euro. Eftersom totalpriset för vägombyggnadsentreprenaden Öra - Överby förväntas bli lägre kan 80.000 euro indras. Ytterligare kan 10.000 euro indras från dispositionsmedlen med hänvisning till från tidigare år återstående medel.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett tillägg om 105.000 euro under momentet.

Därtill föreslås att 220.000 euro från projektet Anslutning Kalmarnäs m.m. över-

förs till projektet Tranvik vs - Finby. Motiveringen till överflyttningen är att projektet Tranvik vs - Finby har fastställt vägplan.

Dispositionsplan:

1124	Vägar och infrastruktur	<u>-105.000</u>
	Tilläggsbehov	-105.000

48.30.79. Bro- och hamnbyggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
	-990.000	90.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Besparingen innebär i huvudsak att planeringen för en ny bro över Sandösund skjuts ett år framåt samt minskning av anslagen för projektering av Vårdöbron och Åvabron. Av besparingen föreslås 70.000 euro omdisponeras för projektet Svinö - Degerby. Se även moment 48.30.77.

Dispositionsplan:

1124	Vägar och infrastruktur	<u>90.000</u>
	Minskning	90.000

48.31. VÄGUNDERHÅLLSVERKSAMHET

Utgifter

48.31.20. Vägunderhållsenheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
0,00	0	0

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder. Se även moment 48.30.22.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	75.000
4100	Material och förnödenheter	140.000
3000	Inkomster av verksamheten	<u>-215.000</u>
	Minskning	0

48.32. PROJEKTERING, MARK- OCH VATTENPLANERING

Utgifter

48.32.20. Projekterings- och vattenenheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-290.262,41 (t.a. -81.014,00)	-385.000	16.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	8.000
1125	Maskiner och inventarier	<u>8.000</u>
	Minskning	16.000

48.50. VERKSTAD OCH LAGER*Inkomster***38.50.20. Verkstad och lager - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
145.566,81	46.000	1.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Specifikation:

4000	Personalutgifter	17.000
3000	Inkomster av verksamheten	<u>-16.000</u>
	Tillägg	1.000

48.70. MOTORFORDONSBYRÅN*Utgifter***48.70.20. Motorfordonsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
-716.507,37	-826.000	16.000

Se allmänna motiveringen om generella besparingsåtgärder.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	<u>16.000</u>
	Minskning	16.000

39./49. SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER**39.01. FINANSIELLA POSTER***Inkomster***39.01.92. Ränteinkomster**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
6.232.057,38	4.500.000	-2.400.000

Föreslås en minskning om 2.400.000 euro. Minskningen föranleds av rådande ränteläge.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	<u>-2.400.000</u>
	Minskning	-2.400.000

39.01.94. Dividendinkomster

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
61.623,15	1.000	1.200.000

Föreslås ett tillägg om 1.200.000 euro under momentet. Tillägget föranleds främst av inbetalning från Posten Åland Ab.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	<u>1.200.000</u>
	Tillägg	1.200.000

39.10. SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR*Inkomster***39.10.90. Avräkningsbelopp**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
205.900.534,30	206.600.000	-22.042.000

Med anledning av att statens inkomster år 2009 beräknats minska mer än vad som tidigare antagits har Ålandsdelegationen sänkt förskottet med ett belopp om 22.042.000 euro. Förskottet för år 2009 uppgår därmed enligt nu föreliggande beslut, till 184.558.000 euro.

Specifikation:

9100	Avräkningsbelopp	<u>-22.042.000</u>
	Minskning	-22.042.000

39.10.91. Skattegottgörelse

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
24.197.657,00	22.000.000	2.033.000

Ålandsdelegationen har fastställt den till landskapet Åland tillkommande skattegottgörelsen för år 2007 till 24.033.038 euro. Eftersom en inkomst om 22.000.000 euro upptagits i grundbudgeten föreslås en höjning av inkomsten under momentet med 2.033.000 euro.

Specifikation:

9102	Skattegottgörelse	<u>2.033.000</u>
	Tillägg	2.033.000

39.30. UPPTAGNA LÅN*Inkomster***39.30.90. Finansieringslån**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
0,00	2.638.000	3.353.000

För balansering av föreliggande förslag till första tillägg till budgeten för år 2009 föreslås en inkomst om 3.353.000 euro.

Specifikation:

2400	Lån	<u>3.353.000</u>
	Tillägg	3.353.000

49.98. ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR*Inkomster***39.98.99. Föregående års överskott**

Bokslut 2008	Budget 2009	Budget
29.618.257,69	10.000.000	2.687.000

Det ackumulerade budgetöverskottet uppgår i bokslutet för år 2008 till 12.687.563,44 euro mot i grundbudgeten antagna 10.000.000 euro. Med hänvisning till ovanstående föreslås inkomsten under momentet ökad med 2.687.000 euro.

Specifikation:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	<u>2.687.000</u>
	Tillägg	2.687.000

LANDSKAPETS BYGGNADSVINVESTERINGAR 2008 - 2010

<i>Teckenförklaring - se sidfot</i>																											
Projekt	Total- kostnad	2008		2009												2010											
		nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	juli	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	juli	aug	sep	okt	nov	dec
Motorfordonsbyrån, om- och tillbyggnad	1 200 000	b	b																								
Sjöfartsmuseum, om- och tillbyggnad	10 400 000	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b
Sjömanskolan, ombyggnad av sporthallens tak	600 000	b	b	b	b	b																					
Naturbruksskolan, nybyggnad av ladugård	370 000	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b															
Högskolan Södra, renovering etapp1	450 000	b	b																								
Högskolan Södra, renovering etapp2	600 000					b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b										
Försöksstationen, renovering kanslibyggnad	50 000	b	b	b	b																						
S-gården , tillbyggand och renovering	9 000 000					x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b
Folkhögskolan, tillbyggnad av Nya Internatet	460 000					x	x	x	x	x	x	x	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b				
Sjömanskolan, ombyggnad av maskinhallens tak	550 000											x	x	x	x	x	x	x	b	b	b	b	b	b	b	b	b
Yrkesskolan, renovering av verkstäder	?					x	x	x	x	x	x	x	x	x	x				b	b	b	b	b	b			
Bergsskyddet, dataserverrum	140 000			b	b	b	b	b																			
Vårdinstitutet, sanering och ombyggnad	350 000											x	x	x	x	x	b	b	b	b	b	b	b				
Lusse/Handels/Vård	100 000									b	b	b	b	b	b												
<i>Ålands hälso- och sjukvård</i>																											
Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset, etapp II och III	24 000 000	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b
Renoveringar vid Gullåsen	300 000	b	b																								
Kommande projekt för Ålands hälso- och sjukvård	500 000			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x												
Godby hälsocentral, tilläggsutrymmen i Godby Center	200 000																										
Planerat underhåll utspritt under 2009-2010:																											
(budget 2009)																											
Folkhögskolan	80 000																										
Försöksstationen	175 000																										
Högskolan Norra	80 000																										
Lusse/Handels/Vård	55 000																										
Naturbruksskolan	100 000																										
Sjömanskolan	415 000																										
Laboratoriet	50 000																										
Yrkesskolan	55 000																										
Ålands museum	110 000																										
Övriga	150 000																										

Teckenförklaring:

x = planeringstid inkl. upphandling

b = byggtid

BYGGNADSVINVESTERINGAR ENLIGT DE KOMMUNALA PLANERNA 2008 - 2010

<i>Teckenförklaring - se sidfot</i>																												
Projekt per kommun	Total- kostnad	2008		2009												2010												
		nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	juli	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	juli	aug	sep	okt	nov	dec	
Brändö kommun																												
Reningsverk (oklart när det kan starta)																												
Eckerö kommun																												
Ombyggnad av Skagvägen	60 000			b	b	b	b																					
Energibesparande åtgärder	80 000			x	x	x	x	x	x	b	b	b	b	b	b													
Reningsverket	75 000			b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b													
Avlopps nätet Böle, etapp I	60 000								x	x	x	b	b	b	b													
Avlopps nätet Överby, etapp V	54 000						x	x	b	b	b	b																
Finströms kommun																												
Nytt daghem i Godby	2 845 000		b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b													
Om- och tillbyggnad av skola	100 000																											
Trafikleder i Finströms (per år)	120 000																											
Renovering av kommundagårdens källare	100 000															x	x	x	x	x	b	b	b	b				
Utbyggnad av Emkarby daghems hall	50 000																											
Utbyggnad av Rosengård	1 000 000																											
Föglö kommun																												
Grundförbättring och ytbeläggning av Sintingvägen	99 000						x	x	b	b	b	b	b															
Lagerhall för kommunens maskiner, redskap, material mm	71 000															x	x	b	b	b	b							
Ny kommunalväg (ringväg) till Sinting ca. 1,2 km	171 000																	x	x	x	x	b	b	b	b	b	b	
Geta kommun																												
Om- och tillbyggnad av äldreboendet Hemgården	330 000	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b																	
Vattenförsörjningsplan	200 000			kommer sannolikt inte att genomföras år 2009 i så stor skala som budgeterat för																								
Hammarlands kommun																												
Om- och tillbyggnad av Näfsby skolas kök samt byte av plåttak																												
Löparbanor vid Hammarvallen och bevattningsanläggning	258 336	x	x	x	x	x	x	x	x																			
Avloppsledning till Mariehamn	1 000 000	x	x	x	x	x																						
Ombyggnad av Hellesbysandsvägen	256 000	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x						
Avloppsprojekt Frebbenby-Marby																												
Avlopp industriområde	68 500											x	x	x	x	x	x	x										
Avlopp Hellesby	84 000											x	x	x	x	x	x	x										
Avlopp Östanträsk	62 000											x	x	x	x	x	x											
Avlopp Frebbenby och Mörby	100 000																									x	x	x
Röstat tak Hammarcenter, kommunens andel 50 %	155 000																									x	x	x

Teckenförklaring:

x = planeringstid inkl. upphandling

b = byggtid

Projekt per kommun	Total- kostnad	2008		2009												2010														
		nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	juli	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	juli	aug	sep	okt	nov	dec			
Vattenledning till Berghamn	120 000														x	x	x	x	x	x	x	x	x	x						
Alternativ värme Kattby	100 000														x	x	x	x	x	x	x	x	x	x						
Småbarnsavdelning, Näfsby	680 000																			x	x	x	x	x	x	x	x			
Jomala kommun																														
Ombyggnad av bibliotek, klar under 2008																														
Nybyggnad av Sviby daghem, totalkostnad för projekt 2160	216 000	b	b	b	b	b																								
Brandstation	1 060 000	x	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b																
Avloppsledning västra Åland, totalt för projektet 235	60 000	b	b	b	b	b																								
Kumlinge kommun																														
Reningsverk samt utbyggnad av avloppsnät	250 000	x	x	x	x	x	x	x	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b		
Sanering av Annagården	250 000	x	x	x	x	x	x	x	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b		
Kökar kommun																														
Om- och tillbyggnad av servicehuset Sommarängen	2 510 000		x	x	x	x	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b										
Avloppsinvesteringar	420 000														b	b	b	b	b	b										
Radhus med fyra hyresbostäder	390 000		x	x	x	b	b	b	b	b																				
Fiberoptiskt nätverk	250 000																									b	b	b	b	
Lemlands kommun																														
Daghem Söderby																														
Grundskolan - tillbyggnad för Lyckan																														
Avloppsutbyggnad, Norra Hellestorp	35 000														b	b	b	b												
Avloppsutbyggnad, Granö	75 000														b	b	b	b												
Närvärmenät	100 000	x	x	x	x	x	x	x	b	b	b	b	b	b																
Trafikleder, Bengtsböle industriområde	54 000					x	x	x	x						b	b	b	b												
Lembötevägen	144 000				x	x	x	x	x						b	b	b	b												
Valborgsvägen	114 000					x	x	x	x						b	b	b													
Björkudsvägen	61 000																			x	x	x	x	x	x		b	b	b	b
Haddnäs vägen	80 000					x	x	x	x						b	b	b	b												
Innerstunas (vägar, vatten, avlopp, vägbelysning)	142 000																													
Söderby (vägar, vatten, avlopp, vägbelysning)	98 330					x	x	x	x						b	b	b	b												
Vattenledning till Kopnäs	60 000								b	b	b													b	b	b	b	b		
Ospecificerade avloppsledningar	60 000							b	b	b	b	b											b	b	b	b	b			
Avloppsutbyggnad Kea-market-församlingshemmet	135 000		b	b	b	b									b	b	b	b												
Avloppsutbyggnad, Skedholm	78 000																									b	b	b	b	
Avloppsutbyggnad, Norrby	165 000					b	b	b	b	b									b	b	b	b	b							
Lumparlands kommun																														
Byggande av hyresbostäder	500 000																													
Inköp av markområde	100 000																													
Ombyggnad och grundförbättring av Södra Lumparbyvägen	50 000						b	b	b	b	b																			

Teckenförklaring:

x = planeringstid inkl. upphandling

b = byggtid

Projekt per kommun	Total- kostnad	2008		2009												2010												
		nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	juli	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	juli	aug	sep	okt	nov	dec	
Vägar och kommunalteknik, bostadsområde	90 000																											
Mariehamns stad																												
Stadshuset, yttertak	260 000			x	x	x			b	b	b																	
Stadshuset, förnyande av avloppsrör	100 000			x	x	x	x	x	x																			
Bussplanskiosken	70 000					x	x																					
It-centrum, aktier	172 500																											
Lotsgatan, FAB Marstad, aktier (för bostadsbyggen)	600 000	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b															
Kapital till Fab Marstad	700 000																											
Tärnan, tillbyggnad, ersättning av modul	250 000			x	x	x					b	b																
Trobergshemmets om- och tillb	12 876 103		b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b
Yternäs skola, om och tillbyggnad, etapp 2,3	800 000							b	b	b	b	b	b	b	b													
Yternäs skola, om- och tillbyggnad, etapp 2,3	1 700 000			x	x	x	b	b	b	b	b	b	b	b														
Strandnäs Högstadium, ombyggnad av kök	120 080																											
Strandnäs Högstadium, balkong	90 000																											
Övernäs skola, högst, projektering och planering	400 000																											
Övernäs högst. skola, ventilation	230 394				b	b	b	b	b	b	b	b	b	b														
Övernäs LM-skola, VVS-sanering	498 964																											
Övernäs LM-skola, ventilation	169 606				b	b	b	b	b	b	b	b	b	b														
Övernäs LM-skola, förnyande av VVS-installationer	670 000				x				b	b	b	b	b															
Pommern, Kaj	150 000							x	x					x	x												b	b
Pommern, nedre lastrummet	51 000							x	x					b	b													
Uppgradering av friidrottsanläggningar	183 050								b	b																		
Ospecificerat Byggnader	200 000																											
Parker runt KK-huset	250 000																											
Återb. av parker vid kk-huset	400 000																											
Återb. av gator vid kk-huset	200 000																											
P-platser KK-hus	4 500 000	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b												
Innerstadsgata (Norragatan slt Nygatan)	130 000																											
Gatuavdelningen, ospecificerat	250 000																											
Elverksgatan / Neptunigatan	300 000																											
Gatuavdelningen, Storgården, bostadsområde	600 000																											
Högsp. Transformatorstationer	120 000																											
Elverket, Storgården, bostadsområde.	82 000																											
Elverket, Elverksgatan / neptunigatan, projektering	50 000																											
VA-verket, Videvägen	80 000	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b														
VA-verket, Bolstavägen	51 000	b	b																									
VA-verket, Svärtesgränd	235 000	b	b																									

Teckenförklaring:

x = planeringstid inkl. upphandling

b = byggtid

Projekt per kommun	Total- kostnad	2008		2009												2010											
		nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	juli	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	juli	aug	sep	okt	nov	dec
VA-verket, Västra Utfarten	152 000	b	b																								
VA-verket, Gnistvägen - lotsbro - hamnen	120 000			b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b													
VA-verket, Storgården bostadsområde	600 000			b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b
VA-verket, Innerstadsgata (Norragatan slt Nygatan)	60 000			b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b													
VA-verket, ospecificerat	130 000																										
VA-verket, Mjölnergår.-Tvärgränd avl	80 000			b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b													
VA-verket, Neptunigatan, Sjömanssk.-Badhusg.	80 000			b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b													
VA-verket, Tallvägen	80 000			b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b													
VA-verket, Hamngatan	70 000			b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b													
VA-verket, Elverksgatan / neptunigatan, projekter	50 000			b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b													
VA-verket, Dagvatten norra staden/jomala projektering	150 000			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b
VA-verket, Grantorpsvägen- krokensvägen-knappelst	120 000			b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b													
VA-verket, Havsgatan dv	60 000														b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b
VA-verket, Jungmansgatan	80 000														b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b
VA-verket, Östernäsledning	150 000														b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b
Ombyggnad av kaj 5 för nya Ålandsfärjan	894 000			b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b													
Hamnverket, Breddning av hamnområde	1 000 000	b	b	b	b	b	b	b																			
Hamnverket, Reparation kaj 2+3	170 000	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b													
Hamnverket, Incheckningar Vikingterminalen	60 000										b	b	b	b													
Hamnverket, Vikingterminal vvs	65 000										b	b	b	b													
Hamnverket, ospecificerade projekt	120 000																										
Hamnverket, Svängfender	67 000	b	b	b	b																						
Hamnverket, Plattor Vikingterminalen	72 000										b	b	b	b													
Saltviks kommun																											
Ombyggnad och renovering av brandstation	250 000	b	b	b	b	b	b	b	b																		
Byggande av servicebostäder	1 176 000	x	x	x	x	x	x		b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b							
Tillbyggnad av vårdhemmet Sunnanberg	946 000	x	x	x	x	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b								
Utbyte av fönster, Rangsbyskola	60 000																				x	b	b	b			
Tobölevägen	50 000							x	b	b	b																
Överängs-Bjällbovägen	80 000	x	x				b	b	b	b																	
Vägar,vägbelysning,kommunalteknik,Haraldsby industriområde	120 000	x	x				b	b	b	b	b								b	b	b	b	b				
Utbyggnad av avloppsnätet	356 300			x	x	x	b	b	b	b	b	b	b	x	x	x	x		b	b	b	b	b	b			
Sottunga kommun																											
Ingen investering över 0,1 me																											
Sunds kommun																											
Om- och tillbyggnad av Tallgården	3 550 000	x	x	x	x	x	x	x	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b									
Utbyggnad av avloppsnät	300 000			x	x	x	x	x	x	b	b	b	b	b	b	x	x	x	b	b	b	b	b	b			

Teckenförklaring:

x = planeringstid inkl. upphandling

b = byggtid

Projekt per kommun	Total- kostnad	2008		2009												2010												
		nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	juli	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	juli	aug	sep	okt	nov	dec	

Teckenförklaring:

x = planeringstid inkl. upphandling

b = byggtid